

IBUKU RĪA MBERE RĪA SAMŪELI

Gūciarwo gwa Samūeli

¹ Na rīrī, nī kwarī na mūdū ūmwe wa kuuma Ramathaimu, Mūzofimu kuuma būrūri ūrīa ūrī irīma wa Efiraimu, nake eetagwo Elikana mūrū wa Jerohamu, mūrū wa Elihu, mūrū wa Tohu, mūrū wa Zufu, Mūefiraimu. ² Aarī na atumia eerī; ūmwe eetagwo Hana na ūrīa ūngī eetagwo Penina. Penina aarī na ciana, no Hana ndaarī na ciana.

³ Mwaka o mwaka mūdū ūcio nīambataga kuuma itūūra rīake agathiī Shilo kūhooya na kūrūtīra Jehova Mwene-Hinya-Wothe igongona.* Shilo nīkuo Hofini na Finehasi, ariū eerī a Eli, maarī athīnjīri-Ngai a Jehova. ⁴ Rīrīa rīothe mūthenya wa Elikana wakinyaga wa kūruta igongona-rī, nīagayagīra mūtumia wake Penina nyama, hamwe na aanake ake othe o na airītu. ⁵ No nīaheaga Hana rūgai maita meerī, tondū nīamwendete, nowe Jehova nīamūhingīte nda. ⁶ Na tondū Jehova nīamūhingīte nda-rī, mūiruwe nīaikaraga akīmūthirīkagia nīguo amūng'ūrīkie. ⁷ Naguo ūndū ūcio ūgīthī na mbere mwaka o mwaka.

---

* **1:3** Ithandūkū rīa kīrīkanīro na Hema-ya-Gūtūnganwo (3:3; Josh 18:1) ciakoragwo Shilo kilomita 30 gathigathini wa Jerusalemu. Andū a Isiraēli nīmagīrīrwo nīgūthī kuo maita matatū o mwaka (Gūcook 16:16-17; Thaam 23:14-19).

Rĩrĩa rĩothe Hana aambataga athiĩ nyũmba ya Jehova-rĩ, mũiruwe nĩamũthirĩkagia nginya akarĩra, akaaga kũrĩa irio. ⁸ Nake Elikana mũthuriwe akamũuria atĩrĩ, “Hana, ũrarĩra nĩkĩ? Ūraaga kũrĩa nĩkĩ? Ūkuĩte ngoro nĩkĩ? Githĩ nĩ ndikĩrĩte ihĩ ikũmi harĩwe?”

⁹ Hĩndĩ ĩmwe maarĩkia kũrĩa na kũnyua marĩ kũu Shilo-rĩ, Hana agĩũkĩra. Na rĩrĩ, Eli, mũthĩnjĩri-Ngai, aikarĩire gĩtĩ itoonyero rĩa hekarũ ya Jehova. ¹⁰ Hana akĩrĩra mũno na akĩhooya Jehova, arĩ na ruo rwa ngoro. ¹¹ Nake akĩhĩta mwĩhĩtwa, akiuga atĩrĩ, “Wee Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ũngũtikĩra kũrora thĩina wa ndungata yaku na ũndirikane, na ndũkariganĩrwo nĩ ndungata yaku, no ũmĩhe mwana wa kahĩ-rĩ, hĩndĩ ĩyo na nĩ nĩngamũheana kũrĩ Jehova matukũ mothe ma muoyo wake, na gũtirĩ hĩndĩ rwenji rũkaahutia mũtwe wake o na rĩ.”

¹² Na rĩrĩa aathiaga na mbere kũhooya Jehova, Eli akĩmũbara kanua. ¹³ Hana aahooyaga na ngoro yake, nacio iromo ciake nĩciainainaga, no mũgambo wake ndwaiguĩkaga. Eli agĩciiria atĩ nĩ kũrĩo arĩtwo, ¹⁴ akĩmũuria atĩrĩ, “Nĩ nginya rĩ ũgũikara ũrĩ mũrĩũ? Eheria ndibei ĩyo yaku.”

¹⁵ Hana akĩmũcookeria, akiuga atĩrĩ, “Tiguo mwathi wakwa, nĩ ndĩ mũndũ-wa-nja ũthĩnĩkĩte mũno. Ndinyuĩte ndibei kana njoohi; no nĩ ngoro yakwa ndĩraitũrũrĩra Jehova. ¹⁶ Tiga kuona ndungata yaku ta ĩrĩ mũndũ-wa-nja mwaganu; ngoretwo gũkũ ngĩhooya ndĩ na ruo rũingĩ o na kĩa.”

17 Eli akīmūcookeria atīrī, “Thiī na thayū, na Ngai wa Isiraeli aroītīkīra gūkūhe kīrīa ūmūhooete.”

18 Nake akiuga atīrī, “Ndungata yaku iroītīkīrīka maitho-inī maku.” Nake Hana agīthiī na akīrīa irio, na ndaacookire gūtuka gīthiithi.

19 Magīūkīra mūthenya ūyū ūngī rūciinī tene, makīhooya marī mbere ya Jehova, na magīcooka magīthiī kwao mūciī kūu Rama. Elikana agīkoma na Hana mūtumia wake, nake Jehova akīmūririkana. 20 Nī ūndū ūcio ihinda rīgīkinya Hana akīgīa nda na agīciara kahī. Agīgatua Samuēli, akiuga atīrī, “Nīgūkorwo nī kūhooya ndakahooire harī Jehova.”

Hana Kūheana Samuēli kūrī Jehova

21 Rīrīa mūdū ūcio wetagwo Elikana aambatire hamwe na nyūmba yake yothe kūrūtīra Jehova igongona rīa mwaka o mwaka na akahingie mwīhītwa wake-rī, 22 Hana ndaathiire. Eerire mūthuuriwe atīrī, “Kahīi gaka gaatiga kuongarī, nīngagatwara na ndīkaneane kūrī Jehova,† na gagaatūūruga kūu hīndī ciothe.”

23 Mūthuuriwe Elikana akīmwīra atīrī, “Īka o ūrīa ūkuona kwagīrīire. Ikara gūkū o nginya rīrīa gagaatiga kuonga; we Jehova arotūma kiugo gīake kīhinge.” Nī ūndū ūcio mūdū-wanja ūcio agīikara mūciī na agīkongithia nginya rīrīa aagatigithirie kuonga.

24 Gaatiga kuonga, Hana akīoya kahīi kau o karī kanini, hamwe na ndegwa ya mīaka

† 1:22 Ciana ciatigaga kuonga irī na mīaka itatū kana makīria.

ītatū, na eba ĩmwe‡ ya mūtu, na gītete kĩa ndibei agĩgatwara nyũmba ya Jehova kũu Shilo. ²⁵ Maarĩkia gũthĩnja ndegwa-rĩ, magĩtwara kahĩ kau kũrĩ Eli, ²⁶ Nake Hana akĩmwĩra atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa wee mwathi wakwa ũtũũraga muoyo-rĩ, nĩ nĩ mũndũ-wa-nja ũrĩa warũgamĩte haha hakuhĩ nawe akĩhooya Jehova. ²⁷ Ndahooire heo kahĩ gaka, nake Jehova nĩetĩkĩrĩte kũũhe kĩrĩa ndamũhooire. ²⁸ Tondũ ũcio o na nĩ nĩndakaamũrĩra Jehova. Matukũ mothe marĩa gegũtũũra muoyo-rĩ, gegũtũũra kaamũrĩrwo Jehova.” Nake akĩhooya Jehova arĩ o hau.

2

Ihooya rĩa Hana

¹ Ningĩ Hana akĩhooya, akiuga atĩrĩ:

“Ngoro yakwa nĩkeneire Jehova;
na rũhĩa rwakwa rũkaambarario thĩinĩ
wa Jehova.

Kanua gakwa gakeerahĩra thũ ciakwa,
nĩgũkorwo nĩngenete nĩ ũhonokio waku.

² “Gũtirĩ mũndũ o na ũ mũtheru ta Jehova;
gũtirĩ ũngĩ tiga wee wiki,
kana gũkagĩa Rwaro rũngĩ rwa Ihiga
rũtariĩ ta Ngai witũ.

³ “Mũtigacooke kwaria na mwĩkĩrĩro ũguo
kana mũreke tũnua twanyu twarie na
mwĩtĩio,

---

‡ 1:24 nĩ ta kilo 22

nĩgũkorwo Jehova nĩwe Ngai ũrĩa ũũĩ
maũndũ,
na agacũũrania ciĩko cia andũ.

⁴ “Mota ma njamba cia ita nĩmoinangĩku,
nao arĩa mataarĩ hinya makaheo hinya.

⁵ Arĩa maarĩ ahũũnu meyandĩkithagia nĩguo
mone irio,
no arĩa maarĩ ahũtu nĩmathirĩtwo nĩ
ng’aragu.

Thaata nĩciarĩte ciana mũgwanja,
no ũrĩa warĩ na aanake aingĩ
nĩmũhinyĩrĩrĩku.

⁶ “Jehova nĩwe ũrehaga gĩkuũ, na nĩwe
ũtũũragia muoyo;
nĩwe ũharũrũkanagia mbĩrĩra-inĩ, na
akambatia mũndũ oime kuo.

⁷ Jehova nĩwe ũtũmaga andũ mathĩĩne na arĩa
angĩ matonge;
nĩwe ũnyiihanagia na agatũũganĩria.

⁸ Ooyaga mũthĩĩni akamũruta rũkũngũ-inĩ,
na akaruta mũbatari kuuma kĩara-inĩ kĩa
mũhu;
amaikaragia hamwe na anene, na agatũma
magae gĩtĩ kĩa ũnene.

“Nĩgũkorwo mĩthingĩ ya thĩ nĩ ya Jehova;
igũrũ rĩayo nĩho aigĩrĩire thĩ.

⁹ Nĩakamenyerera makinya ma andũ ake arĩa
atheru,
no arĩa aaganu nĩakamaikia kũu nduma-
inĩ.

“Mũndũ ndahootanaga na ũndũ wa hinya
 wake;
 10 arĩa makararagia Jehova
 nĩmagathuthwo.
 Nĩakamookĩrĩra na marurumĩ arĩ o kũu igũrũ;
 Jehova nĩwe ũgatuĩra ituri cia thĩ ciira.

“Nĩakahe mũthamaki wake hinya,
 a na ambararie rũhĩa rwa ũrĩa wake
 mũitĩrĩrie maguta.”

11 Nake Elikana akĩinũka mũciĩ gwake Rama,
 no kahĩ kau gagĩtungatĩra Jehova karĩ harĩ Eli
 ũcio mũthĩnjĩri-Ngai.

Aanake Aaganu a Eli

12 Na rĩrĩ, ariũ a Eli maarĩ andũ aaganu;
 matiatĩite Jehova. 13 Na rĩrĩ, warĩ mũtugo
 wa athĩnjĩri-Ngai harĩ andũ, atĩ rĩrĩa mũndũ o
 wothe aruta igongona, na rĩrĩa nyama ikĩrugwo,
 ndungata ya mũthĩnjĩri-Ngai yokaga na njibe ya
 mũtheece itatũ ĩrĩ guoko-inĩ. 14 Yaikagia njibe
 ĩyo nyũngũ-inĩ ya kĩgera, kana thaburia-inĩ,
 kana gĩteng’ũ-inĩ, kana nyũngũ-inĩ ya rĩũmba,
 nake mũthĩnjĩri-Ngai akeyoera o kĩrĩa gĩothe
 njibe ĩngĩarutire. Ũguo nĩguo meekaga andũ
 othe a Isiraēli arĩa mookaga Shilo. 15 Na o
 na mbere ya maguta gũcinwo-rĩ, ndungata ya
 mũthĩnjĩri-Ngai nĩyokaga na ĩkeera mũndũ
 ũrĩa ũraruta igongona atĩrĩ, “He mũthĩnjĩri-
 Ngai nyama imwe ahĩhie; ndegwĩtĩkĩra nyama
 nduge kuuma kũrĩ we, tiga o nyama njĩthĩ.”*

* **2:15** Kũringana na watho, maguta hamwe na nyama cia
 maguta ciacinaġĩrwo igũrũ wa kĩgongona (Alaw 3:16; 4:8-10).

¹⁶ Mündũ angĩamwĩrire atĩrĩ, “Reke maguta mambe macinwo, ũcooke woe kĩrĩa gĩothe ũkwenda,” ndungata yacookagia atĩrĩ, “Aca, nengera o ro rĩu; kwaga ũguo, ndĩmĩoe na hinya.”

¹⁷ Wĩhia ũcio wa aanake a Eli warĩ mũnene mũno maitho-inĩ ma Jehova, nĩgũkorwo nĩmanyararaga magongona marĩa andũ maarutagĩra Jehova.

¹⁸ Nowe Samuēli aatungataga mbere ya Jehova arĩ o mwana mũnini, ehumbĩte ebodi ya gatani.

¹⁹ O mwaka nyina nĩamũtumagĩra gakanjũ, akamũtwarĩra rĩrĩa megũthiĩ na mũthuriwe kũruta igongona rĩa mwaka o mwaka. ²⁰ Eli nĩarathimaga Elikana na mũtumia wake, akoiga atĩrĩ, “Jehova arokũhe ciana na mündũ-wa-nja ũyũ icooke ithenya rĩa mwana ũyũ aahooete, na agĩcooka kũmũheana harĩ Jehova.” Nao magacooka makainũka kwao mũciĩ. ²¹ Nake Jehova akĩiguĩra Hana tha; akĩgĩa nda agĩciara aanake atatũ na airĩtu eerĩ. Nake mwana ũcio ti Samuēli agĩkũrĩra hau mbere ya Jehova.

²² Na rĩrĩ, Eli aarĩ mũkũrũ mũno, na nĩaiguaga maũndũ mothe marĩa ariũ ake meekaga Isiraeli guothe, na ũrĩa maakomaga na andũ-a-nja arĩa maatungataga itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo. ²³ Nĩ ũndũ ũcio akĩmooria atĩrĩ, “Nĩ kũĩ gĩtũmaga mwĩke maũndũ ta maya? Nĩndĩraigua kuuma kũrĩ andũ othe ũhoru wa ciĩko ici cianyu cia waganu. ²⁴ Aca, ariũ akwa; ũhoru ũrĩa ndĩraigua ũkĩhunja gata-gatĩ ka andũ a Jehova ti mwega. ²⁵ Mündũ

angĩhĩria mũndũ ũrĩa ũngĩ-rĩ, Ngai no amateithũrane; no mũndũ angĩhĩria Jehova-rĩ, nũũ ũngĩmũthaihanĩrĩra?” No rĩrĩ, aanake ake matiigana kũigua magĩkaanio nĩ ithe wao, nĩgũkorwo Jehova nĩatuĩte nĩekũmooraga.

²⁶ Nake mwana ũcio ti Samuēli agĩkũra, akĩnenehaga, akĩendagwo nĩ Jehova o na andũ.

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Nyũmba ya Eli

²⁷ Na rĩrĩ, mũndũ wa Ngai nĩokire kũrĩ Eli, akĩmwĩra atĩrĩ, “Jehova ekuuga ũũ: ‘Githĩ nĩ ndieguũrĩrie nyũmba ya thoguo rĩrĩa maarĩ Misiri watho-inĩ wa Firaũni?’ ²⁸ Ndathuurire thoguo kuuma mĩhĩrĩga-inĩ yothe ya Isiraeli atuĩke mũthĩnjĩri-Ngai wakwa, aambatage kĩgongona-inĩ gĩakwa, na acinage ũbumba, na ehumbage ebodi arĩ mbere yakwa. Ningĩ nĩndaheire nyũmba ya thoguo indo iria ciothe irutagwo nĩ andũ a Isiraeli cia maruta ma gũcinwo na mwaki. ²⁹ Nĩ kĩ gĩtũmĩte mũnyarare igongona rĩakwa na iruta, iria ndaathanire irutagwo irĩ cia gĩikaro gĩakwa? Nĩ kĩ gĩtũmĩte ũtĩie ariũ aku kũngĩra, mwĩnoragie na icunjĩ iria njega cia iruta o rĩothe rĩrĩa ndutagĩrwo nĩ andũ akwa a Isiraeli?’

³⁰ “Tondũ wa ũguo-rĩ, Jehova, Ngai wa Isiraeli, oigĩte atĩrĩ, ‘Nĩnderanĩire atĩ nyũmba yaku na nyũmba ya thoguo nĩngũtũra indungatagĩra nginya tene.’ No rĩu Jehova oigĩte atĩrĩ, ‘Ūndũ ũcio ũrondaihĩrĩria! Arĩa mandĩite nĩndĩrimatĩaga, no arĩa maamenete nĩmarĩmenagwo. ³¹ Hĩndĩ nũiroka rĩrĩa ngaaniina hinya waku na niine hinya wa andũ a

nyūmba ya thoguo, nīgeetha gūtikanakorwo na mūdū mūkūrū thīnī wa nyūmba yaku, ³² nawe nīūkona mīnyamaro gīikaro-inī gīakwa. O na gūtuīka ūndū mwega nīūgeekwo Isiraeli, thīnī wa nyūmba yaku gūtirī hīndī gūgaakorwo mūdū mūkūrū. ³³ O mūdū waku ūrīa itakeheria kīgongona-inī gīakwa-rī, agaatigio no geetha agūtue mūtumumu na maithori, na aiguithagie ngoro yaku kīeha, nacio njiaro ciaku ciothe irīkuuaga o rīrīa ciatuīka andū agima.

³⁴ “ ‘Naguo ūndū ūrīa ūkūhaana kūrī ariū aku eerī, Hofini na Finehasi, ūgaatuīka kīmenyithia kūrī wee na ariū aku, o eerī magaakua mūthenya ūmwe. ³⁵ Na nī nīngethuurīra mūthīnjīri-Ngai mwīhokeku, ūrīa ūgeekaga kūrīngana na ūndū ūrīa ūrī ngoro-inī na meciiria-inī makwa. Nīngahaanda nyūmba yake itūūre irūmīte, nake nīagatungataga mbere ya ūrīa wakwa mūtīrīrie maguta hīndī ciothe. ³⁶ Ningī mūdū wothe ūrīa ūgaatigara wa nyūmba yaku, nīagooka amūinamīrīre nī ūndū wa gīcunjī kīa betha na kenyū komū ka mūgate, amūthaithe amwīre atīrī, “Ta he wīra ūmwe wa ūthīnjīri-Ngai nīguo nyonage gīa kūrīa.” ’ ’ ”

3

Jehova gwīta Samūeli

¹ Nike mwana ūcio ti Samūeli aatungataga mbere ya Jehova arī harī Eli. Matukū-inī macio kiugo kīa Jehova gītiaiguagwo kaingī, na gūtionekega cioneki kaingī.

2 Ūtukū ūmwe Eli, ūrĩa maitho make maambĩrĩrie kwaga hinya akaaga kuona wega, aakomete o harĩa aamenyerete. 3 Tawa wa Ngai ndwahorete,* nake Samūeli aakomete kũu thĩinĩ wa hekarũ ya Jehova, harĩa ithandũkũ rĩa Ngai rĩarĩ. 4 Hĩndĩ iyo Jehova agĩta Samūeli.

Samūeli agĩcookia atĩrĩ, “Nĩ ūyũ haha.” 5 Nake agĩteng’era kũrĩ Eli, akiuga atĩrĩ, “Nĩ wanjĩta; nĩ ūyũ haha.”

No Eli akiuga atĩrĩ, “Nĩ ndiĩtanĩte; cooka ūgakome.” Nĩ ūndũ ūcio Samūeli agĩthĩ agĩkoma.

6 Jehova agĩitana rĩngĩ, “Samūeli!” Nake Samūeli agĩũkĩra, agĩthĩ kũrĩ Eli, akiuga atĩrĩ, “Nĩ wanjĩta; nĩ ūyũ haha.”

Eli akiuga atĩrĩ, “Mũrũ wakwa, nĩ ndiĩtanĩte; cooka ūgakome.”

7 Hĩndĩ iyo Samūeli ndaakoretwo amenyete Jehova, kana akaguũrĩrio kiugo kĩa Jehova.

8 Jehova nĩetire Samūeli riita rĩa gatatũ, nake Samūeli agĩũkĩra agĩthĩ kũrĩ Eli, akiuga atĩrĩ, “Nĩ wanjĩta; nĩ ūyũ haha.”

Nake Eli akĩmenya atĩ nĩ Jehova wetaga mwana ūcio. 9 Nĩ ūndũ ūcio Eli akĩra Samūeli atĩrĩ, “Thĩ ūgakome, na wona aagwĩta uuge atĩrĩ, ‘Jehova, aria, nĩ ūndũ ndungata yaku nĩthikĩrĩrie.’” Nĩ ūndũ ūcio Samūeli agĩthĩ, na agĩkoma harĩa aakomaga.

---

* **3:3** Tawa wa thahabu ūrĩa waigagwo Handũ-harĩa-Hatheru waakanaga ūtukũ wothe (Thaam 27:20-21; 30:7-8). Samūeli eetirwo mathaa ma rũciinĩ gũtakĩte.

10 Nake Jehova agĩũka akĩrũgama hau, agĩitana o ta mahinda macio mangĩ atĩrĩ, “Samūeli! Samūeli!”

Nake Samūeli akiuga atĩrĩ, “Aria, nĩ ũndũ ndungata yaku nĩthikĩrĩirie.”

11 Nake Jehova akĩra Samūeli atĩrĩ, “Rora, nĩ ndĩ hakuhĩ gwĩka ũndũ thĩinĩ wa Isiraeli ũrĩa ũgaatũma matũ ma mũndũ o wothe ũrĩa ũkaũigua mararake. 12 Hĩndĩ ĩyo maũndũ marĩa mothe ndoigire ma gũũkĩrĩra Eli na nyũmba yake nĩngamahingia kuuma kĩambĩrĩria nginya mũthia. 13 Nĩgũkorwo nĩndamwĩrire nĩngatuĩra nyũmba yake ciira nginya tene nĩ ũndũ wa mehia marĩa we oĩ ũhoro wamo; ariũ ake nĩmetuire andũ a kũmeneka, nake akĩremwo nĩ kũmakaania. 14 Nĩ ũndũ ũcio nĩndehĩtire igũrũ rĩa nyũmba ya Eli ngiuga atĩrĩ, ‘Waganu wa nyũmba ya Eli ndũrĩ hĩndĩ ũkaahoroherio na igongona kana iruta.’”

15 Samūeli agĩkoma o nginya rũciinĩ, na okĩra akĩhingũra mĩrango ya nyũmba ya Jehova. Nĩetigagĩra kwĩra Eli ũhoro wa kĩoneki kũu, 16 no Eli akĩmwĩta, akiuga atĩrĩ, “Samūeli, mũrũ wakwa.”

Nake Samūeli agĩcookia atĩrĩ, “Nĩ ũyũ haha.”

17 Eli akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũcio Jehova arakwĩrire? Ndũkae kũũhitha ũndũ ũcio. Ngai arogwĩka ũndũ mũũru makĩria, ũngĩhitha ũndũ o na ũmwe ũrĩa arakwĩrire.” 18 Nĩ ũndũ ũcio Samūeli akĩmwĩra maũndũ mothe, na ndaamũhithire ũndũ o na ũmwe. Eli agĩcooka akiuga atĩrĩ, “Ũcio nĩ Jehova; nĩeke ũndũ ũrĩa ekuona wagĩrĩire maitho-inĩ make.”

19 Jehova n̄akoragwo hamwe na Samūeli o ũrĩa aakūruga, na ndaarekire kiugo o na k̄mwe ḡiake k̄ūrĩre thĩ. 20 Nakuo Isiraeli guothe kuuma Dani nginya Birishiba maḡikũūrana atĩ Samūeli aarĩ mũthuure atuĩke m̄nabii wa Jehova. 21 Nake Jehova aḡithĩ na mbere kuonekana k̄uu Shilo, na k̄uu n̄kuo eguũrĩirie k̄urĩ Samūeli na ũndũ wa kiugo ḡiake.

4

Nak̄o kiugo ḡĩa Samūeli ḡiḡikinya Isiraeli guothe.

Afilisti Gũtaha Ithandũkũ rĩa Kĩrĩkanĩro

1 20 Na r̄ĩrĩ, andũ a Isiraeli n̄moimagarire makarũe na Afilisti. Andũ a Isiraeli makĩamba hema ciao k̄uu Ebeni-Ezeri, nao Afilisti makĩamba ciao k̄uu Afeku. 2 Afilisti maḡitũma ita r̄iao r̄igacemanie na Isiraeli, na o ũrĩa mbaara yathiiaga na mbere-rĩ, noguo Isiraeli maahootagwo n̄i Afilisti, arĩa mooragire andũ ta 4,000 k̄uu maarũagĩra. 3 R̄ĩrĩa mbũtũ ciacookire kambĩ-inĩ-rĩ, athuuri a Isiraeli mak̄ũria atĩrĩ, “Jehova atũma tũhootwo n̄i Afilisti ũmũthĩ n̄ikĩ? Nĩ tũgĩrei ithandũkũ rĩa k̄ĩrĩkanĩro k̄ĩa Jehova kuuma Shilo, n̄igeetha tũthĩ nar̄io r̄itũhonokie kuuma moko-inĩ ma thũ ciitũ.”

4 Nĩ ũndũ ũcio andũ acio maḡitũma andũ k̄uu Shilo, nao mak̄irehe ithandũkũ rĩa k̄ĩrĩkanĩro k̄ĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ũrĩa ũikarĩire ḡitĩ k̄ĩa ũnene gatagatĩ ka makerubi. Nao ariũ eerĩ a Eli, Hofini na Finehasi, maarĩ hamwe na ithandũkũ r̄iu rĩa k̄ĩrĩkanĩro k̄ĩa Ngai.

⁵ Rīrīa ithandūkū rīa kīrīkanīro kīa Jehova rīakinyire kambī-inī-rī, andū a Isiraēli othe makiugīrīria na mūgambo mūnene o nginya thī ikīinaina. ⁶ Na rīrīa Afilisti maaguire mbugīrīrio iyo makīūrania atīrī, “Mbugīrīrio iyo irī kambī-inī ya Ahibirania nī ya kīi?”

Hīndī irīa maamenyire atī nī ithandūkū rīa Jehova rīakinyīte kambī-inī-rī, ⁷ Afilisti magīitigīra makiuga atīrī, “Ngai nīyūkīte kambī-inī, ithuī tūrī thīina-inī! Gūtīrī kuoneka ūndū ta ūyū mbere īno. ⁸ Wūi-īiya-witū-ī! Nūū ūgūtūhonokia moko-inī ma ngai ici irī hinya ūū? Ici nīcio ngai iria ciahūūrire andū a Misiri na mīthiro ya mīthemba yothe werū-inī. ⁹ Mwīyūmīrīriei, Afilisti aya! Tuīkai arūme ki, kana mūtuo ngombo cia Ahibirania, ta ūrīa matūire marī ngombo cianyu. Tuīkai arūme ki, na mūrūe!”

¹⁰ Nī ūndū ūcio Afilisti makīrūa nao, na andū a Isiraēli makīhootwo, nake o mūndū akīūrīra hema-inī yake. Nayo njūragano yarī nene mūno; thigari cia Isiraēli ngiri mīrongo itatū iria ciathiiaga na magūrū ikīūrāgwo. ¹¹ Narīo ithandūkū rīa Ngai rīgītahwo, nao ariū eerī a Eli, Hofini na Finehasi, magīkua.

Gīkuū kīa Eli

¹² Mūthenya o ro ūcio Mūbenjamini ūmwe akīhanyūka oimīte mbaara-inī, agīthī nginya Shilo, nguo ciake irī ndembūkangu na aarī na tūrī mūtwe. ¹³ Na rīrīa aakinyire-rī, agīkora Eli aikarīire gītī gīake mūkīra-inī wa njīra, acūthīrīrie, tondū ngoro yake yarī na guoya nī ūndū wa ithandūkū rīa Ngai. Hīndī irīa mūndū

ũcio aatoonyire itũũra-inĩ, na akĩheana ũhoru ũrĩa gwekĩkĩte-rĩ, itũũra rĩothe rĩgĩkayũrũrũka.

¹⁴ Rĩrĩa Eli aiguire mũkayũrũrũko ũcio akĩũria atĩrĩ, “Gĩtũmi kĩa inegene rĩu nĩ kĩĩ?”

Nake mũndũ ũcio agĩthĩ narua harĩ Eli, ¹⁵ ũrĩa warĩ na ũkũrũ wa mĩaka mĩrongo kenda na ĩnana, ũrĩa maitho make moorĩte, akaagaga kuona. ¹⁶ Akĩira Eli atĩrĩ, “No hĩndĩ ndooka nyumĩte mbaara-inĩ; ndoora kuuma kuo o ũmũthĩ.”

Eli akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ atĩa gwĩkĩkire mũrũ wakwa?”

¹⁷ Mũndũ ũcio warehire ũhoru agĩcookia atĩrĩ, “Andũ a Isiraeli nĩmoorĩire Afilisti, nayo mbũtũ ya ita nĩyũragĩtwo mũno. O na ariũ aku eerĩ, Hofini na Finehasi, nĩ akuũ, narĩo ithandũkũ rĩa Ngai nĩitahe.”

¹⁸ Rĩrĩa aagwetire ithandũkũ rĩa Ngai, Eli akĩgũa na ngara oimĩte gĩtĩ-inĩ gĩake hau mwena-inĩ wa kĩhingo. Ngingo yake ĩkiunĩka, agĩkua, nĩ ũndũ aarĩ mũndũ mũkũrũ na akar-itũha. Aatongoretie Isiraeli mĩaka mĩrongo ĩna.

¹⁹ Mũtumia wa mũriũ wake Finehasi aarĩ na nda na aatigĩtie hanini aciare. Na rĩrĩa aaguire ũhoru ũcio wa atĩ ithandũkũ rĩa Ngai nĩrĩtahĩtwo, na atĩ iciciarawe hamwe na mũthuuriwe nĩmakuĩte-rĩ, akĩnyĩtwo nĩ ruo rwa kũrũmwo na agĩciara, no agĩtoorio nĩ ruo rwa gũciara. ²⁰ Na rĩrĩa aakuaga, atumia arĩa maamũteithagĩrĩria makĩmwĩra atĩrĩ, “Tiga gũkua ngoro; nĩwaciara kahĩ.” No ndaacookirie ũndũ o na kana kũrũmbũiya ũhoru o na ũrĩkũ.

21 Nake agītua kahĩ kau Ikabodu, akiuga atĩrĩ, “Riiri nĩweherete Isiraeli,” nĩ ũndũ wa ithandũkũ rĩa Ngai gũtahwo, na gũkua gwa iciciarawe na mũthuuriwe. 22 Akiuga atĩrĩ, “Riiri nĩweherete ũkoima Isiraeli, nĩ ũndũ ithandũkũ rĩa Ngai nĩrĩtahĩtwo.”

5

Ithandũkũ rĩa Kĩrĩkanĩro rĩrĩ Ashidodi na Ekironi

1 Na rĩrĩ, Afilisti maarĩkia gũtaha ithandũkũ rĩa Ngai, makĩrĩruta kũu Ebeni-Ezeri, makĩrĩtwara Ashidodi. 2 Magĩcooka magĩtwara ithandũkũ rĩu thĩinĩ wa hekarũ ya ngai yao ĩrĩa yetagwo Dagoni, na makĩrĩga rĩriganĩtie na Dagoni. 3 Rĩrĩa andũ a Ashidodi mookĩrire rũciinĩ tene mũthenya ũyũ ũngĩ-rĩ, magĩkora Dagoni ĩgũite ĩgakoma na nda hau mbere ya ithandũkũ rĩa Jehova! Makĩoya Dagoni makĩmĩcookia handũ hayo. 4 No mookĩra rũciinĩ rũrũ rũngĩ-rĩ, magĩkora Dagoni ĩgũite ĩgakoma na nda hau mbere ya ithandũkũ rĩa Jehova! Mũtwe na moko mayo meerĩ nĩcioinĩkĩte, ikagũa hau hingĩro-inĩ ya mũrango wa nyũmba; no mwĩrĩ wayo watigarĩte. 5 Nĩkĩo nginya ũmũthĩ gũtirĩ athĩnjĩri-ngai a Dagoni kana andũ angĩ matoonyaga hekarũ ya Dagoni kũu Ashidodi magereire hingĩro-inĩ ĩyo ya mũrango.

6 Nakuo guoko kwa Jehova gũkĩũmĩra andũ a Ashidodi na kũndũ kũrĩa kwariganĩtie nakuo; akĩmarehere mwanangĩko na akĩmahũura na mĩrimũ ya mahũha. 7 Na rĩrĩa andũ a Ashidodi moonire ũrĩa gwekĩka, makiuga atĩrĩ,

“Ithandūkū rīa ngai ya Isiraeli rītigūikara na ithuī gūkū gwitū, nīgūkorwo guoko gwake nīgūtūūmīre mūno hamwe na ngai iitū Dagoni.” ⁸ Nī ūndū wa ūguo magīcookanīrīria aathani othe a Afilisti, makīmooria atīrī, “Tūgwīka atīa na ithandūkū rīrī rīa ngai ya Isiraeli?”

Nao magīcookia atīrī, “Rekei ithandūkū rīrī rīa ngai ya Isiraeli rīthaamīrio Gathu.” Nī ūndū ūcio magīthaamia ithandūkū rīu rīa Ngai wa Isiraeli.

⁹ No rīrī, maarīkia kūrīthaamīria kuo, guoko kwa Jehova gūgīūkīrīra itūūra rīu inene, gūkīgīa kīmako kīnene. Akīhūūra andū a itūūra rīu inene, arīa ethī na arīa akūrū, akīmarehere mīrimū ya mahūha. ¹⁰ Nī ūndū ūcio magītware ithandūkū rīu rīa Ngai Ekironi.

Na rīrīa ithandūkū rīu rīatoonyaga Ekironi-rī, andū a Ekironi makīanīrīra na mūgambo makiuga atīrī, “Nīmaarehe ithandūkū rīa ngai ya Isiraeli gūkū gwitū nīguo matūūrage ithuī hamwe na andū aitū.” ¹¹ Nī ūndū wa ūguo magīcookanīrīria aathani othe a Afilisti makīmeera atīrī, “Cookiai ithandūkū rīrī rīa ngai ya Isiraeli rīehere gūkū; nīrīcookio kūrīa riumīte kana rītūūrage hamwe na andū aitū.” Nīgūkorwo gīkuū nīkīaiyūrītie itūūra rīu inene kīmako; guoko kwa Ngai nī kwarīūmīre mūno. ¹² Nao arīa mataakuire makīhūūrwo na mīrimū ya mahūha, nakīo kīrīro gīa itūūra rīu inene gīgīkina o igūrū kwa Ngai.

Ithandūkū rīa Kīrīkanīro Gūcookio Isiraeli

¹ Na rīrī, ithandūkū rīa Jehova rīarīkia gūikara būrūri wa Afilisti mīeri mūgwanjārī, ² Afilisti magūita athīnjīri-ngai na aragūri, makīmooria atīrī, “Tūgwīka atīa na ithandūkū rīrī rīa Jehova? Twīrei ūrīa tūngīrīcookia kūrīa rīoimīte.” ³ Nao magīcookia atīrī, “Mūngīkorwo nī mūgūcookia ithandūkū rīa ngai ya Isiraeli, mūtīkarīcookie rīrī itheri, no nginya mūrītūme na kīndū gīa kūrutwo iruta rīa mahītīa. Hīndī īyo nīmūkaahona, na mūmenye kīrīa gītūmīte guoko gwake kwage kweherio igūrū rīanyu.”

⁴ Afilisti makīūriā atīrī, “Nī iruta rīrīkū rīa mahītīa tūngīmīrutīra?”

Nao magīcookia atīrī, “Tūmīhiano tūtano twa thahabu tūhaana mahūha, na tūtano twa thahabu tūhaana tūbīa* o ta ūrīa aathani a Afilisti maigana, nī ūndū inyuī na aathani anyu mūhūūrītwo na mūthiro mūthemba o ūmwe. ⁵ Thondekai tūmīhiano twa mahūha na twa tūbīa iria irathūkia būrūri, na mūtīe ngai ya Isiraeli. No gūkorwo nīakeheria guoko gwake kuume igūrū rīanyu, o na igūrū rīa ngai cianyu, o na būrūri wanyu. ⁶ Nī kīi gītūmīte mūmie ngoro cianyu ta ūrīa andū a Misiri na Firaūni meekire? Rīrīa aamahinyīrīrie-rī, githī matīarekereirie andū a Isiraeli nīguo mathīi?”

⁷ “Na rīrī, haarīriai ngaari njerū, na ng’ombe igīrī njairī itarī ciohwo icooki. Muoherere ng’ombe icio ngaari-inī īyo, no mweherie njaū ciacio mūcihingīre kiugū. ⁸ Oyai ithandūkū rīa Jehova mūrīgīrīre igūrū rīa ngaari, na mūige

* **6:4** Afilisti maahūthagīra indo ici kūhooreria ngai ciao.

gathandūkū mwena-inĩ warĩo na mūgekĩre indo icio cia thahabu icio mūramĩcookeria irĩ cia iruta rĩa mahĩtia. Rekei rĩthiĩ, ⁹ no mūikare mūrĩrorete. Rĩngĩambata rĩkinye būrũri warĩo, rĩerekeire Bethi-Shemeshu-rĩ, nĩgũgatuĩka atĩ nĩ Jehova ũtũrehereire mūtino ũyũ mūnene ũũ. No kũngĩkorwo ti ũguo, nĩtũkamenya atĩ ti guoko gwake gwatũhũũrĩre, no nĩ ũndũ watũkorire o ũguo.”

¹⁰ Nĩ ũndũ ũcio magĩĩka ũguo. Makĩoya ng’ombe icio igĩrĩ magĩcioherera ngaari-inĩ, na makĩhingĩra njaũ ciacio kiugũ. ¹¹ Makĩigĩrĩra ithandūkū rĩa Jehova igũrũ rĩa ngaari, na hamwe narĩo makĩigĩrĩra gathandūkū karĩa kaarĩ na tũbĩa tũu twa thahabu na tũmĩhiano tũu twahaanaga mahũha. ¹² Ningĩ ng’ombe icio ikĩambata irũngĩrĩirie irorete Bethi-Shemeshu, igĩthiĩ na njĩra yothe ikĩanagia; itiakerũrĩre na mwena wa ũrĩo kana wa ũmotho. Nao aathanĩ a Afilisti magĩcirũmĩrĩra o nginya mũhaka-inĩ wa Bethi-Shemeshu.

¹³ Hĩndĩ ĩyo andũ a Bethi-Shemeshu nĩ kũgetha maagethaga ngano yao kĩaanda-inĩ, na rĩrĩa maatiirire maitho makĩona ithandūkū rĩa Ngai, magĩkena nĩkũrĩona. ¹⁴ Nayo ngaari ĩgĩkinya mũgũnda-inĩ wa Joshua wa kũu Bethi-Shemeshu, nayo ĩkĩrũgama hakuhĩ na ihiga inene. Andũ acio magĩatũranga mĩtĩ ya ngaari ĩyo, na makĩrutĩra Jehova ng’ombe icio igongona rĩa njino. ¹⁵ Nao Alawii makĩruta ithandūkū rĩa Jehova hamwe na gathandūkū ka mĩhiano ĩyo ya thahabu, makĩmĩigĩrĩra igũrũ rĩa ihiga rĩu inene. Mũthenya ũcio andũ a Bethi-

Shemeshu[†] makĩruta ng'ombe icio irĩ igongona rĩa njino harĩ Jehova. ¹⁶ Aathani acio atano a Afilisti makĩlonera maũndũ macio mothe, na magĩcooka Ekironi mũthenya o ro ũcio.

¹⁷ Īno nĩyo mĩhiano ya mahũha ma thahabu irĩa Afilisti maatũmire irĩ igongona rĩa mahĩtia rĩa kũrutĩrwo Jehova: Mũhiano o ũmwe waru-tagwo nĩ ũndũ wa o itũũra: Ashidodi, na Gaza, na Ashikeloni, na Gathu, na Ekironi. ¹⁸ Naguo mũigana wa mbĩa cia thahabu waiganaga o ta matũũra ma Afilisti ma aathani acio atano, matũũra macio maairigĩrwo na thingo cia hinya hamwe na tũtũura twa bũrũri wao. Narĩo ihiga rĩu inene harĩa maigĩrĩire ithandũkũ rĩa Jehova, nĩ mũira nginya ũmũthĩ rĩrĩ kũu mũgũnda-inĩ ũcio wa Joshua wa kũu Bethi-Shemeshu.

¹⁹ No Ngai akĩũraga andũ amwe a kũu Bethi-Shemeshu, akĩũraga andũ mĩrongo mũgwanja nĩ ũndũ nĩmarorire ithandũkũ rĩa Jehova thĩinĩ. Andũ makĩrĩra nĩ ũndũ wa ihũũra rĩu inene Jehova aamahũũrĩte narĩo, ²⁰ nao andũ a Bethi-Shemeshu makĩũria atĩrĩ, “Nũũ ũngĩkĩrũgama mbere ya Jehova, Ngai ũyũ mũtheru? Ithandũkũ rĩkwambatio kũrĩ ũ rĩoima haha?”

²¹ Ningĩ magĩtũmana kũrĩ andũ a Kiriathu-Jearimu, makĩmeera atĩrĩ, “Afilisti nĩmacookia ithandũkũ rĩa Jehova. Ikũrũkai mũrĩgĩre mũrĩambatie kwanyu.”

[†] **6:15** Itũũra rĩa Bethi-Shemeshu rĩarĩ rĩa Alawii (Josh 21:16). Alawii no-o meetĩkĩrĩtio gũkuua ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro (Gũcook 10:8).

7

1 Nĩ ũndũ ũcio andũ a Kiriathu-Jearimu magĩthiĩ, makĩgũira ithandũkũ rĩa Jehova, makĩrĩambatia. Makĩrĩtwara mūciĩ wa Abinadabu kĩrĩma-igũrũ, na makĩamũra mũriũ Eleazaru aikaragie ithandũkũ rĩa Jehova.*

Samūeli Kūhoota Afilisti kũu Mizipa

2 Ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro nĩrĩaikarire Kiriathu-Jearimu ihinda iraaya, ihinda rĩa mĩaka mĩrongo iĩrĩ iĩrĩ yothe, nao andũ othe a Isiraeli magĩcakaya na makĩrongooria Jehova. 3 Nake Samūeli akĩira nyũmba yothe ya Isiraeli atĩrĩ, “Mũngĩkorwo nĩmũgũcookerera Jehova na ngoro cianyu ciothe-rĩ, tiganai na ngai ng’eni na Maashitharothu, na mwĩneane kũrĩ Jehova, na mũmũtungatĩre o we wiki, nake nĩakamũkũura amũrute guoko-inĩ kwa Afilisti.” 4 Nĩ ũndũ ũcio andũ a Isiraeli magĩtigana na Mabaali na Maashitharothu, magĩtungatĩra Jehova o we wiki.

5 Ningĩ Samūeli akiuga atĩrĩ, “Cookanĩrĩriai Isiraeli othe kũu Mizipa, na niĩ nĩngamũthaithanĩrĩra harĩ Jehova.” 6 Na rĩrĩa maagomanĩte kũu Mizipa, magĩtaha maaĩ makĩmaita mbere ya Jehova. Mũthenya ũcio makĩhinga kũrĩa irio, na makiumbũra mehia mao makiugĩra kũu atĩrĩ, “Nĩ twĩhũirie Jehova.” Nake Samūeli nĩwe warĩ mũtongoria wa Isiraeli kũu Mizipa.

7 Rĩrĩa Afilisti maaguire atĩ Isiraeli maagomanĩte kũu Mizipa, aathani a Afilisti

---

* **7:1** Ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro rĩaikarire Bethi-Shemeshu nginya rĩrĩa Daudi aarĩtwarire Jerusalemu (2Sam 6:2-3).

makĩambata magĩthĩĩ makamatharĩkĩre. Na rĩrĩa andũ a Isiraeli maaiguire ũhoro ũcio, makĩnyiitwo nĩ guoya nĩ ũndũ wa Afilisti. ⁸ Makĩĩra Samūeli atĩrĩ, “Ndũgaatige gũkaĩra Jehova Ngai witũ nĩ ũndũ witũ, nĩgeetha atũhonokie kuuma guoko-inĩ kwa Afilisti.” ⁹ Nake Samūeli akĩoya kagondũ koongaga na agĩkarutĩra Jehova igongona rĩa njino karĩ kagima o ro ũguo. Agĩkaĩra Jehova nĩ ũndũ wa Isiraeli, nake Jehova akĩmũcookeria ũhoro.

¹⁰ Na hĩndĩ ĩrĩa Samūeli aarutaga igongona rĩa njino-rĩ, Afilisti magĩkuhĩrĩria nĩguo marũe na Isiraeli. No mũthenya ũcio Jehova akĩruruma na marurumĩ manene mũno ma gũũkĩrĩra Afilisti, na agĩtũma mamake mũno o nginya magĩtoorio mũno mbere ya andũ a Isiraeli. ¹¹ Nao andũ a Isiraeli makiuma kũu Mizipa naihenya, magĩteng’eria Afilisti makĩmooragaga kũu njĩra-inĩ, makĩmakinyia mũhuro wa Bethi-Kari.

¹² Ningĩ Samūeli akĩoya ihiga na akĩrĩhaanda gatagatĩ ka Mizipa na Sheni. Akĩrĩta Ebeni-Ezeri, akiuga atĩrĩ, “Nginyagia hau nĩ Jehova ũtũteithĩtie.” ¹³ Nĩ ũndũ ũcio Afilisti magĩtoorio mũno na matiacookire gũtharĩkĩra bũrũri wa andũ a Isiraeli rĩngĩ.

Ihinda rĩothe rĩrĩa Samūeli aatũũrĩre muoyo, guoko kwa Jehova gwatũũrĩre gũũkĩrĩre Afilisti. ¹⁴ Namo matũũra marĩa Afilisti maatahĩte kũrĩ Isiraeli kuuma Ekironi nginya Gathu magĩcookerera Isiraeli, nao andũ a Isiraeli magĩkũũra bũrũri ũrĩa wariganĩtie na matũũra

macio naguo kuuma kūrī watho wa Afilisti. Na gūkīgīa thayū gatagatī ka Isiraeli na Aamori.

¹⁵ Samūeli agīthiī na mbere gūtiirīrīra Isiraeli matukū mothe ma muoyo wake.† ¹⁶ Mwaka o mwaka nīathiūrūrūkaga kuuma Betheli nginya Giligali na Mizipa,‡ agatuithanagia andū a Isiraeli ciira kūdū guothe. ¹⁷ No nīacookaga Rama hīndī ciothe, kūrīa mūciī wake warī, o na kūu agatuithanagia ciira kūrī andū a Isiraeli arī kūu. Nake agīakīra Jehova kīgongona kūu.

8

Isiraeli Gwītia Mūthamaki

¹ Rīrīa Samūeli aakūrire, nīathuurire ariū ake matūike atiirīrīri būrūri wa Isiraeli. ² Mūriū wake wa irigithathi eetagwo Joeli, nake wa keerī eetagwo Abija, nao maatungataga kūu Birishiba. ³ No rīrī, ariū ake matiathiire na mīthiire ta yake. Nīmagarūrūkire makīrirīria ūtonga ūtarī wa ma, na makaamūkagīra mahaki, na makoogomagia kīhooto.

⁴ Nī ūndū ūcio athuuri othe a Isiraeli makīūngana, magīthiī kūrī Samūeli o kūu Rama. ⁵ Makīmwīra atīrī, “Wee ūrī mūkūrū, nao ariū aku matirathiī na mīthiire ta yaku; rīu thuura mūthamaki atūtongoragie o ta ndūrīrī iria ingī ciothe.”

⁶ No rīrīa maamwīrire atīrī, “Tūhe mūthamaki atūtongoragie.” Ūndū ūcio

---

† **7:15** Samūeli aarī mūnabii (3:20) na mūtiirīrīri būrūri wa Isiraeli. ‡ **7:16** Matūūra ma Betheli, na Giligali, na Mizipa maarī rūgongo rwa Benjamini, na nīkuo andū maathiaga kūhoera (Josh 4:19).

ndwakenirie Samūeli; nĩ ũndũ ũcio akĩhooya Jehova. ⁷ Nake Jehova akĩmwĩra atĩrĩ, “Thikĩrĩria ũrĩa wothe andũ aya marakwĩra; tiwe mararega, no nĩ nĩ mararega nduĩke mũthamaki wao. ⁸ O ta ũrĩa matũire mekaga ũguo kuuma mũthenya ũrĩa ndamambatirie ngĩmaruta bũrũri wa Misiri nginya ũmũthĩ, makandiganĩria magatungatĩra ngai ingĩ, ũguo noguo maragwĩka. ⁹ Na rĩrĩ, kĩmathikĩrĩrie; no ũmataare, ũtĩtĩrithie na ũreke mamenye ũrĩa mũthamaki ũcio ũkaamathamakagĩra ageekaga.”

¹⁰ Nake Samūeli akĩra andũ acio maamwĩtagia mũthamaki ũhoro wothe wa Jehova. ¹¹ Akĩmeera atĩrĩ, “Ũũ nĩguo mũthamaki ũrĩa ũkaamũthamakagĩra ageekaga: Nĩakoya ariũ anyu amatue a gũtungataga na ngaari ciake cia ita, na mbarathi, na mahanyũkage mbere ya ngaari ciake cia ita. ¹² Amwe ao nĩakamatua aathani a thigari ngiri, na aathani a thigari mĩrongo ĩtano, na arĩa angĩ marĩmage mĩgũnda yake na makamũgethara, o na angĩ mathondekage indo cia mbaara na cia ngaari ciake cia ita. ¹³ Nĩakoya airĩtu anyu amatue athondeki a indo iria inungaga wega, na arugi na athondeki a mĩgate. ¹⁴ Nĩakoyaga mĩgũnda yanyu, na mĩgũnda ya mĩthabibũ, na ya mĩtamaiyũ ĩrĩa mĩega mũno amĩhe ndungata ciake. ¹⁵ Nĩakoyaga gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa ngano yanyu na gĩa thabibũ cianyu akĩhe anene ake na ndungata ciake. ¹⁶ Ndungata cianyu cia arũme na cia andũ-a-nja, na ng’ombe cianyu iria njega na ndigiri nĩagacioya ituĩke cia kũmũrutagĩra wĩra. ¹⁷ Nĩakoyaga gĩcunjĩ

gĩa ikūmi kĩa mahiũ manyu, o na inyuĩ ene nĩ mūgaatuĩka ngombo ciake. ¹⁸ Mūthenya ũcio wakinya-rĩ, nĩmūgakaya nĩ ũndũ wa mūthamaki ũcio mwĩthuurĩre, nake Jehova ndarĩ ũndũ akaamũcookeria mūthenya ũcio.”

¹⁹ No andũ acio makĩrega gũthikĩrĩria Samūeli makiuga atĩrĩ, “Aca! Ithuĩ tũkwenda mūthamaki wa gūtũthamakagĩra. ²⁰ Ningĩ tũtuĩke ta ndũrĩrĩ iria ingĩ ciothe, tũrĩ na mūthamaki wa gūtũtongoragia na wa gũthiiga mbere iitũ na wa kũrũaga mbaara ciitũ.”

²¹ Rĩrĩa Samūeli aiguire ũhoro ũrĩa wothe andũ acio moigire-rĩ, akĩũcookeria mbere ya Jehova. ²² Jehova akĩmũcookeria atĩrĩ, “Maigue, ũmahe mūthamaki.”

Nake Samūeli akĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ, “O mũndũ nĩacooke itũũra-inĩ rĩake.”

9

Samūeli Gũitĩrĩria Saũlũ Maguta

¹ Na rĩrĩ, nĩ kwarĩ Mūbenjamini ũmwe, mũndũ warĩ igweta wetagwo Kishu mūrũ wa Abieli, mūrũ wa Zeroru, mūrũ wa Bekorathu, mūrũ wa Afia wa Benjamini. ² Mũndũ ũcio aarĩ na mūriũ wetagwo Saũlũ, mwanake kĩrorerwa na gũtirĩ ũngĩ mangĩaigananirio nake harĩ andũ a Isiraeli, nake aarĩ mūraihi gũkĩra andũ arĩa angĩ othe, kuuma ciande ciake gũthiĩ na igũrũ aakĩrĩte andũ arĩa angĩ othe.

³ Na rĩrĩ, ndigiri cia Kishu, ithe wa Saũlũ, ikĩũra, nake Kishu akĩra mūriũ Saũlũ atĩrĩ, “Oya ndungata ĩmwe mũthiĩ nayo mūgacarie ndigiri.” ⁴ Nĩ ũndũ ũcio akĩhĩtũkĩra bũrũri ũrĩa

ũrĩ irĩma wa Efiraimu na bũrũri wa Shalisha, no matiacionire. Magĩthiĩ o na mbere magĩkina rũgongo rwa Shaalimu no ndigiri icio itiarĩ kũu. Agĩcooka akĩgera rũgongo rwa Benjamini, no matiacionire.

⁵ Rĩria maakinyire rũgongo rwa Zufu, Saũlũ akĩira ndungata ĩria aarĩ nayo atĩrĩ, “Ūka, reke tũhũndũke; baba ahota gũtiga gwĩciiria ũhoro wa ndigiri ambĩrĩrie gũtũmakĩra.”

⁶ No ndungata ĩgĩcookia atĩrĩ, “Atĩrĩrĩ, itũũra-inĩ rĩrĩ nĩ kũrĩ mũndũ wa Ngai; na nĩ mũtĩe mũno, na ũria wothe oigaga nĩũhingaga. Nĩtũthiĩ kuo o rĩu. Hihi no atwĩrĩre kũria tũngĩciona.”

⁷ Saũlũ akĩira ndungata yake atĩrĩ, “Tũngĩthiĩrĩ, nĩ kĩ tũngĩhe mũndũ ũcio? Irio nĩ thiru makũnia-inĩ maitũ. Tũtirĩ na kĩheo gĩa gũtwarĩra mũndũ wa Ngai. Nĩ kĩ tũrĩ nakĩo?”

⁸ Ndungata ĩyo ĩkĩmũcookeria o rĩngĩ, ĩkiuga atĩrĩ, “Atĩrĩrĩ, ndĩ na gĩcunjĩ gĩa kana gĩa cekeri ya betha.* Nĩngũmĩhe mũndũ wa Ngai nĩgeetha atwĩrĩre kũria tũngĩciona.” ⁹ (Tene thĩinĩ wa Isiraeli, mũndũ angĩathiire kũhooya kĩrĩra kuuma kũrĩ Ngai, oigaga atĩrĩ, “Ūka, tũthiĩ kũrĩ muoni-maũndũ,” nĩ ũndũ ũria wĩtagwo mũnabii matukũ maya hĩndĩ ĩyo eetagwo muoni-maũndũ.)

¹⁰ Saũlũ akĩira ndungata yake atĩrĩ, “Nĩ wega, nĩ tũgĩthiĩ.” Nĩ ũndũ ũcio magĩthiĩ merekeire itũũra rĩria mũndũ ũcio wa Ngai aarĩ.

¹¹ Na rĩria maambataga kĩrĩma marorete itũũra-inĩ, magĩcemanía na airĩtu amwe

---

* 9:8 nĩ ta giramu 3

magĩthiĩ gũtaha maaĩ, makĩmoooria atĩrĩ, “Mũndũ ũrĩa muoni-maũndũ arĩ gũkũ?”

¹² Nao magĩcookia atĩrĩ, “Ekuo, arĩ hau mbere yanyu. Hiũhai, ooka itũũra-inĩ riitũ o ũmũthĩ, nĩ ũndũ andũ marĩ na igongona rĩkũrutĩrwo handũ harĩa hatũũgĩru. ¹³ O mwarĩkia gũtoonya itũũra-rĩ, nĩmũkũmuona atanambata handũ hau hatũũgĩru kũrĩa.† Andũ matingĩambĩrĩria kũrĩa nginya arĩkinya, tondũ no nginya arathime igongona; thuutha-inĩ arĩa metĩtwo marĩe. Rĩu ambatai; ihinda rĩrĩ nĩrĩo mũngĩmuona.”

¹⁴ Nao makĩambata itũũra-inĩ, na rĩrĩa maa-toonyaga kuo-rĩ, makĩona Samūeli agĩũka na kũrĩ o akĩambata athiĩ handũ harĩa hatũũgĩru.

¹⁵ Na mũthenya ũmwe mbere ya Saũlũ gũũka-rĩ, Jehova nĩaguũrĩirie Samūeli ũndũ ũyũ akamwĩra atĩrĩ, ¹⁶ “Rũciũ ihinda ta rĩrĩ nĩngagũtũmĩra mũndũ kuuma bũrũri wa Benjamini. Mũitĩrĩrie maguta atuĩke mũtongoria wa andũ akwa a Isiraeli; nĩagakũũra andũ akwa kuuma guoko-inĩ kwa Afilisti. Nĩndorete andũ akwa, nĩ ũndũ kĩrĩro kĩa nĩkĩnginyĩre.”

¹⁷ Hĩndĩ ĩrĩa Samūeli onire Saũlũ, Jehova akĩmwĩra atĩrĩ, “Ũyũ nĩwe mũndũ ũrĩa ndĩrakwĩrire ũhoru wake; nĩwe ũgaatha andũ akwa.”

¹⁸ Saũlũ agĩkuhĩrĩria Samūeli hau itoonyero-inĩ rĩa itũũra, akĩmũũria atĩrĩ, “Ndagũthaitha no ũnjĩrĩre harĩa nyũmba ya muoni-maũndũ ĩrĩ?”

¹⁹ Nake Samūeli agĩcookia atĩrĩ, “Niĩ nĩ niĩ muoni-maũndũ. Ambata, ũthiĩ mbere yakwa

† 9:13 Magongona-inĩ mamwe nĩ gwakoragwo na ndĩa.

nginya handū harīa hatūūgīru, nīgūkorwo ūmūthī nīūkūrīanīra na nī, na rūciinī nīngakūrekereria ūthī, na ngwīre maūndū mothe marīa me ngoro-inī yaku. ²⁰ Ha ūhoru wa ndigiri iria wateire mīthenya itatū mīhītuku-rī, ndūkamake nī ūndū wacio; nīirīkītie kuoneka. Na nī kūrī ū wendi wothe wa Isiraeli werekeirio, angīkorwo ti kūrī wee na nyūmba ya thoguo yothe?”

²¹ Nake Saūlū agīcookia atīrī, “Githī ndikīrī Mūbenjamini, kuuma mūhīrīga ūrīa mūnini wa Isiraeli? Anga mbarī iitū tiyo nini gūkīra mbarī iria ingī cia mūhīrīga wa Benjamini? Nī kīi gīgūtūma ūnjīire ūndū ta ūcio?”

²² Ningī Samūeli akīrehe Saūlū na ndungata yake, akīmatoonyia nyūmba irīa yarīagīrwo, na akīmaikaria thī handū ha andū arīa atīiku arīa meetītwo; nao othe maarī ta andū mīrongo itatū. ²³ Samūeli akīira ūrīa warugaga atīrī, “Rehe gīcunjī kīa nyama kīrīa ngūnengerire, kīrīa ngwīrīre ūige handū mwanya.”

²⁴ Nake ūcio warugaga akīoya kūgūrū kūu na kīrīa kīarī kūgūrū-inī, agīkūiga mbere ya Saūlū. Samūeli akīmwīra atīrī, “Gīkī nīkīo ūraigīrwo. Rīa, tondū nīwe ūkūigīrwo nī ūndū wa ihinda rīrī, kuuma hīndī irīa ndoigire atīrī, ‘Nīnjītīte ageni.’” Nake Saūlū akīrīanīra na Samūeli mūthenya ūcio.

²⁵ Maikūrūka kuuma handū hau hatūūgīru na maakinya itūūra-inī-rī, Samūeli akīaranīria na Saūlū marī nyūmba igūrū. ²⁶ Nao makīrooka gūūkīra rūciinī tene, nake Samūeli agīita Saūlū kūu nyūmba igūrū akīmwīra atīrī, “Ūkīra

wīhaarīrie na nīngūkūrekereria ūthiī.” Hīndī ĭrīa Saūlū ehaarīrie, we hamwe na Samūeli makiuma nja. ²⁷ Hīndī ĭrīa maikūrūkaga makinye mūthia wa itūūra-rī, Samūeli akīra Saūlū atīrī, “Īra ndungata ĩno ĩthiige mbere iitū, no wee ūtithie hanini ngūhe ndūmīrīri ya Ngai.” Nayo ndungata ĩgīka o ūguo.

10

¹ Ningī Samūeli akīoya kīnandū kīa maguta, akīmaitīrīria Saūlū mūtwe, na akīmūmumunya, akīmwīra atīrī, “Githī Jehova ndagūitīrīrie maguta ūtuīke mūtongoria wa igai rīake?

² Ūmūthī twatigana, nīngūcemanīa na andū eerī hakuhī na mbīrīra ya Rakeli, kūu Zeliza mūhaka-inī wa Benjamini. Nīmarīkwīra atīrī, ‘Ndigiri iria wathiire gūcaria-rī, nīcionekeke. Na rīu thoguo nīatigīte gwīciiria ūhoru wacio na nīamakīte nī ūndū waku. Aroria atīrī, “Ngwīka atīa nī ūndū wa mūrū wakwa?”’

³ “Ningī kuuma kūu nīngūthiī na mbere ūkinye mūtī-inī ūrīa mūnene wa Taboru. Nīngūcemanīa na andū atatū makīambata mathiī kūu Betheli kūrī Ngai. Ūmwe arīkorwo akuuīte tūūri tūtātū, ūrīa ūngī mīgate ĩtatū, na ūrīa ūngī mondo ya ndibei. ⁴ Nao makūgeithie na makūhe mīgate ĩrī, ĭrīa ūrīamūkīra kuuma kūrī o.

⁵ “Thuutha ūcio ūthiī nginya Gibeā ya Ngai, kūrīa kūrī kambī ya Afilisti ya arangīri. Na wakuhīrīria itūūra rīu-rī, nīngūcemanīa na mūtongoro wa gīkundi kīa anabii maikūrūkīte makiuma handū hau hatūgīru marī na inanda

cia kīnūbi, na tūhembe, na mītūrūrū, na inanda cia mūgeeto ikīgambio mbere yao, na nīmegūkorwo makīratha mohoro. ⁶ Roho wa Jehova nīegūūka igūrū rīaku na hinya, na nīūkūratha mohoro hamwe nao; nawe nīūkūgarūrwo ūtuīke mūdū ūngī. ⁷ Marūūri macio maarīkia kūhingio-rī, īka o ūrīa guoko gwaku kūngīhota gwīka, nīgūkorwo Ngai arī hamwe nawe.

⁸ “Ikūrūka mbere yakwa nginya Giligali. Ti-itherū nīngaikūrūka njūke kūrī we ndute magongona ma njino na maruta ma ūiguano. No no nginya weterere mīthenya mūgwanja nginya njūke harī we ngwīre ūrīa wagīrīrwo nī gwīka.”

Saūlū gūtuuo Mūthamaki

⁹ Na rīrīa Saūlū aahūdūkaga matigane na Samūeli-rī, Ngai akīgarūra ngoro ya Saūlū, namo marūūri macio mothe makīhingio mūthenya o ro ūcio. ¹⁰ Rīrīa maakinyire Gibeaurī, mūtongoro wa anabii ūkīmūtūnga; nake Roho wa Ngai agīūka igūrū rīake na hinya, agīūturāna nao, na akīratha mohoro. ¹¹ Rīrīa andū arīa othe maamūūi maamuonire akīratha mohoro me hamwe na anabii, makīūrania atīrī, “Nī ūndū ūrīkū ūyū wīkīkīte kūrī mūrū wa Kishu? Kaī Saūlū atuīkīte wa thiritū ya anabii?”

¹² Mūdū watūūruga kūu agīcookia atīrī, “Nake ithe wao nūū?” Naguo ūndū ūcio ūgītuīka ūndū ūngītuīka thimo, gūkooragio atīrī, “Saūlū o nake nī wa gīkundi kīa anabii?” ¹³ Thuutha wa Saūlū gūtiga kūratha mohoro, agīthīi handū hau hatūūgīru.

14 Hīndī ĩyo ithe mūnini wa Saūlū akīūria Saūlū na ndungata yake atīrī, “Mūraarī kū?”

Nake agīcookia atīrī, “Gwetha ndigiri, no rīrīa twaciagire tūgīthī kūrī Samūeli.”

15 Ithe mūnini wa Saūlū akiuga atīrī, “Njīra ūrīa Samūeli aakwīrire.”

16 Saūlū agīcookia atīrī, “Nīatwīrire o wega atī ndigiri nīcionekeke.” No ndeerire ithe mūnini ūrīa Samūeli aamwīrire ūhorō ūkonī ūthamaki.

17 Samūeli agītūmanīra andū a Isiraēli mon-gane harī Jehova kūu Mizipa,* 18 akīmeera atīrī, “Ūū nīguo Jehova Ngai wa Isiraēli ekuuga: ‘Nī nī nī ndaarutire Isiraēli, ngīmambatia kuuma būrūrī wa Misiri, na nī nī ndaamūkūūrire kuuma watho-inī wa Misiri, na mothamaki-inī mothe marīa maamūhinyagīrīria.’ 19 No rīrī, nīmūregete Ngai wanyu, ūrīa ūmūhonokagia kuuma kūrī mīnyamaro na mathīna manyu mothe, na mūkoiga atīrī, ‘Aca, tūhe mūthamaki atūthamakagīre.’ Nī ūndū ūcio rīu mwīneanei mbere ya Jehova ta ūrīa mīhīrīga yanyu na mbarī cianyu itarī.”

20 Rīrīa Samūeli aarehire mīhīrīga yothe ya Isiraēli hakuhī-rī, mūhīrīga wa Benjamini nīguo wathuurirwo. 21 Ningī akīrehithia mūhīrīga wa Benjamini hau mbere, mbarī o mbarī, na mbarī ya Matiri nīyo yathuurirwo. Mūthia-inī Saūlū mūrū wa Kishu agīthuurwo. No maamwetha matiigana kūmuona. 22 Nī ūndū ūcio magītuīria

---

* 10:17 Mizipa nīkuo andū maacemanagia kwarīrīria maūndū ma bata.

ũhoro makĩria harĩ Jehova, “Mũndũ ũcio nĩokĩte gũkũ?”

Nake Jehova akiuga atĩrĩ, “Ĩi, ehithĩte harĩa indo ciigĩtwo.”

²³ Nao magĩteng’era, makĩmũgĩra, na aarũgama gatagatĩ ka andũ-rĩ, nĩwe warĩ mũraihi gũkĩra andũ arĩa angĩ othe. ²⁴ Samūeli akĩra andũ othe atĩrĩ, “Nĩmuona mũndũ ũrĩa Jehova athuurĩte? Gũtirĩ mũndũ ũhaana take harĩ andũ aya othe.”

Nao andũ makĩanĩrĩra makiuga atĩrĩ, “Mũthamaki arotũura ihinda iraya!”

²⁵ Samūeli agĩtaarĩria andũ mawatho ma ũthamaki. Nake akĩmaandĩka gĩkũnjo-inĩ akĩmaiga mbere ya Jehova. Ningĩ Samūeli akĩra andũ mathĩ, o mũndũ gwake mũciĩ.

²⁶ Saũlũ o nake agĩthĩ gwake mũciĩ kũu Gibe, oimagarĩtio nĩ andũ njamba arĩa ngoro ciao ciahutĩtio nĩ Ngai. ²⁷ No andũ amwe a thogothogo makiuga atĩrĩ, “Mũndũ ũyũ aahota atĩa gũtũhonokia?” Makĩmũnyarara na mati-igana kũmũrehera iheo. Nowe Saũlũ agĩkirĩra ki.

11

Saũlũ Kũhonokia Itũura-Inene rĩa Jabeshi

¹ Na rĩrĩ, Nahashu ũrĩa Mũamoni nĩambatire agĩthĩ akĩrigiicĩria Jabeshi-Gileadi. Nao andũ othe a Jabeshi makĩmwĩra atĩrĩ, “Gĩa na kĩrĩko kĩa ũiguano, na ithuĩ nĩ tũrĩgũtungatagĩra.”

² Nowe Nahashu ũcio Mũamoni agĩcookia atĩrĩ, “Nĩtũkũgĩa na kĩrĩko kĩa ũiguano na inyuĩ mwetĩkĩra ũndũ ũyũ ũmwe: atĩ ngũũre riitho

rĩa ũrĩo rĩa o mũndũ wothē nĩgeetha nyararithie andũ a Isiraeli othe.”

³ Athuuri acio a Jabeshi makĩmwĩra atĩrĩ, “Tũhe mĩthenya mũgwanja nĩguo tũtũme andũ Isiraeli guothe, kũngĩaga mũndũ wa gũtũhonokia-rĩ, nĩtũkwĩneana kũrĩ we.”

⁴ Rĩrĩa andũ acio matũmĩtwo maakinyire Gibeā gwa Saũlũ na makĩheana ũhoro ũcio kũrĩ andũ-rĩ, andũ othe makĩrĩra maanĩrĩire.

⁵ Na rĩrĩ, Saũlũ nĩgũcooka aacookaga oimĩte mĩgũnda-inĩ, oimĩte ndegwa ciake thuutha, akĩũria atĩrĩ, “Kaĩ andũ aya moonete ũũru ũrĩkũ? Nĩ kĩ kĩratũma marĩre?” Nao magĩcookera ũhoro ũcio makĩmwĩra ũrĩa andũ a Jabeshi moigĩte.

⁶ Rĩrĩa Saũlũ aiguire ũhoro ũcio, Roho wa Ngai agĩũka igũrũ rĩake na hinya mũno, nake agĩcinwo nĩ marakara. ⁷ Akĩnyiita ndegwa igĩrĩ, agĩcitinangia icunjĩ, na agĩtũma andũ

Isiraeli guothe nacio, makĩanagĩrĩra atĩrĩ, “Ũũ nĩguo ndegwa cia mũndũ o wothē igwĩkwo ũrĩa ũtekũrũmĩrĩra Saũlũ na Samuēli.” Naguo guoya woimĩte harĩ Jehova ũkĩnyiita andũ acio, nao makiumagara ta maarĩ o mũndũ ũmwe. ⁸ Hĩndĩ ĩrĩa Saũlũ aamatarire hamwe marĩ kũu Bezeki, andũ a Isiraeli maarĩ andũ ngiri magana matatũ na andũ a Juda ngiri mĩrongo ĩtatũ.

⁹ Nao makĩra andũ acio maatũmĩtwo atĩrĩ, “Īrai andũ acio a Jabeshi-Gileadi atĩrĩ, ‘rũciũ ihinda rĩrĩa riũa rĩgaakorwo rĩhiũhĩte, nĩguo mũkaahonokio.’” Rĩrĩa andũ acio maatũmĩtwo mathĩre makĩheana ũhoro ũcio kũrĩ andũ a Jabeshi-rĩ, andũ acio makĩiyũrwo nĩ gĩkeno

kīnene. ¹⁰ Nao makīra andū a Amoni atīrī, “Rūciū nītūkeneana kūrī inyuī, na inyuī no mūtwiķe ūrīa wothe mūkoona kwagīrīire.”

¹¹ Mūthenya ūyū ūngī Saūlū akīgayania ita rīake akīga andū ikundi ithatū; na hīndī ya ituanīra rīa arangīri rīa gūgīkīa makīhithūka kambī-inī ya Amoni makīmooraga nginya rīrīa rīūa rīakoretwo rīhiūhīte. Arīa maatigarire makīharaganio. Nī ūndū ūcio gūtīarī andū ao eerī maatīgītwo me hamwe.

Saūlū Gūkiindīrwo atī nīwe Mūthamaki

¹² Andū acio magīcooka makīra Samūeli atīrī, “Nī a acio mooragia atīrī, ‘Saūlū no atūthamakīre?’ Tūrehere andū acio tūmoorage.”

¹³ Nowe Saūlū akiuga atīrī, “Gūtīrī mūdū o na ūū ūkūūrāgwo ūmūthī, nī ūndū mūthenya ūyū Jehova nīahonoketie Isiraeli.”

¹⁴ Hīndī īyo Samūeli agīcooka akīra andū acio atīrī, “Ūkai, tūthīī Giligali na tūrī kūu tūkindīre ūthamaki.” ¹⁵ Nī ūndū ūcio andū othe magīthīī Giligali na magīkindīra atī Saūlū nīwe mūthamaki marī mbere ya Jehova. Nao marī kūu makīruta maruta ma ūiguano marī mbere ya Jehova, nake Saūlū na andū othe a Isiraeli magīkūngūra na nīra nene.

12

Samūeli Kuugīra Andū Ūhoro

¹ Na rīrī, Samūeli akīra andū a Isiraeli othe atīrī, “Nīndīkītie gūthikīrīria ūrīa wothe mwanjīrīre, na nīndīmūthuurīire mūthamaki wa kūmūthamakagīra. ² Rīu mūrī na mūthamaki

wa kũmũtongoria. Hakwa-rĩ, ndĩ mũkũrũ na ngagĩa na mbuĩ, nao ariũ akwa me hamwe na inyuĩ. Ngoretwo ndĩ mũtongoria wanyu kuuma ndĩ mwĩthĩ nginya ũmũthĩ. ³ Nĩ nũngĩi haha. Rutai ũira wa kũnyuna mũtĩ mũrĩ mbere ya Jehova, na mũrĩ mbere ya mũndũ ũyũ wake ũitĩriio maguta. Nũũ ndaanatunya ndegwa yake? Nũũ ndaanatunya ndigiri yake? Nũũ ndaanaheenia? Nũũ ndaanahinyĩrĩria? Nĩ kũrĩ mũndũ o na ũ ndĩ ndaamũkĩra ihaki nĩguo nyune maitho nĩ ũndũ warĩo? Kũngĩkorwo nda-neeka ũmwe wa maya-rĩ, nĩngũmũcookeria.”

⁴ Nao magĩcookia atĩrĩ, “Ndũrĩ watũheenia kana ũgĩtũhinyĩrĩria; ndũrĩ woya kĩndũ kuuma guoko-inĩ kwa mũndũ o na ũrĩkũ.”

⁵ Samuēli akĩmeera atĩrĩ, “Jehova nĩwe mũira ũhoro-inĩ wanyu, o na mũndũ ũyũ aitĩriie maguta nĩ mũira ũmũthĩ, atĩ gũtirĩ ũndũ o na ũmwe mũngĩnjuukĩra.”

Nao makiuga atĩrĩ, “Ĩĩ we nĩ mũira.”

⁶ Samuēli agĩcooka akĩira andũ atĩrĩ, “Jehova nĩwe waamũrire Musa na Harũni, na akĩambatia maithe manyu ma tene kuuma bũrũri wa Misiri. ⁷ Na rĩrĩ, ta rũgamai haha, tondũ nĩngũmũciirithia na ũira mbere ya Jehova nĩ ũndũ wa maũndũ ma ũthingu marĩa Jehova anamwĩkĩra inyuĩ ene o na maithe manyu.

⁸ “Rĩrĩa ciana cia Jakubu ciathiire Misiri, nĩmakaĩire Jehova amateithie, nake Jehova agĩtũma Musa na Harũni arĩa maarutire maithe manyu ma tene kuuma bũrũri wa Misiri, makĩmathaamĩria kũndũ gũkũ.

9 “No nīmariganīirwo nī Jehova Ngai wao; nī ūndū ūcio nīameendirie guoko-inī gwa Sisera, mūnene wa mbūtū cia ita cia Hazoru, na moko-inī ma Afilisti, na mūthamaki wa Moabi ūrīa warūire nao. 10 Nao magīkaīra Jehova makiuga atīrī, ‘Nītwīhītie; nītūtiganīirie Jehova tūgatungatīra Mabaali na Maashitarothu. No rīu gītūhonokie kuuma moko-inī ma thū ciitū, na nītūrīgūtungatagīra.’ 11 Jehova agīcooka agītūma Jerubu-Baali, na Baraka, na Jefitha, na Samūeli, na akīmūhonokia kuuma moko-inī ma thū cianyu mīena-inī yothe; nī ūndū ūcio mūgītūūra mūtārī na ūgwati.

12 “No hīndī īrīa muonire atī Nahashu mūthamaki wa Amoni nīookaga kūmūhūūrārī, mūkīnjīra atīrī, ‘Aca, tūkwenda mūthamaki wa gūtūthamakagīra,’ o na gwatūka atī Jehova Ngai wanyu nīwe warī mūthamaki wanyu. 13 Rīu ūyū nīwe mūthamaki ūrīa mūthuurīte, o ūrīa mwetirie; onei, Jehova nīarūgamītie mūthamaki amūthamakagīre. 14 Mūngītīgīra Jehova, mūmūtungatīre, na mūmwathīkīre, na mūtikaremere maathani make, na angīkorwo inyuī na mūthamaki ūrīa ūkūmūthamakīra nīmūrīrūmagīrīra Jehova Ngai wanyu-rī, nī wega! 15 No mūngīaga gwachīkīra Jehova, na mūremere maathani make-rī, guoko gwake nīgūkamūūkīrīra ta ūrīa guokīrīre maithe manyu.

16 “Na rīrī, rūgamai muone ūndū ūyū mūnene Jehova akirīī gwīka maitho-inī manyu! 17 Githī rīu ti hīndī ya magetha ma ngano? Nīngūkaīra Jehova atūme marurumī na mbura.

Na inyuĩ nĩmũkamenya atĩ nĩ ũndũ mũũru mwekire maitho-inĩ ma Jehova rĩrĩa mwetirie mũthamaki.”

¹⁸ Ningĩ Samūeli agĩkaĩra Jehova, na mũthenya o ro ũcio Jehova agĩtũma marurumĩ na mbura. Nĩ ũndũ ũcio andũ othe makĩmaka mũno nĩ ũndũ wa Jehova na wa Samūeli.

¹⁹ Nao andũ acio othe makĩra Samūeli atĩrĩ, “Hooya Jehova Ngai waku nĩ ũndũ wa ndungata ciaku nĩguo tũtigakue, nĩgũkorwo igũrũ rĩa mehia maitũ mothe nĩtuongereire ũũru wa gwĩtia mũthamaki.”

²⁰ Samūeli agĩcookia atĩrĩ, “Tigai gwĩtigĩra, inyuĩ nĩmwĩkĩte ũũru ũyũ wothe; no rĩrĩ, mũtikanahutatĩre Jehova, no tungatĩrai Jehova na ngoro cianyu ciothe. ²¹ Mũtikanagarũrũkĩre mĩhianano ya kũhooywo ya tũhũ. Ndingĩmũguna, o na ndingĩmũhonokia, nĩ ũndũ nĩ ya tũhũ. ²² Nĩ ũndũ wa rĩitwa rĩake inene, Jehova ndagatirika andũ ake, nĩ ũndũ Jehova nĩakenirio nĩ kũmũtua andũ ake. ²³ No hakwa nĩ mwene-rĩ, ndĩroaga kwĩhĩria Jehova nĩ ũndũ wa kwaga kũmũhoera. Na nĩngũmũruta njĩra ĩrĩa njega na njagĩrĩru. ²⁴ No mwĩtigagĩrei Jehova na mũmũtungatagĩre mũrĩ na wĩhokeku ngoro-inĩ cianyu ciothe; cũrania maũndũ manene marĩa amwĩkĩre. ²⁵ No mũngĩkorwo nĩmũkũrũmanĩrĩria gwĩkaga ũũru-rĩ, inyuĩ hamwe na mũthamaki wanyu nĩmũkaniinwo biũ.”

13

Samūeli Kũrũithia Saũlũ

¹ Na rīrī, Saūlū aarī wa mīaka mīrongo itatū rīrīa aatuīkire mūthamaki, na agīthamakīra Isiraeli mīaka mīrongo ina na iirī.

² Saūlū nīathuurire andū ngiri ithatū kuuma Isiraeli; ngiri igīrī magīkara nake kūu Miki-mashi na būrūri ūrīa ūrī irīma wa Betheli, nao andū ngiri maarī na Jonathani kūu Gibeā ya Benjamini. Andū arīa angī akīmeera mainūke kwao mīciī.

³ Jonathani agītharīkīra irangīro rīa Afilisti kūu Geba, nao Afilisti makīigua ūhoru ūcio. Hīndī iyo Saūlū akīhuhithia karumbeta būrūri wothe, akiuga atīrī, “Ahibirania nī maigue!” ⁴ Nī ūndū ūcio ūhoru ūyū ūkīiguuo Isiraeli guothe, gūkīrwo atīrī, “Saūlū nīatharīkīre irangīro rīa Afilisti, na rīrī, andū a Isiraeli nīmatuīkīte kīndū kīnungu harī Afilisti.” Nao andū magītwo nīguo mongane na Saūlū kūu Giligali.

⁵ Nao Afilisti makīūngana nīguo marūe na andū a Isiraeli, marī na ngaari cia ita ngiri ithatū, na atwarithia a ngaari icio ngiri ithatū, nacio thigari ciao ciarī nyingī ta mūthanga ūrīa ūrī hūgūrūrū-inī cia iria. Nao makīambata magīthiī makīamba hema ciao kūu Mikimashi, mwena wa irathīro wa Bethi-Aveni. ⁶ Hīndī iirīa andū a Isiraeli moonire atī maarī handū hooru mūno, na ita rīao nīrīahatīrīirio mūno, makīihitha ngurunga-inī na ihinga-inī, na gatagatī ka ndwaro cia mahiga, na thīinī wa marima, o na marima-inī ma maaī. ⁷ O na Ahibirania amwe nīmaringire mūrīmo wa Jorodani, magīkinya būrūri wa Gadi na Gileadi.

Saūlū we mwene aatigītwo Giligali, nacio mbūtū ciothe cia ita iria ciarī hamwe nake

nīciainainaga nī guoya. ⁸ Nake agīeterera mīthenya mūgwanja ĩrĩa yatuĩtwo nī Samūeli; no Samūeli ndaigana gũũka Giligali, nao andũ a Saũlũ makĩambĩrĩria kũhurunjũka. ⁹ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ akiuga atĩrĩ, “Ndeherai maruta ma igongona rĩa njino na maruta ma ũiguano.” Nake Saũlũ akĩruta igongona rĩa njino. ¹⁰ O rĩrĩa aarĩkirie kũruta igongona rĩu, Samūeli agĩkinya, nake Saũlũ agĩthiĩ kũmũtũnga amũgeithie.

¹¹ Samūeli akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ atĩa weka?”

Nake Saũlũ akĩmũcookeria atĩrĩ, “Rĩrĩa nyonire atĩ andũ nĩmarahurunjũka, nawe ndũnooka ihinda rĩrĩa rĩatuĩtwo, na atĩ Afilisti nĩmegwĩcookanagĩrĩria kũu Mikimashi-rĩ, ¹² ndeciiria atĩrĩ, ‘Rĩu Afilisti nĩmegũikũrũka moke manjũkĩrĩre gũkũ Giligali, na ndithaithĩte Jehova nĩguo twĩtkĩrĩke nĩwe.’ Nĩ ũndũ ũcio ndaigua nĩnjagĩrĩrwo nĩkũruta igongona rĩa njino.”

¹³ Samūeli akĩmwĩra atĩrĩ, “Nĩwĩkĩte ũndũ wa ũkĩgu. Ndũmenyereire rĩathani rĩrĩa Jehova Ngai waku aakũheire; korwo nĩwĩkĩte ũguo-rĩ, nĩangĩahaanda ũthamaki waku thĩinĩ wa Isiraeli ũtũũre tene na tene. ¹⁴ No rĩu ũthamaki waku ndũgũtũũra; Jehova nĩacarĩtie mũndũ moimĩranĩtie ngoro, na akamũthuura atuĩke mũtongoria wa andũ ake, nĩ ũndũ ndũmenyereire watho wa Jehova.”

¹⁵ Hĩndĩ ĩyo Samūeli akiuma Giligali akĩambata Gibeia ya Benjamini, nake Saũlũ agĩtara andũ arĩa aarĩ nao. Nao maarĩ ta andũ magana matandatũ.

Isiraeli Matarĩ na Indo cia Mbaara

16 Saülū na mūriū Jonathani na andū arīa maarī nao maikaraga Gibeā ya Benjamini, rīrīa Afilisti maambīte hema ciao kūu Mikimashi. 17 Nacio ikundi cia atharīkīri ikiuma kambī-inī ya Afilisti irī ikundi ithatū. Kīmwe gīkīerekera mwena wa Ofara gūkuhī na Shuali, 18 kīrīa kīngī gīkīerekera Bethi-Horoni, na gīa gatatū gīkīerekera mūhaka-inī ūrīa ūng’etheire Kīanda gīa Zeboimu kīrorete werū-inī.

19 Gūtiarī mūturi ūngīonekire būrūri wothe wa Isiraēli, tondū Afilisti moigīte atīrī, “Mangīgīa nake, Ahibirania no mathondeke hiū cia njora na matimū!” 20 Nī ūndū ūcio andū othe a Isiraēli maikūrūkaga magathiī kūrī Afilisti, makanoorerwo hiū ciao cia mīraū, na thururu, na mathanwa, na hiū cia igetha. 21 Thogora wa kūnoora hiū cia mīraū na thururu warī cekerī icunjī igīrī cia ithatū,* naguō thogora wa kūnoora theeci, na mathanwa, na kūrūnga mīcengi warī cekerī gīcunjī kīmwe gīa ithatū.†

22 Nī ūndū ūcio mūthenya wa mbaara gūtīrī mūthigari o na ūmwe wa arīa maarī na Saülū na Jonathani warī na rūhiū rwa njora kana itimū guoko-inī gwake;‡ Saülū na mūriū Jonathani no-
o maarī nacio.

Jonathani Gūtharīkīra Afilisti

23 Na rīrī, gīkundi gīa thigari cia Afilisti nīgīathiīte nginya kīhunguro-inī kūu Mikimashi.

---

* 13:21 nī ta giramu 8 † 13:21 nī ta giramu 4 ‡ 13:22 Andū a Isiraēli maahūthagīra mota na mīguī rīrīa mekūrūa.

14

¹ Mūthenya ūmwe Jonathani mūrū wa Saūlū akīra mwanake ūria wamūkuuagira indo cia mbaara atiri, “Ūka tūthii kambī-ini ya Aflisti mūrīmo ūria ūngi.” No ndaigana kwira ithe.

² Saūlū aikarite ndeere-ini cia Gibeaa rungu rwa mūti wa mūkomamanga kūu Migironi. Nao andū arii aari nao maarī ta andū magana matandutū, ³ ūmwe wao aari Ahija, ūria wehumbite ebodi. Aari mūrū wa Ahitubu mūrū wa nyina na Ikaodu, mūrū wa Finehasi, ūria mūrū wa Eli, mūthinjiri-Ngai wa Jehova kūu Shilo. Gūtiari mūdū wamenyete ati Jonathani nīathiite.

⁴ Mīena yeeri ya kihunguro kiria Jonathani endaga gūkiriira nīguo akinye irangi-ro-ini ria Aflisti ni haarī na hurūrūka cia ihiga; imwe yetagwo Bozezi, na iria ingi Senehe. ⁵ Hurūrūka imwe yari mwena wa gathigathini kung’ethera Mikimashi, na iyo ingi yari gūthini kung’ethera Geba.

⁶ Jonathani akira mwanake ūcio wamūkuuagira indo cia mbaara atiri, “Ūka tūthii irangi-ro-ini ria andū acio mataruaga. Hihi no gūkorwo Jehova nīegwika ūndū ni ūndū witu. Gūtiri kindū kīngigiria Jehova ahonokanie, andū mari aingi, kana mari anini.”

⁷ Mūkuui wake wa indo cia mbaara akimwira atiri, “Ūka maūdū mothe maria wīciiritie gwika, ūgithii na mbere tondū ni ndi hamwe nawe maūdū-ini mothe.”

⁸ Jonathani akimwira atiri, “Ūka tūringe mūrīmo ūria ūngi twerekeire hari andū acio tūmeonithie. ⁹ Mangitwira atiri, ‘Etererai hau

nginya tūūke kūrī inyuī, tūgūikara o hau tūrī na tūtikwambata tūthiī kūrī o. ¹⁰ No mangītūwira atīrī, ‘Ambatai mūūke kūrī ithuī,’ tūkīambate, nī ūndū kīu nīkīo gīgūtuīka kīmenyithia giitū atī Jehova nīamaneanīte moko-inī maitū.”

¹¹ Nao eerī makīionithania irangīro-inī rīa Afilisti. Nao Afilisti makiuga atīrī, “Hī, ta rorai! Ahibirania makiuma marima-inī makurumīte kūrīa marehithīte.” ¹² Nao andū a irangīro-inī makīgūthūkīra Jonathani na mūkuui wake wa indo cia mbaara makīmeera atīrī, “Ambatai mūūke kūrī ithuī na mūtīrī ūndū mūtekuona.”

Nī ūndū ūcio Jonathani akīra mūkuui wake wa indo cia mbaara atīrī, “Ambata, ūnyume thuutha; Jehova nīamaneanīte guoko-inī gwa Isiraeli.”

¹³ Jonathani akīambata, agīthiī akurumīte, na mūkuui wake wa indo cia mbaara amuumīte thuutha. Nao Afilisti makīgūa mbere ya Jonathani, nake mūkuui wake wa indo cia mbaara akīmooraga arī thuutha wake.

¹⁴ Itharīkīra rīu rīa mbere rīa Jonathani marī na mūkuui wake wa indo cia mbaara rīoragire andū mīrongo īrī gacigo-inī ka nuthu ya īka.

Afilisti Kūhootwo nī Isiraeli

¹⁵ Hīndī īyo kīmako gīkīnyiita andū othe a ita, arīa maarī kambī-inī na mīgūnda-inī, o na arīa maarī irangīro-inī, na ikundi cia atharīkīri, nayo thī īgīthingitha. Kīmako kīu kīarehetwo nī Ngai.

¹⁶ Arangīri a Saūlū arīa maarī Gibeā ya Benjamini makīona andū a ita rīu maharaganīte mīena yothe. ¹⁷ Hīndī īyo Saūlū akīra andū arīa

maarĩ nake atĩrĩ, “Tarai andũ a ita mũmenye nũũ ũtarĩ ho.” Rĩrĩa meekire ũguo, magĩkora nĩ Jonathani na mũkuui wake wa indo cia mbaara mataarĩ ho.

¹⁸ Saũlũ akĩira Ahija atĩrĩ, “Rehe ithandũkũ rĩa Ngai.” (Mahinda macio ithandũkũ rĩu rĩarĩ na andũ a Isiraeli). ¹⁹ O hĩndĩ ĩyo Saũlũ aaragĩria mũthĩnjĩri-Ngai-rĩ, ironja rĩrĩa rĩarĩ kambĩ-inĩ ya Aflisti rĩgĩkĩrĩrĩa kũingĩha. Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ akĩira mũthĩnjĩri-Ngai ũcio atĩrĩ, “Eheria guoko gwaku.”

²⁰ Ningĩ Saũlũ na andũ ake othe makĩungana, magĩthĩĩ mbaara-inĩ. Magĩkorerera Aflisti marĩ na kĩhĩngĩcano kĩnene, magĩtemangana o ene na hiũ cia njora. ²¹ Ahibirania arĩa maarĩ na Aflisti mbere ĩyo na arĩa maambĩte magathĩĩ hamwe nao kambĩ-inĩ ciao, makĩgarũrũka magĩcooka mwena wa andũ a Isiraeli arĩa maarĩ hamwe na Saũlũ na Jonathani. ²² Rĩrĩa andũ a Isiraeli arĩa meehithĩte bũrũri ũrĩa ũrĩ irĩma wa Efiraimu maiguire atĩ Aflisti nĩ kũũra mooraga-rĩ, nao makĩingĩra mbaara-inĩ, makĩmateng’eria. ²³ Ũguo nĩguo Jehova aa-honokirie Isiraeli mũthenya ũcio, nayo mbaara ĩgĩthĩĩ na mbere nginya ĩkĩhĩtũka Bethi-Aveni.

Jonathani kũrĩa Ũũkĩ

²⁴ Na rĩrĩ, andũ a Isiraeli maarĩ thĩĩna-inĩ mũnene mũthenya ũcio, nĩ ũndũ Saũlũ nĩamehĩtithĩtie na mwĩhĩtwa, akameera atĩrĩ, “Kũgwatwo nĩ kĩrumi nĩ mũndũ ũrĩa ũkũrĩa irio gũtanatuka, iterĩhĩirie harĩ thũ ciakwa!” Nĩ ũndũ ũcio gũtirĩ mũndũ o na ũmwe wa ita rĩu wacamire irio.

25 Ita rīothe rīgītoonya mūtītū, na kūu nī kwarī na ūūkī handū thī. 26 Rīrīa maatoonyire mūtītū nīmoonire ūūkī ūgītaata, no gūtīrī mūdū o na ūmwe waūcamire na kanua nī ūndū nīmetigagīra mwīhītwa ūcio. 27 No Jonathani ndaiguīte atī ithe nīehītithītie andū na mwīhītwa; nī ūndū ūcio agītambūrūkia rūthanju rūrīa aanyīitīte akīrūtobokia igua-inī rīa ūūkī. Akīūcama na kanua, namo maitho make magīthera. 28 Nake ūmwe wa thigari icio akīmwīra atīrī, “Thoguo nīehītithītie andū aya a ita na mwīhītwa mūrūmu, akoiga atīrī, ‘Kūgwatwo nī kīrumi nī mūdū ūrīa ūkūrīa irio ūmūthī!’ Nīkīo andū aya moorītwo nī hinya.”

29 Jonathani akiuga atīrī, “Baba nīatūmīte būrūri ūgīe na thīina. Ta kīonei ūrīa maitho makwa matherire rīrīa njamire kaūūkī gaka kanini. 30 Githī gūtingiuma wega makīria korwo ūmūthī andū nīmekūrīite indo imwe cia iria matahīte kuuma kūrī thū ciao? Githī rīūruga rīu rīa Afilisti rītingiuma inene makīria?”

31 Mūthenya ūcio, thuutha wa andū a Isiraeli kūhūūra Afilisti kuuma Mikimashi nginya Aijaloni, magīkorwo manogeete mūno. 32 Nao makīguthūkīra indo iria maatahīte, makīoya ng’ondu, na ng’ombe, na tūcaū, magīcithīnjīra hau thī, na magīcirīanīria na thakame. 33 Hīndī īyo mūdū ūmwe akīra Saūlū atīrī, “Atīrīrī, ta kīone andū aya nīmehīirie Jehova nī kūrīa nyama irī na thakame.”

Nake akiuga atīrī, “Nīmwagarara watho. Garagariai ihiga inene mūrīrehe haha o rīu.”

34 Agīcooka akīmeera atīrī, “Thīi kūrī andū,

mũmeere atĩrĩ, ‘O mũndũ wanyu nĩandehere ng’ombe yake na ng’ondu, mũcithĩnjĩre haha na mũcirĩe. Tigai kwĩhĩria Jehova nĩ kũrĩa nyama irĩ na thakame.’”

Nĩ ũndũ ũcio o mũndũ akĩrehe ndegwa yake ũtukũ ũcio na akĩmĩthĩnjĩra hau. ³⁵ Ningĩ Saũlũ agĩakĩra Jehova kĩgongona; rĩu nĩrĩo rĩarĩ ihinda rĩake rĩa mbere gwĩka ũguo.

³⁶ Saũlũ akiuga atĩrĩ, “Nĩtũikũrũkei tũrũmĩrĩre Afilisti ũtukũ, tũmatahe nginya rũciinĩ, na tũtigatigie mũndũ o na ũmwe wao arĩ muoyo.” Nao magĩcookia atĩrĩ,

“Ĩka o ũrĩa ũkuona wagĩrĩire mũno harĩwe.”

No mũthĩnjĩri-Ngai akiuga atĩrĩ, “Rekei tũtuĩrie ũhoru kuuma kũrĩ Ngai o haha.”

³⁷ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ akĩũria Ngai atĩrĩ, “Nĩ wega njikũrũke, nũmĩrĩre Afilisti? Nĩũkũmaneana moko-inĩ ma andũ a Isiraeli?” No Ngai ndaigana kũmũcookeria ũhoru mũthenya ũcio.

³⁸ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ akiuga atĩrĩ, “Ũkai haha, inyuothe atongoria a ita, tũmenye wĩhia ũrĩa wĩkĩtwo ũmũthĩ. ³⁹ Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova ũrĩa ũhonokagia Isiraeli atũũraga muoyo-rĩ, o na kũngĩtuĩka nĩ Jonathani mũrũ wakwa wĩkĩte ũguo-rĩ, no nginya akue.” No gũtirĩ mũndũ o na thĩinĩ wao woigire ũndũ.

⁴⁰ Saũlũ agĩcooka akĩra andũ othe a Isiraeli atĩrĩ, “Inyuĩ rũgamai haarĩa; na nĩ na Jonathani mũrũ wakwa tũrũgame haha.”

Nao andũ magĩcookia atĩrĩ, “Ĩka ũrĩa ũkuona kwagĩrĩire.”

41 Hīndī ĩyo Saŭlũ akĩhooya Jehova Ngai wa Isiraeli, akiuga atĩrĩ, “He icookio rĩrĩa rĩagĩrĩire.” Mĩtĩ yacuukwo yagwĩrĩire Jonathani na Saŭlũ, nao andũ acio makĩoneka matiarĩ na ũcuuke. 42 Saŭlũ akiuga atĩrĩ, “Tũcuukĩrei mĩtĩ nĩ na Jonathani, mũrũ wakwa.” Nake Jonathani akĩgwĩrwo nĩ mũtĩ.

43 Hīndī ĩyo Saŭlũ akĩira Jonathani atĩrĩ, “Ta njĩra nĩ atĩa wĩkĩte.”

Nĩ ũndũ ũcio Jonathani akĩmwĩra atĩrĩ, “No gũcama njamire kaũũkĩ kanini na mũthia wa rũthanju rwakwa. Na rĩrĩ, no nginya nĩ ngue?”

44 Saŭlũ akiuga atĩrĩ, “Ngai arothũura na anjĩke ũndũ mũuru makĩria, kũngĩkorwo wee Jonathani ndũgũkua.”

45 No andũ acio makĩũria Saŭlũ atĩrĩ, “Jonathani nĩagĩrĩrwo nĩ gũkua, arĩ we ũreheire Isiraeli ũhootani mũnene ũũ? Aca, kũroaga gũtuĩka ũguo! Ti-itherũ, o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, gũtirĩ rũcuĩrĩ o na rũmwe rwa mũtwe wake rũkũgũa thĩ, nĩgũkorwo eekire ũguo ũmũthĩ na ũteithio wa Ngai.” Nĩ ũndũ ũcio andũ acio makĩhonokia Jonathani, na ndaigana kũũragwo.

46 Hīndī ĩyo Saŭlũ agĩtiga kũingatana na Afilisti, nao magĩcooka bũrũri-inĩ wao.

47 Saŭlũ aambĩrĩria gũthamakĩra Isiraeli, nĩarũire na thũ ciao ndwere-inĩ ciothe: akĩrũa na Moabi, na Amoni, na Edomu, na athamaki a Zoba na a Afilisti. Kũrĩa guothe eerekagĩra, nĩamanyariiraga akamaherithia. 48 Akĩrũa na ũcamba, akĩhoota Aamaleki, na akĩhonokia

Isiraeli kuuma moko-inĩ ma arĩa maamatahĩte indo.

Andũ a Nyũmba ya Saũlũ

⁴⁹ Ariũ a Saũlũ maarĩ Jonathani, na Ishivi, na Maliki-Shua. Mwarĩ wake ũrĩa mũkũrũ eetagwo Merabu, na ũrĩa mũnini eetagwo Mikali.

⁵⁰ Mũtumia wake eetagwo Ahinoamu mwarĩ wa Ahimaazu. Mũnene wa ita rĩa Saũlũ eetagwo Abineri mũrũ wa Neri, nake Neri aarĩ ithe mũnini wa Saũlũ. ⁵¹ Kishu ithe wa Saũlũ, na Neri ithe wa Abineri maarĩ ariũ a Abieli.

⁵² Matukũ-inĩ mothe ma Saũlũ nĩ kwarĩ na mbaara ndũrũ cia kũrũa na Afilisti, na rĩrĩa rĩothe Saũlũ angĩonire mũndũ ũrĩ hinya kana njamba, aamuoyaga, akamũtoonyia ita-inĩ rĩake.

15

Jehova Kũrega Saũlũ ta Mũthamaki

¹ Na rĩrĩ, Samuēli akĩira Saũlũ atĩrĩ, “Nĩ nĩ nĩ ndatũmirwo nĩ Jehova ngũitĩrĩrie maguta ũtuĩke mũthamaki wa andũ ake a Isiraeli; nĩ ũndũ ũcio rĩu thikĩrĩria ndũmĩrĩri kuuma kũrĩ Jehova. ² Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga ũũ: ‘Nĩngaherithia Aamaleki nĩ ũndũ wa ũrĩa meekire Isiraeli rĩrĩa maamoheirie njĩra-inĩ makĩambata moimĩte bũrũri wa Misiri. ³ Na rĩrĩ, thĩi ũgatharĩkĩre Aamaleki, na ũniine biũ kĩrĩa gĩothe marĩ nakĩo. Ndũkamatigie; ũraga arũme na andũ-a-nja, na ciana na ngenge, na ng’ombe na ng’ondu, na ngamĩra na ndigiri.’ ”

⁴ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ agĩta andũ, akĩmacookanĩrĩria kũu Telaimu; nao maarĩ thigari cia magũrũ ngiri magana meerĩ na

andũ ngiri ikũmi kuuma Juda. ⁵ Saũlũ agĩthĩ itũũra inene rĩa Amaleki, agĩkara ooheirie andũ kĩaanda-inĩ. ⁶ Ningĩ akĩra Akeni atĩrĩ, “Thiĩ mweherere Aamaleki nĩgeetha ndikamũniinanĩrie nao; nĩ ũndũ inyuĩ nĩmwekire andũ othe a Isiraeli maũndũ mega rĩrĩa maambataga moimĩte Misiri.” Nĩ ũndũ ũcio Akeni acio makĩeherera Aamaleki.

⁷ Nake Saũlũ agĩtharĩkĩra Aamaleki amarutĩtie kuuma Havila nginya Shuri, o nginya mwena wa irathĩro wa Misiri. ⁸ Akĩnyiita Agagi mũthamaki wa Aamaleki arĩ muoyo, nao andũ ake othe akĩmaniina biũ na rũhiũ rwa njora. ⁹ No Saũlũ na ita rĩake makĩhonokia Agagi na ng’ondũ imwe cia iria njega, na ng’ombe, na njaũ iria ciarĩ noru, na tũtũrũme, na kĩndũ gĩothe kĩrĩa kĩarĩ kĩega. Indo icio njega makĩaga gũciniina biũ, no kĩndũ gĩothe kĩrĩa gĩtangĩendekire na kĩhinyaru magĩkĩniina biũ.

¹⁰ Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova ĩgĩkinyĩra Samūeli, akĩrwo atĩrĩ, ¹¹ “Ndĩ na kĩaha nĩ gũtua Saũlũ mũthamaki, nĩ ũndũ nĩagarũrũkĩte na akaaga kũhingia mawatho makwa.” Samūeli agĩtangĩka na agĩkaĩra Jehova ũtukũ ũcio wothe.

¹² Rũciinĩ tene-rĩ, Samūeli agĩũkĩra agĩthĩ agatũnge Saũlũ, no akĩrwo atĩrĩ, “Saũlũ nĩathiĩte Karimeli. Kũu nĩakĩte gĩtugĩ gĩa gũtũma aririkanagwo, na nĩahũndũkĩte agaikũrũka agathiĩ Giligali.”

¹³ Rĩrĩa Samūeli aakinyire harĩ we, Saũlũ akiuga atĩrĩ, “Jehova arokũrathima! Nĩhingĩtie mawatho ma Jehova.”

14 No Samūeli akīmūūria atīrī, “Naguo mwanio ūcio wa ng’onde ndīraigua nī wa kīi? Mwanio ūcio ndīraigua wa ng’ombe-rī, ūkīrī wa kīi?”

15 Saūlū agīcookia atīrī, “Thigari ici nīcio ciacirutire kwa Aamaleki; magītigia ng’onde imwe cia iria njega na ng’ombe cia kūrūtīra Jehova Ngai waku igongona, no icio ingī nītwaciniinire biū.”

16 Samūeli akīira Saūlū atīrī, “Ta thikīrīria! Reke ngwīre ūrīa Jehova anjūrīte ūtukū ūyū.”

Nake Saūlū agīcookia atīrī, “Njīra.”

17 Samūeli akiuga atīrī, “O na gūtuīka hīndī īmwe nīweiraga-rī, githī ndwagītuīkire mūtongoria wa mīhīrīga ya Isiraēli? Jehova nīagūtīrīrie maguta ūtuīke mūthamaki wa Isiraēli. 18 Nake agīgūtūma ūthīi ūkarute wīra, agīkwīra atīrī, ‘Thīi ūkaniine andū acio aaganu biū; ūrūe na Aamaleki acio nginya ūmaniine biū.’ 19 Waregire gwathīkīra Jehova nīkī? Nī kīi gīatūmire ūguthūkīre indo cia ndaho, ūgīka ūūru maitho-inī ma Jehova?”

20 Nake Saūlū akiuga atīrī, “No nīi nīndathīkīre Jehova; nīndathiire kūruta wīra ūrīa Jehova aandūmire ngarute. Nīndaniinire Aamaleki biū, na ngīrehe Agagi mūthamaki wao gūkū. 21 Thigari nīcio cioire ng’onde na ng’ombe kuuma kūrī indo iria ciatahītwo, iria ciarī njega ikīamūrīrwo Ngai, nīguo irutīrwo Jehova Ngai waku igongona kūu Giligali.”

22 No Samūeli akīmūcookeria atīrī, “Anga Jehova nīakenagio nī maruta ma njino na magongona

ta ūrīa akenagio nĩ gwathĩkĩra mũgambo wa Jehova?

Gwathĩka nĩ kwega gũkĩra igongona,
na kũmũigua nĩ kwega gũkĩra maguta ma ndũrũme.

²³ Nĩ ūndũ ũremi ũhaana ta mehia ma ũragũri,
nakuo kwega gwathĩka kũhaana ta wĩhia
wa kũhooya mĩhianano.

Tondũ nĩuregete kiugo kĩa Jehova,
nake nĩakũregete ta mũthamaki.”

²⁴ Nake Saũlũ akĩira Samūeli atĩrĩ, “Nĩnjĩhĩtie. Nĩnjagararĩte watho wa Jehova na uuge waku. Nĩ andũ ndeetigĩrire ngĩkĩmaathĩkĩra. ²⁵ Rĩu ndagũthaitha, ndekera mehia makwa, na ũhũndũke ũtwarane na niĩ, nĩgeetha ngahooe Jehova.”

²⁶ No Samūeli akĩmwĩra atĩrĩ, “Ndigũcooka hamwe nawe. Nĩuregete kiugo kĩa Jehova, nake Jehova nĩakũregete ũtuĩke mũthamaki wa gũthamakĩra Isiraeli!”

²⁷ Rĩrĩa Samūeli aagarũrũkaga athiĩ-rĩ, Saũlũ akĩnyiita ruuno rwa nguo yake, nayo ĩgĩtarũka.

²⁸ Samūeli akĩmwĩra atĩrĩ, “Jehova nĩatarũra ũthamaki wa Isiraeli kuuma kũrĩ we ũmũthĩ na nĩaũnengera mũndũ ũngĩ wa andũ a itũura rĩaku, mwega gũgũkĩra. ²⁹ Ūrĩa we Riiri wa Isiraeli ndaheenanagera kana akericũkwo; nĩ ūndũ we ti mũndũ, atĩ nĩguo ericũkwo.”

³⁰ Saũlũ agĩcookia atĩrĩ, “Nĩnjĩhĩtie, no ndagũthaitha ndĩiithia harĩ athuuri a andũ akwa na harĩ Isiraeli; cookania na niĩ, nĩgeetha ngahooe Jehova Ngai waku.” ³¹ Nĩ ūndũ ũcio

Samūeli agĩcookania na Saŭlũ, nake Saŭlũ akĩhooya Jehova.

³² Samūeli agĩcooka akĩmwĩra atĩrĩ, “Ndehera Agagi mũthamaki wa Aamaleki.”

Agagi agĩũka kũrĩ we arĩ na ũmĩrĩru, agĩciiragia atĩrĩ, “Ti-itherũ ruo rwa gĩkuũ nĩrũthengu.”

³³ No Samūeli akiuga atĩrĩ,
 “O ta ũrĩa rūhiũ rwaku rwa njora rūtũmĩte
 andũ-a-nja moorwo nĩ ciana-rĩ,
 noguo nyũkwa egũikara thĩinĩ wa andũ-a-
 nja atarĩ na mwana.”

Nake Samūeli akĩũragĩra Agagi mbere ya Jehova kũu Giligali.

³⁴ Samūeli agĩcooka agĩthiĩ Rama, no Saŭlũ akĩambata mũciĩ gwake Gibe a itũura rĩake. ³⁵ Nginya mũthenya ũrĩa Samūeli aakuire, ndaathiire kuona Saŭlũ rĩngĩ, o na gũtuĩka Samūeli nĩamũcakayagĩra. Nake Jehova akĩigua kĩa nĩ ũndũ nĩatuĩte Saŭlũ mũthamaki wa gũthamakĩra Isiraeli.

16

Samūeli Gũitĩrĩria Daudi Maguta

¹ Nake Jehova akĩũria Samūeli atĩrĩ, “Nĩ nginya rĩ ũkũrĩrĩra Saŭlũ, nĩgũkorwo nĩndĩmũregete ta mũthamaki wa Isiraeli? Iyũria rūhĩa rwaku maguta, na umagare, ũthiĩ; ndĩragũtũma ũthiĩ kwa Jesii wa itũura rĩa Bethlehemu. Nĩthuurĩte ũmwe wa ariũ ake atuĩke mũthamaki.”

² No Samūeli akĩmũũria atĩrĩ, “Ingĩthiĩ kũu atĩa? Saŭlũ nĩariĩgua ũhoru ũcio nake anjũrage.”

Jehova akīmwīra atĩrĩ, “Oya moori, ũthiĩ nayo na uuge atĩrĩ, ‘Njũkĩte kũrutĩra Jehova igongona.’”³ Na wĩte Jesii oke igongona-inĩ rĩu, na nĩndĩrĩkuonia ũrĩa ũrĩka. Nawe ũitĩrĩrie maguta mũndũ ũrĩa ndĩrĩkuonia.”

⁴ Samūeli agĩka o ta ũrĩa Jehova aamwĩrĩte eeke. Rĩrĩa aakinyire Bethlehemu, athuuri a itũũra makĩmũtũnga makĩinainaga. Makĩmũuria atĩrĩ, “Ũũkĩte na thayũ?”

⁵ Samūeli akĩmacookeria atĩrĩ, “Ĩĩ, njũkĩte na thayũ; njũkĩte kũrutĩra Jehova igongona. Mwĩtheriei, mũuke hamwe na nĩĩ igongona-inĩ.” Agĩcooka agĩtheria Jesii na ariũ ake, akĩmeeta igongona-inĩ rĩu.

⁶ Rĩrĩa ariũ a Jesii maakinyire-rĩ, Samūeli akĩona Eliabu, agĩciiria atĩrĩ, “Ti-itherũ, ũrĩa Jehova aitĩrĩrie maguta arũngiĩ haha mbere ya Jehova.”

⁷ No Jehova akĩira Samūeli atĩrĩ, “Tiga kũmũrora gĩthiithi kana ũraihu wake, nĩgũkorwo nĩndĩmũregete, tondũ Jehova ndaroraga maũndũ marĩa mũndũ aroraga. Mũndũ wa gũkũ thĩ aroraga mũndũ gĩthiithi, no Jehova aroraga ngoro thĩinĩ.”

⁸ Ningĩ Jesii agĩta Abinadabu akĩmũhĩtũkĩria mbere ya Samūeli. No Samūeli akiuga atĩrĩ, “O na ũyũ tiwe Jehova athuurĩte.”⁹ Ningĩ Jesii akĩhĩtũkithia Shama, no Samūeli akiuga atĩrĩ, “O na ũyũ tiwe Jehova athuurĩte.”¹⁰ Jesii akĩrehe ariũ ake mũgwanja arĩa maahĩtũkĩire

harī Samūeli, no Samūeli akīmwīra atīrī, “Jehova ndathuurīte aya.” ¹¹ Nī ūndū ūcio akīūria Jesii atīrī, “Ariū aku othe marī haha?”

Jesii agīcookia atīrī, “Nī harī ūrīa mūnini wao; no arī rūūru akīrīithia ng’ondū.”

Samūeli akīmwīra atīrī, “Mūtūmanīre; tūtingīikara thī atookīte.”

¹² Nī ūndū ūcio agītūmana, nake akīrehwo. Aarī mūtune, akaagīra gīthiithi na agathakara mūno akīoneka.

Jehova agīcooka akiuga atīrī, “Ūkīra ūmūitīrīrie maguta; ūyū nīwe.”

¹³ Nī ūndū ūcio Samūeli akīoya rūhīa rwa maguta akīmūitīrīria maguta ariū a nyina makīonaga; kuuma mūthenya ūcio Roho wa Jehova agīūka igūrū rīa Daudi na hinya. Nake Samūeli agīcooka agīthī Rama.

Daudi Gūtungata Saūlū

¹⁴ Na rīrī, Roho wa Jehova nīherete kūrī Saūlū, na roho mūūru uumīte kūrī Jehova nīwamūnyariiraga.

¹⁵ Nacio ndungata cia Saūlū ikīmwīra atīrī, “Atīrīrī, nī roho mūūru uumīte kūrī Ngai ūrakūnyariira. ¹⁶ Reke mwathi witū aathe ndungata ciake iria irī haha icarie mūndū ūrīa ūngīkūhūūrīra kīnanda kīa mūgeeto. Nīarīhūūruga kīnanda rīrīa roho mūūru uumīte kūrī Ngai wagūkora, nawe nīūrīguaga wega.”

¹⁷ Nī ūndū ūcio Saūlū akīra ndungata ciake atīrī, “Cariāi mūndū ūūī kūhūūra kīnanda wega na mūmūrehe harī nī.”

¹⁸ Ndungata īmwe yake īgīcookia atīrī, “Nīnyonete mūriū ūmwe wa Jesii kuuma

Bethlehemu ũũĩ kũhũũra kĩnanda kĩa mũgeeto. Nĩ mũndũ mũũmĩrĩru na nĩ njamba ya ita. Nĩoĩ kwaria wega na nĩ mũndũ kĩrorerwa. Nake Jehova arĩ hamwe nake.”

¹⁹ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ agĩtũma andũ kũrĩ Jesii, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ndũmĩra mũrũguo Daudi, ũrĩa ũrarĩithia ng’ondu.” ²⁰ Nĩ ũndũ ũcio Jesii akĩoya ndigiri ikuuĩte mĩgate, na mondo ya ndibei, na koori, agĩcinengera mũrũwe Daudi atwarĩre Saũlũ.

²¹ Daudi agĩthiĩ kũrĩ Saũlũ, akĩingĩra ũtungata-inĩ wake. Saũlũ akĩmwenda mũno, nake Daudi agĩtuĩka ũmwe wa kũmũkuagĩra indo cia mbaara. ²² Ningĩ Saũlũ agĩtũma ũhorokũrĩ Jesii, akĩmwĩra atĩrĩ, “Itĩkĩria Daudi aikare ũtungata-inĩ wakwa nĩgũkorwo nĩngenetio nĩwe.”

²³ Hĩndĩ irĩa yothe roho ũcio mũũru uumĩte kũrĩ Ngai wakoraga Saũlũ, Daudi nĩoyaga kĩnanda gĩake kĩa mũgeeto na agakĩhũũra. Nake Saũlũ akahoorera; akaigua wega, naguo roho ũcio mũũru ũkamweherera.

17

Daudi na Goliathũ

¹ Na rĩrĩ, Afilisti nĩmoonganirie mbũtũ ciao cia mbaara, na magĩcicookanĩrĩria kũu Soko thĩinĩ wa Juda. Makĩamba hema ciao Efesi-Damimu, gatagatĩ ga Soko na Azeka. ² Saũlũ na andũ a Isiraeli makĩũngana, makĩamba hema ciao kĩaanda-inĩ kĩa Ela, makĩhaarĩria ũrĩa mekũrĩa na Afilisti. ³ Afilisti magĩkara kĩrĩma-inĩ kĩmwe,

nao andũ a Isiraeli magiikara kĩa kĩngĩ, ha-gakĩgĩa kĩanda gatagatĩ kao.

⁴ Njamba ĩmwe yetagwo Goliathũ, ũrĩa woimĩte Gathu,* akiumĩra hau kambĩ-inĩ ya Aflisti. Nake aarĩ na ũraihi wa makĩria ma buti kenda.† ⁵ Eekĩrĩte ngũbia ya gĩcango mūtwe, na akehumba nguo ya mbaara ya gĩcango ĩrĩ na ũritũ wa cekeri ngiri ithano;‡ ⁶ eyohete indo cia kũgitĩra mũthiimo cia gĩcango, na agacuuria kĩberethi gĩa gĩcango gatagatĩ ga ciande ciake. ⁷ Mũtĩ wa itimũ rĩake waiganaga ta mũtĩ wa mũtumi ngoora, nakĩo kĩgera kĩa mũtwe warĩo kĩarĩ na ũritũ wa cekeri magana matandatũ.§ Nake mũkuui wa ngo yake akamũthĩ mbera.

⁸ Goliathũ akĩrũgama, akĩanĩrĩra kũrĩ itungati cia Isiraeli, akiuga atĩrĩ, “Nĩ kĩ gĩtũmĩte mũũke mwĩyaare mĩhari ya mbaara? Githĩ nĩ ndikĩrĩ Mũfilisti, na inyuĩ githĩ mũtikĩrĩ ndungata cia Saũlũ? Thuurai mũndũ ũmwe mũreke aikũrũke oke kũrĩ nĩ. ⁹ Angĩhota kũrũa na nĩ na anjũrage-rĩ, ithuĩ tũgũtuĩka ndungata cianyu; no ndamũtooria na ndĩmũũrage-rĩ, inyuĩ mũgũtuĩka ndungata ciitũ na mũtũtungatagĩre.” ¹⁰ Ningĩ Mũfilisti ũcio akiuga atĩrĩ, “Ūmũthĩ nĩndoogita itungati cia Isiraeli! Heei mũndũ tũrũe nake.” ¹¹ Rĩrĩa maiguire ciugo cia Mũfilisti ũcio, Saũlũ na andũ othe a Isiraeli makĩmaka, magĩtigĩra mũno.

¹² Na rĩrĩ, Daudi aarĩ mũrũ wa Mũefiratha wetagwo Jesii, woimĩte Bethlehemu ya Juda. Jesii

---

* **17:4** Goliathũ aarĩ wa rũciaro rwa Anaki, tondũ Joshua ndaamaniinire othe. † **17:4** nĩ ta mita 3 ‡ **17:5** nĩ ta kilo

aarĩ na ariũ anana, na matukũ-inĩ ma Saũlũ aarĩ mũndũ mũkũrũ, agatindĩkanga mĩaka. ¹³ Ariũ atatũ a Jesii arĩa akũrũ nĩmathiĩte na Saũlũ mbaara-inĩ: Wa mbere eetagwo Eliabu; na wa keerĩ Abinadabu; na wa gatatũ Shama. ¹⁴ Daudi nĩwe warĩ mũnini wao. Acio atatũ akũrũ nĩmarũmĩrĩire Saũlũ, ¹⁵ no Daudi agathiiaga gwĩ Saũlũ, na agacooka nĩguo akarĩithie ng'ondeu cia ithe kũu Bethlehemu.

¹⁶ Ihinda rĩa matukũ mĩrongo ĩna Mũfilisti ũcio nĩoimagĩra o rũciinĩ na hwaĩ-inĩ, akarũgama akeyonithania harĩo.

¹⁷ Na rĩrĩ, Jesii akĩra mũriũ Daudi atĩrĩ, “Oya eba* ĩno ya ngano hĩhie, na mĩgate ĩno ikũmi nĩ ũndũ wa ariũ a nyũkwa, ũhiũhe ũcitware kũu kambĩ-inĩ. ¹⁸ Nacio cienyũ ici ikũmi cia ngorono ũcitware kũrĩ mũnene wa gĩkundi kĩa. Ũkĩrore ũrĩa ariũ a nyũkwa matariĩ ũnjookerie ũhoru wao wa kũnyũmĩrĩria. ¹⁹ Na rĩrĩ, marĩ hamwe na Saũlũ na andũ othe a Isiraeli kĩaanda-inĩ kĩa Ela makĩrũa na Afilisti.”

²⁰ Kwarooka gũkĩa-rĩ, Daudi agĩtiga mbũri irĩ na mũrĩithi, akĩoya mĩrigo, akiumagara agĩthiĩ, o ta ũrĩa Jesii aamwathĩrĩire. Nake agĩkinya kambĩ-inĩ o rĩrĩa mbũtũ cia ita cioimagaraga ikang'ethanĩre, irĩ na mbugĩrĩrio ya mbaara.

²¹ Andũ a Isiraeli na Afilisti maaharagĩria ita ciao igaikara ing'ethanĩre. ²² Nake Daudi agĩtiga indo iria aakuũte harĩ mũndũ ũrĩa wamenyagĩrĩra indo, agĩteng'era harĩa ikundi icio cia mbaara ciarĩ na akĩgeithia ariũ a nyina.

²³ Rĩrĩa aaragia nao, Goliathũ, njamba ĩyo ya

---

* **17:17** nĩ ta kilo 22

Afilisti kuuma Gathu, ikiumīra gīkundi-inī kīayo ikīanagīrīra ciugo cia kūmoogita o ta ūrīa ya-menyerete, nake Daudi akīigua. ²⁴ Rīrīa andū a Isiraēli moonire mūdū ūcio, othe makīmūrīra marī na guoya mūnene.

²⁵ Na rīrī, andū a Isiraēli mooranagia atīrī, “Nīmūkuona ūrīa mūdū ūyū aikaraga akiu-magīra? Oimagīra nīgeetha oogite Isiraēli. Mūthamaki nīekūheana ūtonga mūngī kūrī mūdū ūrīa ūngīmūraga. Nīegūcooka ahe mūdū ūcio mūrītu wake amūhikie, nayo nyūmba ya ithe ndīgūcooka kūrīha igooti thīnī wa Isiraēli.”

²⁶ Daudi akīūria andū arīa maarūngī hakuhi nake atīrī, “Atī mūdū ūrīa ūkūūraga Mūfilisti ūyū, na ehererie Isiraēli thoni ici egwīkwo atīa? Mūfilisti ūyū ūtarī mūruu nake nū, atī nīguo oogite ita cia Ngai ūrīa ūrī muoyo?”

²⁷ Nao magīcookera ūhoru ūcio maaragia, makīmwīra atīrī, “Ūguo nīguo gūgwīkwo kūrī mūdū ūrīa ūkūmūūraga.”

²⁸ Hīndī īrīa Eliabu, mūrū wa nyina ūrīa mūkūrū, aamūguire akīaria na andū acio-rī, agīcinwo nī marakara nī ūndū wake, akīmūūria atīrī, “Nī kī gītūmīte ūikūrūke gūkū? Na nū ūratigīire ng’ondū icio itarī nyingī kūu werū-inī? Nīnjūū ūrīa ūrī mwītīi, na ūrīa ngoro yaku īrī maramari; ūikūrūkīte gūkū no ūndū wa kwīrorera mbaara.”

²⁹ Daudi akiuga atīrī, “Kaī ndagīka atīa? Anga ndiagīrīrwo nī kwaria?” ³⁰ Nake agīcooka akīhūgūkīra mūdū ūngī na akīmwarīria ūhoru o ro ūcio, nao andū makīmūcookeria ūhoru o ta

mberere. ³¹ Ūhoro ūcio Daudi oigire nīwaiguirwo, ūkīmenyithio Saŭlū, nake Saŭlū agītūmana ageetwo.

³² Daudi akīira Saŭlū atīrī, “Ndūkareke mūdū o na ūmwe akue ngoro nī ūndū wa Mūfilisti ūyū; ndungata yaku nīgūthiī ikarūe nake.”

³³ Saŭlū akīmūcookeria atīrī, “Ndūngīhota gūthiī kūrūa na Mūfilisti ūyū; wee ūrī o mūdū mūnini, nake atūire arūaga mbaara kuuma arī o mūnini.”

³⁴ No Daudi akīira Saŭlū atīrī, “Nī ndungata yaku ndūire ndīithagia ng’ondū cia baba. Na rīrīa mūrūūthi kana nduba īngīnyiita na īkuue ng’ondū kuuma rūūru-inī, ³⁵ ndīmīrūmagīrīra, ngamīgūtha, ngateithūra ng’ondū īyo kuuma kanua-inī kayo. Na rīrīa yenda kūdūgīrīra ngamīnyiita nderu, ngamīgūtha, ngamīūruga. ³⁶ Ndungata yaku yanooraga mūrūūthi na nduba o cierī; Mūfilisti ūyū ūtarī mūruu o nake egūtuīka o ta īmwe yacio, tondū nīogitīte ita rīa Ngai ūrīa ūrī muoyo. ³⁷ Jehova ūrīa wahonokirie harī gīthu kīa mūrūūthi o na gīthu kīa nduba-rī, nīekūhonokia guoko-inī kwa Mūfilisti ūyū.”

Saŭlū akīira Daudi atīrī, “Thiī, na Jehova arokorwo hamwe nawe.”

³⁸ Hīndī īyo Saŭlū akīhumba Daudi nguo ciake na, akīmwikīra nguo ya kīgera na ngūbia ya gīcango mūtwe. ³⁹ Daudi akīoha rūhiū rwake rwa njora igūrū rīa nguo icio, na akīgeria gūkinyūkia, tondū ndaacimenyerete.

No akīira Saŭlū atīrī, “Ndingīhota gūthiī na indo ici, nī ūndū ndicimenyerete.” Nake

agĩciruta. ⁴⁰ Agĩcooka akĩnyiita rūthanju rwake na guoko, agĩthuura tũhiga tūtano tũnyoroku kuuma karũũ-inĩ, agĩtwĩkĩra kamũhuko-inĩ gake ka mũrĩithi, akĩnyiita kĩgũtha gĩake na guoko, agĩthiĩ, agĩkuhĩrĩria Mũfilisti ũcio.

⁴¹ Hĩndĩ ĩyo Mũfilisti ũcio no gũũka ookaga akuhĩrĩrie Daudi, na mũndũ ũrĩa wamũkuuagĩra ngo arĩ mbere yake. ⁴² Nake akĩrora Daudi, akĩona atĩ aarĩ o mũndũ mũnini, mūtune mwĩrĩ na agathakara, nake akĩmũira.

⁴³ Akĩira Daudi atĩrĩ, “Kaĩ niĩ ndĩ ngui atĩ nĩguo ũgĩũke kũrĩ niĩ na thanju?” Nake Mũfilisti ũcio akĩruma Daudi akĩgwetaga ngai ciake.

⁴⁴ Akĩmwĩra atĩrĩ, “Ūka haha, na nĩngũhe nyoni cia rĩera-inĩ na nyamũ cia gĩthaka nyama ciaku!”

⁴⁵ Daudi akĩira Mũfilisti ũcio atĩrĩ, “Wee ũroka kũrĩ niĩ na rūhiũ rwa njora, na itimũ na kĩberethi, no niĩ ndĩroka kũrĩ we na rĩitwa rĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai ũrĩa mwene ita rĩa Isiraeli, ũrĩa wee ũnyararithĩtie.

⁴⁶ Ũmũthĩ Jehova nĩegũkũneana kũrĩ niĩ, na nĩngũkũgũtha ũgwe thĩ, na ngũtinie kĩongo. Ũmũthĩ nĩngũhe nyoni cia rĩera-inĩ na nyamũ cia gĩthaka ciimba cia ita rĩa Afilisti, nayo thĩ yothe ĩmenye atĩ nĩ kũrĩ Ngai thĩinĩ wa Isiraeli.

⁴⁷ Arĩa othe moonganĩte haha nĩmekũmenya atĩ Jehova ndahonokanagia na rūhiũ rwa njora kana itimũ; nĩgũkorwo mbaara nĩ ya Jehova, nĩekũmũneana inyuothe moko-inĩ maitũ.”

⁴⁸ Na rĩrĩa Mũfilisti ũcio aamũkuhagĩrĩria nĩguo amũtharĩkĩre-rĩ, Daudi agĩteng’era na ihenya erekeire na kũrĩa mbaara yarĩ nĩguo

amūtūnge. ⁴⁹ Agĩikia guoko mondo-inĩ yake akĩruta kahiga kamwe, akĩhiũria kīgũtha, nake akīgũtha Mũfilisti ũcio thiithi. Kahiga kau gagĩtoonyerera thiithi-inĩ wake, akīgũa, agĩturumithia ũthiũ wake thĩ.

⁵⁰ Nĩ ũndũ ũcio Daudi akĩhoota Mũfilisti ũcio na kīgũtha na kahiga; ndaarĩ na rũhiũ rwa njora guoko-inĩ gwake akīgũtha Mũfilisti ũcio na akĩmũũraga.

⁵¹ Daudi agĩteng'era, akĩrũgama igũrũ rĩake. Akĩnyiita rũhiũ rwa njora rwa Mũfilisti ũcio akĩrũcomora njora-inĩ. Thuutha wa kũmũũraga-rĩ, agĩtinia kĩongo gĩake na rũhiũ rũu rwa njora.

Rĩrĩa Afilisti moonire atĩ njamba yao nĩ yakua, makĩgarũrũka, makĩũra. ⁵² Andũ a Isiraeli na Juda makiumĩra maanĩriire, makĩingatithia Afilisti nginya itoonyero rĩa Gathu na nginya ihingo-inĩ cia Ekironi. Arĩa moragĩtwo maagwĩte njĩra-inĩ irĩa ithiia Sharaimu nginya Gathu na Ekironi. ⁵³ Rĩrĩa andũ a Isiraeli maacookire kuuma kũingatithia Afilisti, magĩtaha indo kambĩ-inĩ ciao. ⁵⁴ Daudi akĩoya mūtwe wa Mũfilisti ũcio, akĩũtwara Jerusalemu, na akĩiga indo cia Mũfilisti ũcio cia mbaara hema-inĩ yake mwene.

⁵⁵ Na rĩrĩa Saũlũ eroreire Daudi agĩthiĩ gũtũnga Mũfilisti, akĩũria Abina, mũnene wa mbũtũ cia ita, atĩrĩ, “Mwanake ũyũ nĩ mũriũ waũ?”

Abina akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa ũtũũraga muoyo wee mũthamaki, niĩ ndiũĩ nĩ waũ.”

⁵⁶ Nake mũthamaki akĩmwĩra atĩrĩ, “Ta gĩtuĩrie ũmenye mwanake ũcio nĩ mũriũ waũ.”

57 Na thuutha wa Daudi gūcooka kuuma kũũraga Mũfilisti-rĩ, Abina akĩmuoya na akĩmũtwara mbere ya Saũlũ, o anyiitite mũtwe wa Mũfilisti ũcio.

58 Saũlũ akĩmũũria atĩrĩ, “Mwanake ũyũ, ũrĩ mũriũ waũ?”

Nake Daudi akĩmwĩra atĩrĩ, “Niĩ ndĩ mũrũ wa ndungata yaku Jesii wa Bethlehemu.”

18

Saũlũ Kũiguĩra Daudi Ũiru

1 Thuutha wa Daudi kũrĩkia kwaria na Saũlũ, Jonathani akiumĩrania ngoro na Daudi, akĩmwenda o ta ũrĩa eyendete we mwene.

2 Kuuma mũthenya ũcio Saũlũ akĩiga Daudi gwake na ndaarekire acooke kũinũka mũciĩ gwa ithe.

3 Nake Jonathani akĩgĩa kĩrĩkanĩro na Daudi nĩ ũndũ nĩamwendete o ta ũrĩa eyendete we mwene.

4 Jonathani akĩruta nguo ĩrĩa ndaaya yake ya igũrũ ĩrĩa eehumbĩte akĩmĩhe Daudi, hamwe na kanjũ yake, na rũhiũ rwake rwa njora, na ũta wake na mũcibi wake.

5 ũrĩa wothe Saũlũ aatũmaga Daudi ageeke, nĩawĩkaga ũkagaacĩra, nginya Saũlũ akĩmũtua mũrũgamĩrĩri mũnene wa mbũtũ cia ita. ũndũ ũcio ũgĩkenia andũ othe, na ũgĩkenia anene a Saũlũ o nao.

6 Rĩrĩa andũ mainũkaga, thuutha wa Daudi kũũraga Mũfilisti ũcio-rĩ, andũ-anja makiuma matũũra-inĩ mothe ma Isiraēli makiinaga na makĩrũgarũgaga, nĩguo magatũnge Mũthamaki Saũlũ marĩ na tũhembe

na inanda makīinaga nyīmbo cia gīkeno.
 7 Makīrūgarūgaga, makīina atīrī:

“Saūlū nīeyūragīire andū ngiri nyingī,
 nake Daudi akeyūragīra andū ngiri makūmi
 maingī.”

8 Saūlū nīarakarire mūno; ikūngūiya rīu
 rīkīmūiguithia ūiru mūno. Agīciiria atīrī,
 “Marahe Daudi ūhootani wa kūūraga andū
 ngiri makūmi maingī, no nī ngooraga o
 ngiri nini. Agītigītie ūndū ūngī ūrīkū, tiga
 kwīyoera ūthamaki?” 9 Na kuuma hīndī īyo
 Saūlū akīambīrīria kūiguīra Daudi ūiru na
 kūmwīkūūa.

10 Mūthenya ūyū ūngī roho mūūru uumīte
 kūrī Ngai ūgīūka na hinya mūno igūrū rīa Saūlū.
 Nake akīambīrīria kwaria ta mūgūrūki arī
 nyūmba yake thīinī, Daudi aahūūraga kīnanda
 kīa mūgeeto, o ta ūrīa aamenyerete gwīka.
 Saūlū aarī na itimū guoko, 11 nake akīmūikīria,
 eīrīte atīrī, “Ngūtheecithania Daudi na
 rūthingo.” Nowe Daudi akīmweherera maita
 meerī akiuma harī we.

12 Saūlū nīetigīrīte Daudi, nī ūndū Jehova aarī
 hamwe na Daudi, no nīatiganīirie Saūlū. 13 Nī
 ūndū ūcio akīeheria Daudi harī we akīmūtua
 mūnene wa thigari ngiri, nake Daudi agaton-
 goragia mbūtū icio kūu ita-inī ciao. 14 Ūndū
 o wothe ūrīa ekaga nīwagaacagīra, nī ūndū
 Jehova aarī hamwe nake. 15 Rīrīa Saūlū onire
 ūrīa Daudi aagacīire, akīmwītīgīra. 16 No andū
 othe a Isiraeli na Juda nīmendete Daudi nī ūndū
 nīamatongoragia kūu ita-inī ciao.

17 Saŭlŭ akĩira Daudi atĩrĩ, “Ūyũ nĩ Merabu, mũirĩtu wakwa ũrĩa mũkũrũ. Nĩwe ngũkũhe ũmũhikie; wee ndungatĩra na ũcamba, na ũhũũrane mbaara cia Jehova.” Nĩ ũndũ Saŭlũ eĩrĩre atĩrĩ, “Nĩ ndikũmũũkĩrĩra na guoko gwakwa. Afilisti nĩ meke ũguo arĩ o!”

18 No Daudi akĩira Saŭlũ atĩrĩ, “Nĩ ngĩrĩ ũ, nayo nyũmba yakwa kana mũhĩrĩga wa baba thĩinĩ wa Isiraeli, ũkĩrĩ kĩ, atĩ nĩguo nĩ ndũike mũthoni-we wa mũthamaki?” 19 Nĩ ũndũ ũcio rĩrĩa ihinda rĩakinyire rĩa Merabu, mwarĩ wa Saŭlũ kũnengerwo Daudi-rĩ, akĩneanwo ahikio nĩ Adirieli wa Mehola.

20 Na rĩrĩ, Mikali mwarĩ wa Saŭlũ nĩendeete Daudi, na rĩrĩa meerire Saŭlũ ũhoro ũcio, agĩkena. 21 Nake agĩciiria atĩrĩ, “Nĩngũmũhe we, nĩguo atuĩke mũtego harĩ we nĩguo guoko kwa Afilisti kũmũũkĩrĩre.” Nĩ ũndũ ũcio Saŭlũ akĩira Daudi atĩrĩ, “Rĩu ũrĩ na mweke wa keerĩ wa gũtuĩka mũthoni wakwa.”

22 Nĩngĩ Saŭlũ agĩatha ndungata ciake, agĩciĩra atĩrĩ, “Arĩriai Daudi keheri-inĩ, mũmwĩre atĩrĩ, ‘Atĩrĩrĩ, mũthamaki nĩakenetio nĩwe na ndungata ciake ciothe nĩkwendete; rĩu gĩtuĩke mũthoni-we.’ ”

23 Nao magĩcookera ciugo icio kũrĩ Daudi. No Daudi akiuga atĩrĩ, “Mũgwĩciiria nĩ ũndũ mũnini gũtuĩka mũthoni-we wa mũthamaki? Nĩ ndĩ mũndũ mũthĩni na ndiũĩkaine.”

24 Rĩrĩa ndungata cia Saŭlũ ciamwĩrĩre ũrĩa Daudi oiga-rĩ, 25 Saŭlũ agĩcookia atĩrĩ, “Ĩrai Daudi atĩrĩ, ‘Mũthamaki ndekwenda irĩhi rĩngĩ o rĩothe rĩa rũracio o tiga ikonde cia nyama igana cia Afilisti, nĩguo arĩhĩrio kũrĩ thũ ciake.’ ”

Mũbango wa Saũlũ warĩ atĩ Daudi oragwo nĩ Afilisti.

²⁶ Rĩrĩa ndungata cierire Daudi maũndũ macio-rĩ, Daudi agĩkenio nĩ ũhoro wa gũtuĩka mũthoni-we wa mũthamaki. Nĩ ũndũ ũcio mbere ya ihinda rĩrĩa rĩaheanĩtwo rĩtanathira-rĩ, ²⁷ Daudi na andũ ake makiumagara, makĩũraga Afilisti magana meerĩ. Akĩrehe ikonde ciao cia nyama na agĩcineana ciothe kũrĩ mũthamaki nĩgeetha atuĩke mũthoni-we. Saũlũ agĩcooka akĩmũnengera Mikali mũirĩtu wake nĩguo amũhikie.

²⁸ Rĩrĩa Saũlũ aamenyire atĩ Jehova aarĩ hamwe na Daudi, na atĩ mwarĩ Mikali nĩendeete Daudi rĩ, ²⁹ Saũlũ agĩkĩrĩrĩria kũmwĩtigĩra, nake agĩtũũra arĩ thũ yake matukũ make marĩa maati-gaire.

³⁰ Anene a ita cia Afilisti magĩthiĩ o na mbere mbaara-inĩ, na o rĩrĩa rĩothe meekaga ũguo, Daudi agĩthiĩ na mbere kũgĩa na ũhootani gũkĩra anene acio angĩ a Saũlũ, narĩo rĩitwa rĩake rĩkĩmenyeka mũno.

19

Saũlũ Kũgeria Kũũraga Daudi

¹ Na rĩrĩ, Saũlũ akĩira mũriũ Jonathani na ndungata ciake ciothe moorage Daudi. Nowe Jonathani nĩendeete Daudi mũno, ² nake akĩmũkunyĩra ũhoro, akĩmwĩra atĩrĩ, “Baba Saũlũ nĩaracaria mweke wa gũkũũraga. Nĩ ũndũ ũcio ũkemenyerera rũciũ rũciinĩ; ũthiĩ wĩhithe handũ, na ũikare ho. ³ Nĩ nĩngathiĩ ndũgame hamwe na baba kũu mũgũnda-inĩ,

kūu ũgaakorwo ũrĩ. Nĩngaaria nake ũhoru ũgũkoniĩ na ũrĩa ngaamenya nĩngakwĩra.”

⁴ Jonathani akĩira ithe Saũlũ wega wa Daudi, akĩmwĩra atĩrĩ, “Reke mũthamaki aage gwĩka Daudi ndungata yake ũũru; ndakwĩhĩirie, na ũrĩa ekĩte ũkoretwo ũrĩ uumithio mũnene kũrĩ we. ⁵ Nĩetoonyirie ũgwati-inĩ rĩrĩa ooragire Mũfilisti. Nake Jehova akĩhe Isiraeli guothe ũhootani mũnene mũno, ũkĩionera ũndũ ũcio na ũgĩkena. Nĩ kĩ kĩngĩtũma wĩke mũndũ ũtarĩ na ihĩtia ta Daudi ũũru, ũmũũrage hatarĩ na gĩtũmi?”

⁶ Saũlũ nĩathikĩrĩirie Jonathani na akĩhĩta akiuga ũũ: “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, Daudi ndekũũragwo.”

⁷ Nĩ ũndũ ũcio Jonathani agĩta Daudi akĩmwĩra ũhoru ũcio maaragia wothe. Akĩmũtwara kũrĩ Saũlũ, nake Daudi agĩkara na Saũlũ o ta mbere.

⁸ Nĩ kwagiire na mbaara rĩngĩ, na Daudi agĩthiĩ akĩrũa na Afilisti. Nake akĩmahũũra na hinya mũno nginya makĩmũũrĩra.

⁹ No roho mũũru uumĩte kũrĩ Jehova ũgĩkora Saũlũ rĩrĩa aikarĩte gwake nyũmba arĩ na itimũ rĩake guoko-inĩ. Hĩndĩ ĩyo Daudi aahũũraga kĩnanda kĩa mũgeeto. ¹⁰ Saũlũ akĩgeria kũmũthecereria rũthingo-inĩ na itimũ rĩake, no Daudi akĩmweherera o rĩrĩa aaikagia itimũ rũthingo-inĩ. Ũtukũ ũcio Daudi akĩũra.

¹¹ Saũlũ agĩtũma andũ kwa Daudi makaraangĩre nyũmba yake na mamũũrage gwakĩa. No Mikali, mũtumia wa Daudi, akĩmũkunyĩra ũhoru ũcio, akĩmwĩra atĩrĩ,

“Waga kũūra ūtukũ wa ūmũthĩ, ūhonokie muoyo waku-rĩ, rūciũ nĩũkooragwo.” ¹² Nĩ ūndũ ūcio Mikali agĩkũrũkĩria Daudi ndirica-inĩ, nake akĩyũrĩra, akĩhonoka. ¹³ Ningĩ Mikali akĩoya mũhianano na akĩũiga ūrĩrĩ igũrũ, akĩũhumbĩra na gĩtama na akĩwĩkĩra guoya wa mbũri mūtwe.

¹⁴ Hĩndĩ ĩrĩa Saũlũ aatũmire andũ makanyiite Daudi, Mikali akĩmeera atĩrĩ, “Nĩ mũrũaru.”

¹⁵ Ningĩ Saũlũ agĩtũma andũ acio macooke makarore Daudi, akĩmeera atĩrĩ, “Mũrehei kũrĩ nĩ arĩ o ūrĩrĩ wake, nĩguo ndĩmũũrage.”

¹⁶ No rĩrĩa andũ maatoonyire kuo, magĩkora no mũhianano warĩ ūrĩrĩ, na ūgekĩrwo guoya wa mbũri mūtwe.

¹⁷ Saũlũ akĩra Mikali atĩrĩ, “Nĩ kĩ gĩtũmĩte ūũheenie ūguo, na ūkarekereria thũ yakwa yũre, nĩgeetha ĩhonoke?”

Mikali akĩmwĩra atĩrĩ, “Aranjĩrĩre atĩrĩ, ‘Reke nĩ ndĩyũrĩre. Ngũgĩkũũraga nĩ ūndũ kĩ?’ ”

¹⁸ Nake Daudi akĩūra, akĩhonoka, na agĩthiĩ gwĩ Samūeli kũu Rama, akĩmwĩra ūrĩa wothe Saũlũ aamwĩkĩte. Ningĩ Daudi na Samūeli magĩthiĩ Naiothu, magĩikara kuo. ¹⁹ Ūhoru ūgĩkinyĩra Saũlũ, akĩrwo atĩrĩ, “Daudi arĩ Naiothu, kũu Rama”; ²⁰ nĩ ūndũ ūcio agĩtũma andũ makamũnyiite. No hĩndĩ ĩrĩa moonire gĩkundi kĩa anabii gĩkĩratha mohoro, matongoretio nĩ Samūeli arũgamĩte hau, Roho wa Ngai agĩkora andũ a Saũlũ, o nao makĩratha mohoro. ²¹ Saũlũ akĩheo ūhoru ūcio, nake agĩtũma andũ angĩ, nao makĩratha mohoro. Saũlũ agĩtũma andũ riita rĩa gatatũ, o nao makĩratha mohoro. ²² Thuutha

wa maũndũ mothe, o nake we mwene agĩthiĩ Rama na agĩkinya irima-inĩ rĩa maaĩ rĩrĩa inene kũu Seku. Nake akĩũria atĩrĩ, “Samūeli na Daudi marĩ ha?”

Nao makĩmwĩra atĩrĩ, “Marĩ Naiothu, kũu Rama.”

²³ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ agĩthiĩ Naiothu, kũu Rama. No Roho wa Ngai ũkĩmũkora, agĩthiĩ akĩrathaga mohoro nginya agĩkinya Naiothu. ²⁴ Akĩaũra nguo ciake cia igũrũ, o na ningĩ akĩratha mohoro arĩ mbere ya Samūeli. Agĩkoma ũguo mũthenya ũcio wothe, o na ũtukũ. Kĩu nĩkĩo gĩtũmaga andũ moorie atĩrĩ, “Saũlũ nake no ũmwe wa anabii?”

20

Daudi na Jonathani

¹ Na rĩrĩ, Daudi akĩũra, akiuma Naiothu kũu Rama agĩthiĩ kũrĩ Jonathani, akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ atĩa njikĩte? Nĩ ngero ĩrĩkũ nĩ ngerete? Thoguo ndĩmũhĩtĩrie atĩa atĩ nĩkĩo arageria kũnjũraga?”

² Jonathani akĩmũcookeria atĩrĩ, “Kũroaga gũtuĩka ũguo; wee ndũgũkua! Atĩrĩrĩ, baba ndarĩ ũndũ ekaga o na ũmwe mũnene kana mũnini ataamenyithĩtie. Egũkĩhitha ũndũ ta ũcio nĩkĩ? Ũguo ti guo!”

³ No Daudi akĩhĩta akiuga atĩrĩ, “Thoguo nĩoĩ o wega mũno atĩ nĩnjĩtikĩrĩkĩte nĩwe, nake nĩeĩrite atĩrĩ, ‘Jonathani ndagĩrĩrwo nĩ kũmenya ũndũ ũyũ, ndakae kũnyitwo nĩ kĩa.’ No rĩrĩ, ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, na

ũrĩa wee mwene ūtũũraga muoyo-rĩ, hatigaire o ikinya rĩmwe gatagatĩ gakwa na gĩkuũ.”

⁴ Jonathani akĩĩra Daudi atĩrĩ, “Ūndũ o wothe ūngĩenda njĩke-rĩ, nĩngũgwĩkĩra.”

⁵ Nĩ ūndũ ūcio Daudi akĩmwĩra atĩrĩ, “Atĩrĩrĩ, rūciũ nĩ gĩathĩ gĩa Karũgamo ka Mweri na nĩnjagĩrĩrwo gũkaarĩanĩra hamwe na mũthamaki, no reke thiĩ ngehithe mĩgũnda-inĩ nginya mũthenya wa gatatũ hwaĩ-inĩ.

⁶ No thoguo angĩnjaga-rĩ, mwĩre atĩrĩ, ‘Daudi nĩarathaire ndĩmwĩtikĩrie aguthũke Bethlehemu itũũra-inĩ rĩao, nĩ ūndũ nĩ kũrĩ na igongona rĩkũrutwo kuo rĩa mwaka nĩ ūndũ wa mũhĩrĩga wao wothe.’ ⁷ Angĩkoiga atĩrĩ, ‘Nĩ wega mũno,’ hĩndĩ iyo ndungata yaku nĩngakorwo na thayũ. No angĩkaarakara-rĩ, nĩũkamenya na ma atĩ nĩatuĩte nĩekũngera ngero. ⁸ No wee rĩ, onania wendani kũrĩ ndungata yaku, nĩ ūndũ nĩũgĩite kĩrĩkanĩro nayo mbere ya Jehova. Kũngĩkorwo ndĩ na mahĩtia-rĩ, njũraga wee mwene! Ūgũkĩneana kũrĩ thoguo nĩkĩ?”

⁹ Jonathani akiuga atĩrĩ, “Kũroaga gũtuĩka ũguo! Korwo nĩ kũrĩ kaũndũ o na kanini njũũĩ atĩ baba nĩatuĩte gũkũgera ngero-rĩ, githĩ to ngwĩre?”

¹⁰ Daudi akĩmũũria atĩrĩ, “Thoguo angĩgagũcookeria arĩ na marũrũ-rĩ, ngaahero ũhoru nũũ?”

¹¹ Jonathani akĩmwĩra atĩrĩ, “Ūka, tũthĩ na kũu mĩgũnda-inĩ.” Nĩ ūndũ ūcio magĩthĩ kuo me hamwe.

12 Ningĩ Jonathani akĩira Daudi atĩrĩ, “Nĩ ũndũ wa Jehova o we Ngai wa Isiraeli, ti-itherũ nĩngaaria na baba ihinda ta rĩrĩ mũthenya wa gatatũ! Angĩgakorwo akenetio nĩ weerĩ, githĩ to ngūtũmanĩre ngũmenyithie ũhoru ũcio? 13 No baba angĩtua nĩ egũkũgera ngerorĩ, Jehova aroherithia na anjĩke ũũru makĩria, ingĩkaaga gũkũmenyithia, na ndeke ũthiĩ na thayũ. Jehova arokorwo hamwe nawe o ta ũrĩa akoretwo arĩ hamwe na baba. 14 No nyonia tha iria itathiraga ta iria cia Jehova matukũ marĩa ngūtũũra muoyo, nĩguo ndikanooragwo, 15 na ndũkaneherie tha ciaku o na rĩ kuuma kũrĩ nyũmba yakwa, o na hĩndĩ ĩrĩa Jehova agaakorwo aniinĩte thũ ciothe cia Daudi gũkũ thĩ.”

16 Nĩ ũndũ ũcio Jonathani akĩgĩa kĩrĩkanĩro na nyũmba ya Daudi, akiuga atĩrĩ, “Jehova arorĩhĩria Daudi kũrĩ thũ ciake.” 17 Nake Jonathani agĩtũma Daudi akiindĩre mwĩhĩtwa wake nĩ ũndũ nĩamwendete, nĩgũkorwo aamwendete o ta ũrĩa eyendete we mwene.

18 Ningĩ Jonathani akĩira Daudi atĩrĩ, “Rũciũ nĩ gĩathĩ gĩa Karũgamo ka Mweri. Wee nĩũkoneka ndũrĩ ho, nĩ ũndũ gĩtĩ gĩaaku gĩaakorwo kĩrĩ gĩtheri. 19 Mũthenya wa gatatũ gwatua gũtukarĩ, ũgaathiĩ handũ harĩa wehithĩte hĩndĩ ĩrĩa thĩina ũyũ waambĩrĩrie, na weterere hau ihigainĩ rĩa Ezeli. 20 Nĩngaikia mĩguĩ ĩtatũ mwena-inĩ warĩo, taarĩ wathi ngwĩgera. 21 Ningĩ nĩngatũma kahĩ ndĩkeere atĩrĩ, ‘Thĩ ũgacarie mĩguĩ ĩyo.’ Ingĩgakeera atĩrĩ, ‘Mĩguĩ ĩrĩ mwena ũyũ waku; mĩrehe haha,’ hĩndĩ ĩyo ũgooka, nĩ

ũndũ ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, ndũrĩ ũũru ũkoona; no thayũ. ²² No ingĩkeera kahĩ kau atĩrĩ, ‘Mĩguĩ ĩrĩ mbere yaku,’ hĩndĩ ĩyo no nginya ũthiĩ, nĩ ũndũ Jehova nĩakũrekereirie ũthiĩ. ²³ Naguo ũhoru ũrĩa twaranĩirie nawe-rĩ, ririkana, Jehova nĩwe mũira gatagatĩ gakwa nawe nginya tene.”

²⁴ Nĩ ũndũ ũcio Daudi akĩhitha kũu mũgũnda-inĩ, na hĩndĩ ĩrĩa gĩathĩ gĩa Karũgamo ka Mweri gĩakinyire-rĩ, mũthamaki agũkara thĩ arĩe irio. ²⁵ Agũkara thĩ handũ harĩa aamenyereete, kũrigania na rũthingo, ang’ethanĩire na Jonathani, nake Abineri agũkara thĩ kũrigania na Saũlũ, no handũ ha Daudi haarĩ hatheri. ²⁶ Saũlũ ndoigire ũndũ mũthenya ũcio, nĩ ũndũ eeciiririe atĩrĩ, “No nginya gũkorwo kũrĩ ũndũ wĩkĩkĩte kũrĩ Daudi akanyiitwo nĩ thaahu; ti-itherũ arĩ na thaahu.” ²⁷ No mũthenya ũyũ ũngĩ, mũthenya wa keerĩ wa mweri ũcio, handũ ha Daudi haarĩ o hatheri rĩngĩ. Hĩndĩ ĩyo Saũlũ akĩũria mũriũ Jonathani atĩrĩ, “Nĩ kĩ kĩgirĩtie mũrũ wa Jesii oke iruga-inĩ ira na ũmũthĩ?”

²⁸ Jonathani agĩcookia atĩrĩ, “Daudi nĩarathaithire ndĩmwĩtikĩrie athiĩ Bethlehemu. ²⁹ Aranjĩrĩre atĩrĩ, ‘Reke thiĩ, nĩ ũndũ andũ a nyũmba iitũ marĩ na igongona kũu itũũra-inĩ, na mũrũ wa baba nĩanjathĩte ngorwo ho. Ingĩkorwo nĩnjĩtikĩrĩkĩte nĩwe-rĩ, reke thiĩ ngoone ariũ a baba.’ ũndũ ũcio nĩguo ũgirĩtie oke metha-inĩ ya mũthamaki.”

³⁰ Marakara ma Saũlũ magĩakanĩra Jonathani, akĩmwĩra atĩrĩ, “Wee mũrũ wa mũtumia mwaganu na mũremi! Githĩ ndiũ atĩ

wee nĩũnyiiitanĩte na mũrũ wa Jesii nĩguo agũconorithie na aconorithie nyũkwa ũrĩa wagũciarire? ³¹ Hĩndĩ ĩrĩa yothe mũrũ wa Jesii egũtũũra muoyo gũkũ thĩ, wee ndũkehaanda kana ũthamaki waku wĩhaande. Rĩu mũtũmanĩre oke kũrĩ nĩ, tondũ no nginya akue!”

³² Jonathani akĩũria ithe atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ gĩgũtũma ooragwo? Nĩ atĩa ekĩte?” ³³ No Saũlũ akĩmũikĩria itimũ rĩake nĩguo amũũrage. Nake Jonathani akĩmenya atĩ ithe nĩatuĩte itua rĩa kũũraga Daudi.

³⁴ Jonathani agĩũkĩra, akiuma metha-inĩ arĩ mũrakaru mũno; na mũthenya ũcio wa keerĩ wa mweri ũcio, ndaarĩire irio nĩ ũndũ aarĩ na kĩa nĩ ũrĩa ithe ekĩte Daudi ciĩko cia kũmũconorithia.

³⁵ Rũciinĩ rũrũ rũngĩ Jonathani akiuma-gara, agĩthiĩ kũu mũgũnda agacemanie na Daudi. Nake agĩthiĩ na kahĩ kanini; ³⁶ akĩĩra kahĩ kau atĩrĩ, “Teng’era ũgacarie mũguĩ ĩrĩa ngũikia.” Na rĩrĩa kahĩ kau gaateng’eragarĩ, agĩikia mũguĩ mbere yako. ³⁷ Hĩndĩ ĩrĩa kahĩ kau gaakinyire harĩa mũguĩ wa Jonathani wagwĩte-rĩ, Jonathani agĩgeeta agĩkeera atĩrĩ, “Githĩ mũguĩ ndũrĩ mbere yaku?” ³⁸ Ningĩ akĩanĩrĩra agĩkeera atĩrĩ, “Hiũha! Hanyũka! Ndũkarũgame!” Kahĩ kau gakĩoya mũguĩ ũcio, gagĩcooka kũrĩ mwathi wako. ³⁹ (Kahĩ kau gatirĩ ũndũ kaamenyaga ũhoroinĩ ũcio; tiga Jonathani na Daudi maamenyaga ũhoroinĩ ũcio.) ⁴⁰ Ningĩ Jonathani akĩnengera kahĩ kau indo ciake cia

mbara, agĩkeera atĩrĩ, “Kuuu, thiĩ na indo ici ũcicookie itũũra-inĩ.”

⁴¹ Thuutha wa kahĩ kau gũthiĩ-rĩ, Daudi agĩũkĩra akiuma mwena wa gũthini wa ihiga rĩu, akĩnamĩrĩra maita matatũ mbere ya Jonathani, agĩturumithagia ũthiũ wake thiĩ. Magĩcooka makĩmumunyana o eerĩ, makĩrĩranĩra, no Daudi nĩwe warĩire mũno makĩria.

⁴² Jonathani akĩira Daudi atĩrĩ, “Thiĩ na thayũ, tondũ nĩtwehĩtĩre na mwĩhĩtwa tũtũũrie ũrata gatagatĩ gaitũ thiĩnĩ wa rĩitwa rĩa Jehova, tũkiuga atĩrĩ, ‘Jehova nĩwe mũira gatagatĩ gakwa nawe, na gatagatĩ ka njiaro ciaku na njiaro ciakwa nginya tene.’” Daudi agĩũkĩra agĩthiĩra, nake Jonathani agĩcooka itũũra-inĩ.

21

Daudi arĩ kũu Nobu

¹ Na rĩrĩ, Daudi agĩthiĩ Nobu, kũrĩ Ahimeleku ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai. Ahimeleku aamũtũnga akĩinaina, akĩmũũria atĩrĩ, “Kaĩ ũrĩ wiki nĩkĩ? Nĩ kĩ mũtarĩ na mũndũ ũngĩ?”

² Daudi agĩcookeria Ahimeleku ũcio mũthĩnjĩri-Ngai atĩrĩ, “Nĩ mũthamaki ũnjathĩte ngeke ũndũ mũna na akanjĩira atĩrĩ, ‘Mũndũ o na ũ ndakamenye ũndũ ũrĩa ngũtũmĩte na ũrĩa ngwathĩte.’ No andũ akwa-rĩ, nĩ ndĩmerĩte tũcemanie handũ hana. ³ Na rĩrĩ, nĩ kĩ ũrĩ nakio gĩa kũria? He mĩgate itano, kana o kĩa gĩothe ũngĩhota kuona.”

⁴ No mũthĩnjĩri-Ngai ũcio agĩcookeria Daudi atĩrĩ, “Ndirĩ na mĩgate ĩrĩa ĩhũthĩirwo kũrĩio, no rĩrĩ, haha nĩ harĩ mĩgate ĩrĩa mĩamũre,

angĩkorwo andũ acio matihutanĩtie na andũ-a-nja.”

⁵ Daudi agĩcookia atĩrĩ, “Ti-itherũ tũtikoretwo hamwe na andũ-a-nja, o ta ũrĩa arĩ mūtugo witũ rĩrĩa rĩothe ngumagara. Indo cia andũ aya nĩ theru o na gũtuĩka marĩ mawĩra-inĩ matarĩ maamũre. Ūmũthĩ indo ciao itikĩrĩ nyamũre makĩria!” ⁶ Nĩ ũndũ ũcio mũthĩnjĩri-Ngai ũcio akĩmũnengera mĩgate ĩyo mĩamũre, nĩgũkorwo hau hatiarĩ na mĩgate ĩngĩ tiga mĩgate ĩrĩa yaigagwo mbere ya Jehova, na nĩyeheretio mbere ya Jehova mũthenya ũcio, na hakaigwo mĩgate ĩngĩ mĩhiũ.

⁷ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio, haarĩ na mũndũ ũmwe warĩ ndungata ya Saũlũ, aahingĩrĩrio hau mbere ya Jehova; nake eetagwo Doegu ũrĩa Mũedomu, ũrĩa warĩ mũnene wa arĩithi a Saũlũ.

⁸ Daudi akĩũria Ahimeleku atĩrĩ, “Kaĩ ũtarĩ na itimũ kana rũhiũ rwa njora haha? Ndinooka na rũhiũ rwakwa rwa njora kana kĩndũ kĩngĩ kĩa mbaara, nĩ ũndũ wĩra wa mũthamaki uuma wa ihenya.”

⁹ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio agĩcookia atĩrĩ, “Rũhiũ rwa njora rwa Goliathũ, Mũfilisti ũrĩa woragĩire Gĩtuamba-inĩ kĩa Ela, rũrĩ haha; naruo ruo-hetwo na taama rũkaigwo thuutha wa ebodi. Angĩkorwo nĩũkũrwenda-rĩ, ruoe; gũtirĩ na rũhiũ rũngĩ rwa njora tiga o rũu.”

Daudi akiuga atĩrĩ, “Gũtirĩ rũhiũ rũngĩ taruo; kĩrũnengere.”

Daudi arĩ kũu Gathu

10 Mūthenya ūcio Daudi akĩūrĩra Saũlũ, agĩthiĩ kũrĩ Akishi mũthamaki wa Gathu. 11 No ndungata cia Akishi ikĩmwĩra atĩrĩ, “Githĩ ũyũ ti Daudi, ũrĩa mũthamaki wa bũrũri? Githĩ tiwe mainagĩra nyĩmbo-inĩ ciao atĩrĩ:

“Saũlũ nĩeyũragĩre andũ ngiri nyingĩ,
na Daudi akeyũragĩra andũ ngiri makũmi maingĩ?”

12 Nake Daudi akĩiga ũhoro ūcio ngoro-inĩ na agĩitigĩra Akishi mũthamaki wa Gathu mũno. 13 Nĩ ũndũ ūcio akĩgũrũkithia mbere yao; na rĩrĩa aarĩ moko-inĩ mao, agĩitua ta mũndũ mũgũrũki, akĩharaga mĩrango ya kĩhingo, agĩitaga rũta rũikũrũkanĩtie na nderu ciake.

14 Akishi akĩra ndungata ciake atĩrĩ, “Ta rorai mũndũ ũyũ! Nĩ mũgũrũku! Mwakĩmũrehe kũrĩ nĩ nĩkĩ? 15 Kaĩ nyiihĩtie agũrũki atĩ nĩguo mũndehere mũndũ ũyũ haha eke maũndũ ta maya mbere yakwa? Mũndũ ũyũ no nginya oke nyũmba yakwa?”

22

Daudi arĩ Adulamu na Mizipa

1 Na rĩrĩ, Daudi akiuma Gathu na akĩūrĩra ngurunga-inĩ ya Adulamu. Rĩrĩa ariũ a ithe na andũ a nyũmba ya ithe maiguire ũguorĩ, magĩikũrũka kũrĩ we. 2 Arĩa othe maarĩ na mĩnyamaro, kana thiirĩ kana makaaga kũiganĩra makĩũngana harĩ we, nake agĩtuĩka mũtongoria wao. Aarĩ na andũ ta magana mana.

3 Kuuma kũu, Daudi agĩthiĩ Mizipa kũu Moabi, akĩũria mũthamaki wa Moabi atĩrĩ, “Nĩũgwĩtikĩria baba na maitũ moke maikare

nawe nginya rĩrĩa ngaamenya ũrĩa Ngai ekũnjĩkĩra?” ⁴ Nĩ ũndũ ũcio akĩmatigĩra mũthamaki wa Moabi, nao magũikara nake ihinda rĩothe rĩrĩa Daudi arĩ kũhitho-inĩ.

⁵ No mũnabii Gadi akĩra Daudi atĩrĩ, “Tiga gũikara kũhitho-inĩ. Thiĩ bũrũri wa Juda.” Nĩ ũndũ ũcio Daudi akiuma kũu agĩthiĩ mũtitũ wa Herethu.

Saũlũ Kũũraga Athĩnjĩri-Ngai a Nobu

⁶ Na rĩrĩ, Saũlũ akĩgua atĩ Daudi na andũ ake nĩmonetwo. Nake Saũlũ aikarĩte thĩ gĩtina-inĩ kĩa mũtĩ wa mũbinde Kĩrĩma-inĩ kĩa Gibeanyĩtite itimũ rĩake na guoko, nao anene ake othe marũgamĩte mamũthiũrũrũkĩirie. ⁷ Nake Saũlũ akĩmeera atĩrĩ, “Ta thikĩrĩriai, andũ a Benjamini! Anga mũrũ wa Jesii nĩakamũhe mĩgũnda ya irio na ya mĩthabibũ inyuothe? Anga nĩakamũtua anene a ita a kũrũgamĩrĩra andũ ngiri, na a kũrũgamĩrĩra andũ magana? ⁸ Kĩu nĩkĩo gĩtũmĩte inyuothe mũciire kũnjũkĩrĩra? Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũngĩnjĩra rĩrĩa mũrũ wakwa egũthondeka kĩrĩkanĩro na mũrũ wa Jesii. Gũtirĩ o na ũmwe wanyu wĩciirĩtie ũhoru wakwa kana akanjĩra atĩ mũrũ wakwa nĩaikĩrĩrie ndungata yakwa iikare ĩnoheirie, ta ũrĩa ĩreeka ũmũthĩ.”

⁹ No Doegu ũrĩa Mũedomu, ũrĩa warũgamĩte hamwe na anene a Saũlũ, akiuga atĩrĩ, “Nĩndonire mũrũ wa Jesii okĩte kũrĩ Ahimeleku mũrũ wa Ahitubu kũu Nobu. ¹⁰ Ahimeleku nĩamũtuĩrĩrie ũhoru harĩ Jehova; agĩcooka akĩmũhe irio, na rũhiũ rwa njora rwa Goliathũ ũrĩa Mũfilisti.”

11 Ningĩ mũthamaki agĩtũmanĩra mũthĩnjĩri-Ngai Ahimeleku mũrũ wa Ahitubu, na nyũmba ya ithe yothe, arĩa maarĩ athĩnjĩri-Ngai kũu Nobu, nao othe magĩũka kũrĩ mũthamaki. 12 Saũlũ akĩmwĩra atĩrĩ, “Ta thikĩrĩria rĩu, mũrũ wa Ahitubu.”

Nake agĩcookia atĩrĩ, “Ĩĩ, mwathi wakwa.”

13 Saũlũ akĩmwĩra atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte mũciirĩre kũnjũkĩrĩra, wee na mũrũ wa Jesii, nawe ũkamũhe mĩgate, o na rũhiũ rwa njora, na ũkamũtuĩrĩria ũhoru harĩ Jehova, nĩgeetha aanemere na aikare anjoheirie, ta ũrĩa ekĩte ũmũthĩ?”

14 Ahimeleku agĩcookeria mũthamaki atĩrĩ, “Nũũ thĩinĩ wa ndungata ciaku ciothe mwathĩki ta Daudi, mũthoni-we wa mũthamaki, mũrori wa arangĩri aku, na nĩatĩĩkĩte mũno thĩinĩ wa nyũmba yaku? 15 Mũthenya ũcio nĩguo warĩ wa mbere wa kũmũtuĩrĩria ũhoru harĩ Jehova? Aca tiguu! Reke mũthamaki ndageciirĩrie ndungata yaku kana mũndũ o na ũrĩkũ wa nyũmba ya ithe, nĩgũkorwo ndungata yaku ndĩrĩ ũndũ o na ũmwe yũĩ wa maũndũ maya mothe.”

16 No mũthamaki akĩmwĩra atĩrĩ, “Ti-itherũ, wee Ahimeleku nĩgũkua, wee na andũ othe a nyũmba ya thoguo.”

17 Ningĩ mũthamaki agĩatha thigari iria ciamũrũgamĩrĩire, agĩciĩra atĩrĩ: “Hũgũkaai mũũrage athĩnjĩri-Ngai a Jehova nĩ ũndũ o nao nĩmanyiitanĩire na Daudi. Nĩmamenyire nĩ kũũra ooraga, na matiigana kũnjĩra.”

No anene a mūthamaki makĩrega gūtambūrũkia guoko moorage athĩnjĩri-Ngai a Jehova.

¹⁸ Mūthamaki agĩcooka agĩatha Doegu, akĩmwĩra atĩrĩ, “Hũgũka ũũrage athĩnjĩri-Ngai.” Nĩ ũndũ ũcio Doegu ũcio Mũedomu akĩhũgũka akĩmooraga. Mūthenya ũcio akĩũraga andũ mĩrongo ĩnana na atano arĩa meehumbĩte ebodi ya gatani. ¹⁹ Agĩcooka akĩhũũra Nobu, itũũra rĩu rĩa athĩnjĩri-Ngai, na rũhiũ rwa njora, akĩũraga arũme na andũ-anja, ciana ciarĩo o na ngenge, na ng’ombe ciarĩo, na ndigiri o na ng’ondũ.

²⁰ No Abiatharu, mūrũ ũmwe wa Ahimeleku mūrũ wa Ahitubu, akĩhonoka, akĩũra, na akĩrũmĩrĩra Daudi. ²¹ Akĩra Daudi atĩ Saũlũ nĩoragĩte athĩnjĩri-Ngai a Jehova. ²² Nake Daudi akĩra Abiatharu atĩrĩ, “Mūthenya ũcio, rĩrĩa Doegu ũcio Mũedomu aarĩ kuo-rĩ, nĩndamenyire atĩ no nginya ere Saũlũ. Nĩ nĩ ndehithĩrie nyũmba yothe ya thoguo gĩkuũ. ²³ Ikara hamwe na nĩ; ndũgetigĩre; mũndũ ũrĩa ũracaria muoyo waku, o na wakwa o nago nĩaraũcaria. Ũrĩ hamwe na nĩ ũrĩ mũmenyerere.”

23

Daudi Kũhonokia Keila

¹ Na rĩrĩ, Daudi akĩrwo atĩrĩ, “Atĩrĩrĩ, Afilisti nĩmararũa na itũũra rĩa Keila, na magatunyana ngano ĩrĩa ĩrĩ mahuhĩro-inĩ.” ² Nake agĩtuĩria ũhoro harĩ Jehova, akĩũria atĩrĩ, “Nĩnjagĩrĩrwo nĩgũthĩ gũtharĩkĩra Afilisti acio?”

Nake Jehova akīmūcookeria atīrī, “Thiī ūgatharīkīre Afilisti nīguo ūhonokie Keila.”

³ No andū a Daudi makīmwīra atīrī, “Gūkū Juda nītūretigīra. Githī tūtīgūgūtīgīra makīria twathiī Keila tūkarūe na mbūtū cia Afilisti!”

⁴ O rīngī Daudi agītuīria ūhorō harī Jehova, nake Jehova akīmūcookeria atīrī, “Ikūrūka ūthiī Keila, nī ūndū nīngūneana Afilisti guoko-inī gwaku.” ⁵ Nī ūndū ūcio Daudi na andū ake magīthiī Keila, makīrūa na Afilisti, na makīmataha mahiū mao. Akīrehera Afilisti hathara nene, na akīhonokia andū a Keila. ⁶ (Na rīrī, Abiatharu mūrū wa Ahimeleku nīokīte akuuīte ebodi rīrīa aikūrūkire, akīūrīra kūrī Daudi kūu Keila.)

Saūlū Kūingatithia Daudi

⁷ Saūlū akīrwo atī Daudi nīathiite Keila, nake akiuga atīrī, “Ngai nīamūneanīte kūrī nī, nīgūkorwo Daudi nīehingīrīrie na ūndū wa gūtoonya itūūra rīrī na ihingo na mīgīko.”

⁸ Nake Saūlū agīta mbūtū ciake ciothe mathiī mbaara, nīguo maikūrūke Keila makahingīrīrie Daudi na andū ake.

⁹ Hīndī īrīa Daudi aamenyire atī Saūlū nīaciirīrie kūmwīka ūūru-rī, akīra Abiatharu mūthīnjīri-Ngai atīrī, “Rehe ebodi īyo.” ¹⁰ Daudi akiuga atīrī, “Wee Jehova, Ngai wa Isiraēli, ndungata yaku nī īguīte hatarī nganja atī Saūlū nīarooka Keila aniine itūūra rīrī nī ūndū wakwa. ¹¹ Hihi aikari a Keila nīmekūneana kūrī we? Hihi Saūlū nīegūikūrūka gūkū, ta ūrīa ndungata yaku īguīte? Wee Jehova, Ngai wa Isiraēli, menyithia ndungata yaku ūhorō.”

Nake Jehova akiuga atīrī, “Nīegūikūrūka.”

12 O rīngī Daudi akĩuria atĩrĩ, “Hihi aikari a Keila nĩmekũneana, nĩ na andũ akwa, kũrĩ Saũlũ?”

Nake Jehova akiuga atĩrĩ, “Nĩmegũkũneana.”

13 Nĩ ũndũ ũcio Daudi na andũ ake, andũ ta magana matandatũ, makiuma Keila, na magĩikara magĩcangacangaga kũndũ na kũndũ. Rĩria Saũlũ eerirwo atĩ Daudi nĩorĩte akoima Keila, agĩtiga gũthĩ kuo.

14 Nake Daudi agĩikara cĩhitho cia werũ-inĩ na irĩma-inĩ cia Werũ wa Zifu. O mũthenya Saũlũ nĩamũcaragia, no Ngai ndaaneanire Daudi moko-inĩ make.

15 Rĩria Daudi aarĩ Horeshu kũu Werũ wa Zifu, akĩmenya atĩ Saũlũ okĩte nĩguo amũũrage. 16 Nake Jonathani mũrũ wa Saũlũ agĩthĩ kũrĩ Daudi kũu Horeshu na akĩmũteithia kwĩyũmĩrĩria thĩinĩ wa Ngai. 17 Nake akĩmwĩra atĩrĩ, “Tiga gwĩtigĩra, Baba Saũlũ ndagakũhutia na guoko gwake. Wee nĩũgathamakĩra Isiraeli, na nĩ nduĩke mũnini waku. O na Baba Saũlũ, nĩoi ũguo.” 18 Nao eerĩ makĩgĩa kĩrĩkanĩro mbere ya Jehova. Thuutha ũcio Jonathani akĩinũka, no Daudi agĩtigwo kũu Horeshu.

19 Nao andũ a Azifu makĩambata magĩthĩ kũrĩ Saũlũ kũu Gibeaa makĩmwĩra atĩrĩ, “Githĩ Daudi ndehithĩte gatagatĩ-inĩ gaitũ cĩhitho-inĩ cia gũkũ Horeshu, kĩrĩma-igũrũ kĩa Hakila, mwena wa gũthini wa Jeshimoni? 20 Na rĩrĩ, wee mũthamaki, ikũrũka ũũke o rĩria rĩothe ũngĩenda gũũka, na ithuĩ nĩ igũrũ riitũ kũmũneana kũrĩ mũthamaki.”

21 Saũlũ akĩmacookeria atĩrĩ, “Jehova aromũrathima nĩ ũndũ wa kwĩnjiiria. 22 Thiĩ

mūkehaarīrie makīria. Tuīriai nī kū Daudi amenyerete gūthiiga, na nūū ūmuonete kuo. Njīrīttwo atī nī mūdū mwara mūno. ²³ Tuīriai ūhoru wa kūrīa guothe ehithaga na mūndehere ūhoru mūkinyanīru. Na nī nīngūcooka thiī na inyuī; angīkorwo arī kūdū gūkū-rī, nīngamūcaria mīhīrīga-inī yothe ya Juda.”

²⁴ Nī ūndū ūcio makiumagara magīthiī kūu Zifu, magīkinya mbere ya Saūlū. Na rīrī, Daudi na andū ake maarī kūu Werū-inī wa Maoni, kūu Araba mwena wa gūthini wa Jeshimoni. ²⁵ Nake Saūlū na andū ake makīambīrīria kūmacaria, na rīrīa Daudi eerirwo ūhoru ūcio, agīkūrūka agīthiī rwaro-inī rwa ihiga, agīkara kūu Werū-inī wa Maoni. Rīrīa Saūlū aiguire ūhoru ūcio-rī, o nake agīthiī kūu Werū-inī wa Maoni aingathitīe Daudi na ihenya.

²⁶ Saūlū aagerete mwena ūmwe wa kīrīma, nake Daudi na andū ake makagerera mwena ūrīa ūngī, mahiūhīte nīguo morīre Saūlū. Na rīrīa Saūlū na thigari ciake maakuhagīrīria Daudi na andū ake nīguo mamanyūite-rī, ²⁷ hagīūka mūdū watūmīttwo kūrī Saūlū, akīmwīra atīrī, “Ūka na ihenya! Afilisti nīmatharīkiire būrūri.” ²⁸ Hīndī īyo Saūlū agītiga kūrūmīrīra Daudi, agīthiī agacemanie na Afilisti. Nīkīo metaga handū hau Sela-Hamalekothu. ²⁹ Nake Daudi akīambata akiuma kūu agīthiī gūtūura ciīhitho-inī cia Eni-Gedi.

24

Daudi Kūhonokia Muoyo wa Saūlū

¹ Na rīrī, thuutha wa Saūlū gūcooka kuuma kūingatithia Aflisti, akīrwo atīrī, “Daudi arī Werū-inī wa Eni-Gedi.” ² Nī ūndū ūcio Saūlū akīoya andū ngiri ithatū arīa athuure kuuma Isiraeli guothe magīthiī gūcaria Daudi na andū ake gūkuhī na ndwaro cia mahiga kūrīa gūtūūragwo nī Mbūri cia Werū.

³ Nake agīkinya ciugū-inī cia ng’ondu iria ciarī njīra-inī; naho nī haarī na ngurunga, nake Saūlū agītoonya thīinī ageteithie. Daudi na andū ake maarī kūu thīinī mūno, ngurunga-inī. ⁴ Nao andū a Daudi makīmwīra atīrī, “Ūyū nīguo mūthenya ūrīa Jehova aaririe ūhoru wago, agīkwīra atīrī, ‘Nīnganeana thū yaku moko-inī maku ūmīike ūrīa ūkwenda.’” Nake Daudi agīkuruma atekuonwo, agīthiī agītinia gīcūrī kīa nguo ya Saūlū.

⁵ Thuutha-inī, Daudi akīigua ngoro ikīmūciirithia nī ūndū wa gūtīnia gīcūrī kīa nguo ya Saūlū. ⁶ Akīra andū ake atīrī, “Jehova arongiria njīke ūndū ta ūcio kūrī mwathi wakwa, ūcio mūtīrīrie maguta wa Jehova, kana ndīmwīke ūūru na guoko gwakwa; nī ūndū nīwe mūtīrīrie maguta wa Jehova.” ⁷ Aarīkia kwaria ciugo icio, Daudi agīkaania andū ake, na ndaamarekire mookīrīre Saūlū. Nake Saūlū akīuma ngurunga-inī, na agīthiira.

⁸ Ningī Daudi akīuma ngurunga-inī iyo, akīanīrīra agīta Saūlū, akīmwīra atīrī, “Wee mwathi wakwa, mūthamaki!” Rīrīa Saūlū eehūgūrīre, Daudi akīinamīrīra, agīturumithia ūthiū thī. ⁹ Akīra Saūlū atīrī, “Nī kīi gītūmaga ūthikīrīrie andū rīrīa mekuuga atīrī,

‘Daudi n̄eciiragĩria gũgwĩka ũũru?’ ¹⁰ Ũmũthĩ n̄weyonera na maitho maku ũrĩa Jehova egũkũneanĩte moko-inĩ makwa kũu ngurunga-inĩ. Kũrĩ andũ amwe maniingĩrĩrie ngũũrage, no ndakũhonokia; ndoiga atĩrĩ, ‘Ndikuoya guoko gwaka njike mwathi wakwa ũũru, nĩ ũndũ n̄we mũitĩrĩrie maguta wa Jehova.’ ¹¹ Baba, ta kĩone, rora gĩcunjĩ gĩkĩ kĩa nguo yaku, gĩkĩ kĩrĩ guoko-inĩ gwakwa! Ndinirie gĩcunjĩ kĩa nguo yaku, no ndinakũũraga. Rĩu menya na ũkũũrane atĩ nĩ ndirĩ na ihĩtia rĩa gwĩka ũũru kana rĩa ũremi. Nĩ ndikũhĩtĩrie, no wee n̄ũranjaria ũnjũrage. ¹² Jehova arotũtuithania ciira nĩ nawe. Na Jehova arondĩhĩria maũru marĩa wee ũnjĩkĩte, no guoko gwakwa gũtigakũhutia. ¹³ O ta ũrĩa kũrĩ thimo yugaga atĩrĩ, ‘Waganu uumaga o harĩ arĩa aaganu,’ nĩ ũndũ ũcio guoko gwakwa gũtigakũhutia.

¹⁴ “Mũthamaki wa Isiraēli oimĩte gwake ookĩrĩre ũ? Nũũ ũingatithĩtie? Nĩ ngui nguũ? Kana nĩ thuya? ¹⁵ Jehova arotũtuithania na atue ciira gatagatĩ gaitũ. Aroeciiria ũhoro wakwa na aũrũgamie; arondũrĩra na aahonokie kuuma guoko-inĩ gwaku.”

¹⁶ Rĩrĩa Daudi aarĩkirie kuuga ũguo-rĩ, Saũlũ akĩmũria atĩrĩ, “Ũcio nĩ mũgambo waku, Daudi mũrũ wakwa?” Nake akĩrĩra aanĩrĩire. ¹⁷ Akĩmwĩra atĩrĩ, “Wee ũrĩ mũthingu kũngĩra. Nĩũnjikĩte wega, no nĩ ngagwĩka ũũru. ¹⁸ Nĩwarĩkia o rĩu kũnjĩra ũndũ mwega ũnjĩkĩte; Jehova n̄ekũũneanĩte moko-inĩ maku, no wee ndũnanjũraga. ¹⁹ Rĩrĩa mũndũ ona thũ yake-rĩ, n̄arekaga ĩthiĩ atamĩkĩte ũũru?”

Jehova arogwīka maūndū mega nī ūndū wa ūrīa ūnjīkīte ūmūthī. ²⁰ Nīnjūūi atī ti-itherū nīūgatuīka mūthamaki, na atī ūthamaki wa Isiraeli nīūkehaanda moko-inī maku. ²¹ Rīu wihīte harī nī na rīitwa rīa Jehova atī ndūkaniina njiaro ciakwa kana rīitwa rīakwa rīthire kuuma nyūmba-inī ya baba.”

²² Nī ūndū ūcio Daudi akīhīta harī Saūlū. Nake Saūlū agīcooka mūciī, no Daudi na andū ake makīambata magīthī kīhitho-inī.

25

Daudi, na Nabali na Abigaili

¹ Na rīrī, Samūeli agīkua, nao andū othe a Isiraeli makīūngana makīmūrīrīra; makīmūthika mūciī gwake kūu Rama.

Nake Daudi agīkūrūka agīthī Werū wa Maoni. ² Mūndū ūmwe wa kūu Maoni, ūrīa warī na indo kūu Karimeli, aarī mūtongu mūno. Aarī na mbūri ngiri īmwe na ng’ondu ngiri ithatū, iria aamuraga guoya kūu Karimeli. ³ Nake eetagwo Nabali, na mūtumia wake eetagwo Abigaili. Aarī mūtumia mūūgī na mūthaka, no mūthuuriwe, ūrīa warī Mūkalebu, aarī mūūru na mūkarī maūndū-inī make.

⁴ Daudi arī werū-inī nīaiguire atī Nabali nī ng’ondu aramura guoya. ⁵ Nī ūndū ūcio agītūma aanake ikūmi akīmeera atīrī, “Ambatai mūthī kūrī Nabali kūu Karimeli na mūmūgeithie mwītanītie na nī. ⁶ Mwīrei atīrī; ‘Ūrotūra mīaka mīngī! Ūrogīa na ūgima, wee na nyūmba yaku! O na kīrīa gīothe ūrī nakīo kīroogīa na ūhooreri!

7 “Na rīrī, ndīraigua atī nī hīndī ya kūmura ng’onde guoya. Rīrīa arīithi aku maarī hamwe na ithuī, tūtiamekire ūūru, na ihinda rīrīa rīothe maarī Karimeli gūtīrī kīndū o na kīmwe kīao kīorire. 8 Ūria ndungata ciaku na nīigūkwīra. Nī ūndū wa ūguo īka aanake acio akwa maūndū mega, nīgūkorwo tūūkīte hīndī ya gīkeno. Ndagūthaitha ūhe ndungata ciaku na mūrūguo Daudi kīrīa gīothe ūngīmoonera.’ ”

9 Rīrīa andū a Daudi maakinyire-rī, makīhe Nabali ndūmīrīri īyo ya Daudi. Nao magīcooka magīeterera.

10 Nabali agīcookeria ndungata cia Daudi atīrī, “Daudi nūū? Mūrū wa Jesii ūyū nī ūrīkū? Ndungata nyingī nīiroora ikoima kūrī aathani acio matukū maya. 11 Nī kī kīngītūma njoe mīgate yakwa, na maaī, na nyama iria thīnjīire andū akwa a kūmura ng’onde guoya, ndīcihe andū itooī kūrīa moimīte?”

12 Andū acio a Daudi makīhūndūka, magīcooka na thuutha. Hīndī īrīa maakinyire, makīheana ūhorō ūcio wothe. 13 Daudi akīira andū ake atīrī, “Mwīohei hiū cianyu cia njora!” Nao makīioha hiū ciao cia njora, o nake Daudi akīioha rwake. Andū ta magana mana makīambata hamwe na Daudi, nao andū magana meerī magītīgwo maikarītīe indo.

14 Na rīrī, ūmwe wa ndungata cia Nabali akīira Abigaili mūtumia wa Nabali atīrī, “Daudi nīaratūmīte ndungata ciake kuuma werū-inī irehere mwathi witū ngeithi, nake araciruma. 15 No andū acio nīmatwīkire wega. Matiatwīkire ūūru, ihinda rīothe rīrīa twarī kūu mīgūnda-inī

hakuhi nao, na gūtiri kīndū kīorire. ¹⁶ Ūtukū na mūthenya maarī ta rūthingo rwatūrigiicīrie hīndī ciothe rīrīa twarīithagia ng’ondu ciitū gūkuhī nao. ¹⁷ Rīu-rī, wīciirie wone ūrīa wagīrīirwo nī gwīka, nī ūndū mwanangīko nīūkuhīrīrie mwathi witū na nyūmba yake yothe. Nī mūdū mwaganu ūū atī gūtiri mūdū ūngīmwarīria.”

¹⁸ Abigaili ndaateire ihinda. Akīoya mīgate magana meerī, na mondo igīrī cia ndibei, na ng’ondu ithano īrī thīnje, na ibaba ithano* cia ngano hīhie, na imanjīka igana cia thabibū nyūmū, na ikūmba magana meerī cia ngūyū, agīciigīrīra ndigiri igūrū. ¹⁹ Ningī akīra ndungata ciake atīrī, “Thiagai mbere; nīngūmūrūmīrīra.” No ndeerire mūthuuriwe Nabali ūhorō ūcio.

²⁰ Na rīrīa aathiiaga ahaicīte ndigiri yake agereire mūkuru warī kīrīma-inī, Daudi na andū ake magīūka maikūrūkīte na kūrīa aarī, agīcemanīa nao. ²¹ Daudi aakoretwo oiga atīrī, “Warī wīra wa tūhū, nī ngarorera mūdū ūcio indo ciake kūu werū-inī, nīgeetha gūtikagīe kīndū o na kīmwe gīake gīkūūra. Nake andīhīte wega na ūūru. ²² Ngai aroherithia Daudi, na amwīke ūūru makīria, ingīgaatigia mūdū mūrūme o na ūmwe muoyo ūrīa ūmūkonī rūciū rūciinī!”

²³ Rīrīa Abigaili onire Daudi, akīhiūha kuuma igūrū rīa ndigiri yake na akīnamīrīra mbere ya Daudi aturumithītie ūthiū thī. ²⁴ Akīgūithia magūrū-inī make, akīmwīra atīrī, “Mwathi

---

* 25:18 nī ta lita 37

wakwa, reke ũuru ũyũ ũnjookerere ndĩ nyiki. Ndagũthaiha, reke ndungata yaku ikwarĩrie; ũthikĩrĩrie ũrĩa ndungata yaku irenda kuuga. ²⁵ Mwathi wakwa aroaga kũrũmbũiya mũndũ ũcio mwaganu ti Nabali. Ahaana o ta rĩitwa rĩake, rĩitwa rĩake riugĩte mũndũ mũkĩngu, na akoragwo arĩ o mũkĩngu. No niĩ ndungata yakurĩ, ndionire andũ acio mwathi wakwa aatũmĩte.

²⁶ “Na rĩrĩ, kuona atĩ wee mwathi wakwa, Jehova nĩakweheranĩrie na ũiti wa thakame, na kwaga kwĩrĩhĩria na moko maku-rĩ, tiitherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo na ũrĩa wee ũtũũraga muoyo-rĩ, thũ ciaku na arĩa othe mangĩenda gwĩka mwathi wakwa ũuru marohaana ta Nabali. ²⁷ Na ũreke kĩheo gĩkĩ, kĩrĩa ndungata yaku ireheire mwathi wakwa, kĩnengerwo andũ arĩa makũrũmĩrĩire. ²⁸ Ndagũthaiha ũrekere ndungata yaku ihĩtia rĩayo, nĩgũkorwo no nginya Jehova agaatũma nyũmba ya mwathi wakwa ĩtuĩke ya ũthamaki wa gũtũũra, tondũ arũaga mbaara cia Jehova. Gũtikanoneke ũndũ mũũru thĩinĩ waku hĩndĩ ĩrĩa yothe ũgũtũũra muoyo. ²⁹ O na kũngĩkorwo kũrĩ mũndũ ũgũthingatĩte akũrute muoyo-rĩ, muoyo wa mwathi wakwa nĩũgakorwo wohanĩtio wega na kĩohe kĩa arĩa marĩ muoyo nĩ Jehova Ngai waku. No mĩoyo ya thũ ciaku nĩakamĩikia kũraihu ta ĩikĩtio na kĩgũtha. ³⁰ Rĩrĩa Jehova agaakorwo ekĩte mwathi wakwa maũndũ mothe mega marĩa eeranĩire mamũkoniĩ, na akorwo agũtuĩte mũtongoria wa gũtongoragia Isiraeli-rĩ, ³¹ mwathi wakwa ndakanakorwo arĩ na

mūrigo wa kūmūritūhīra thīinī wa thamiri yake nī ūndū wa gūitithia thakame hatarī na gītūmi kana akorwo erīhīrie. Na hīndī īrīa Jehova akaarehera mwathi wakwa ūhootani-rī, ūkaaririkana ndungata yaku.”

³² Daudi akīira Abigaili atīrī, “Jehova, Ngai wa Isiraeli, arogoocwo, ūcio ūgūtūmire ūmūthī ūūke ūcemanie na nī. ³³ Ūrorathimwo nī ūndū wa itua rīaku rīega na kūngiria ndigaite thakame ūmūthī, na ndikerīhīrie na moko makwa. ³⁴ Tiga nī ūguo-rī, ti-itherū o ta ūrīa Jehova, Ngai wa Isiraeli, atūūruga muoyo, ūcio ūgiririe ngūgere ngero, korwo ndūnooka na ihenya kūdūnga-rī, gūtīrī mūdū mūrūme o na ūmwe ūkoniī Nabali ūngīakorwo arī muoyo gūgīkīa.”

³⁵ Ningī Daudi akīamūkīra kīrīa aamūreheire kuuma guoko-inī gwake, na akīmwīra atīrī, “Inūka na thayū. Nīndaigua ūhoru waku na nīndetīkīra ihooya rīaku.”

³⁶ Rīrīa Abigaili aathiire kūrī Nabali, akīmūkora arī nyūmba thīinī arugithītie iruga ta rīa mūthamaki. Ngoro yake yarī njanjamūku na aarī mūrīu mūno. Nī ūndū ūcio ndarī ūndū aamwīrire nginya rīrīa gwakīire. ³⁷ Ningī rūciinī gwakīa, rīrīa Nabali aarīūkirwo, mūtumia wake akīmwīra maūdū macio mothe; ngoro yake īgīkīra, akīhaana ta ihiga. ³⁸ Thuutha wa mīthenya ta ikūmi, Jehova akīgūtha Nabali, nake agīkua.

³⁹ Hīndī īrīa Daudi aaguire atī Nabali nīakuīte, akiuga atīrī, “Jehova arogoocwo, ūrīa ūndūrīire mbaara iitū na Nabali nī ūndū

wa kũũnyarara. Nĩagirĩĩrie ndungata yake ndĩgeeke ũũru, na agacookereria Nabali ũũru wake we mwene.”

Daudi agĩcooka agĩtũmanĩra Abigaili, akĩmũũria atuĩke mũtumia wake. ⁴⁰ Ndungata ciake igĩthiĩ Karimeli, ikĩra Abigaili atĩrĩ, “Daudi nĩatũtũmĩte kũrĩ we tũgũtware ũgatuĩke mũtumia wake.”

⁴¹ Akĩnamĩrĩra, agĩturumithia ũthiũ thĩ, akĩmeera atĩrĩ, “Nĩ ndungata yanyu ya mũndũ-wa-nja ndĩ haha, nĩndĩhaarĩrie gũtungatĩra na gũthambia magũrũ ma ndungata cia mwathi wakwa.” ⁴² Abigaili akĩhaica ndigiri na ihenya, agĩthiĩ na airĩtu ake atano a kũmũtungataga, agĩtwarana hamwe na andũ acio maatũmĩtwo nĩ Daudi, agĩtuĩka mũtumia wake. ⁴³ Daudi nĩahikĩtie Ahinoamu wa Jezireeli,† nao eerĩ maarĩ atumia ake. ⁴⁴ No Saũlũ nĩaheanĩte mwarĩ Mikali, mũtumia wa Daudi, kũrĩ Palitieli wa Laishi, ũrĩa warĩ wa kuuma Galimu.

26

Daudi Kũhonokia Muoyo wa Saũlũ Rĩngĩ

¹ Na rĩrĩ, andũ a Zifu magĩthiĩ kũrĩ Saũlũ kũu Gibeaa makĩmwĩra atĩrĩ, “Githĩ Daudi ndehithite karĩma ka Hakila, karĩa kang’etheire Jeshimoni?”

² Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ agĩkũrũka nginya Werũ wa Zifu, arĩ na andũ ake ngiri ithatũ a Isiraeli arĩa maathuurĩtwo, mathiĩ magacarie Daudi

---

† **25:43** Ahinoamu nĩwe warĩ mũtumia wa mbere wa Daudi (27:3); nĩwe warĩ nyina wa Amunoni, mwana wa irigithathi wa Daudi.

kuo. ³ Saŭlū akĩamba hema ciake njĩra-inĩ hakuhi na kĩrĩma kĩa Hakila kĩrĩa kĩng'etheire Jeshimoni, nowe Daudi agũkara kũu werũ-inĩ. Rĩrĩa onire atĩ Saŭlū nĩamũrũmĩrĩre kũu-rĩ, ⁴ agĩtũma athigaani na akĩmenya atĩ ti-itherũ Saŭlū nĩakinyĩte kuo.

⁵ Nake Daudi akiumagara agĩthĩ harĩa Saŭlū aambĩte hema. Akĩona harĩa Saŭlū na Abineri mũrũ wa Neri, mwathi wa mbũtũ cia ita, maakomete. Saŭlū aakomete thĩinĩ wa kambĩ, nacio mbũtũ cia ita ikaamba hema ikamũthiũrũrũkĩria.

⁶ Daudi agĩcooka akĩũria Ahimeleku ũrĩa Mũhiti, na Abishai mũrũ wa Zerua, mũrũ wa nyina na Joabu, atĩrĩ, “Nũũ ũgũikũrũkania na nĩ kambĩ-inĩ harĩa Saŭlū arĩ?”

Abishai akiuga atĩrĩ, “Nĩtũgũthĩ nawe.”

⁷ Nĩ ũndũ ũcio Daudi na Abishai magĩthĩ kũrĩ ita rĩu ũtukũ, nake Saŭlū aarĩ kũu kambĩ thĩinĩ akomete toro, na itimũ rĩake rĩhaandĩtwo hakuhi na mũtwe wake. Nake Abineri na thigari maakomete makamũthiũrũrũkĩria.

⁸ Abishai akĩra Daudi atĩrĩ, “Ũmũthĩ Ngai nĩaneanĩte thũ yaku moko-inĩ maku. Na rĩrĩ, reke ndĩmũthecithanie na thĩ na itimũ rĩakwa, itheeca o rĩmwe; ndikũmũtheeca keerĩ.”

⁹ No Daudi akĩra Abishai atĩrĩ, “Tiga kũmũniina! Nũũ ũngĩtambũrũkia guoko ookĩrĩre ũrĩa mũitĩrĩre maguta wa Jehova, na atuĩke ndehĩtie?” ¹⁰ Ningĩ akiuga atĩrĩ, “Ti-itherũ, o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, Jehova we mwene nĩwe ũkũmũhũũra; kana ihinda rĩake rĩkinye, agĩkue, kana athĩ mbaara-inĩ, agathĩrĩre kuo. ¹¹ No Jehova arongiria

ndambūrūkie guoko kūrī ūrīa mūtīrīrie maguta wa Jehova, ndīmūūkīrīre. Na rīrī, oya itimū na mbūthū ya maaī icio irī hakuhī na mūtwe wake, twīthīire.”

¹² Nī ūndū ūcio Daudi akīoya itimū na mbūthū ya maaī icio ciarī hakuhī na mūtwe wa Saūlū, magīthīī. Gūtīrī mūdū o na ūmwe wonire kana akīmenya ūhorō ūcio, o na gūtīrī mūdū wokīrīre. Othe maarī toro, nīgūkorwo Jehova nīatūmīte manyiitwo nī toro mūnene.

¹³ Daudi agīcooka akīringa mūrīmo ūrīa ūngī, akīrūgama kīrīma-igūrū handū haraaya; naho nī haarī itīina inene gatagatī kao. ¹⁴ Nake akīanīrīra, agītana kūrī ita rīu rīa Saūlū, na kūrī Abineri mūrū wa Neri, akīūria atīrī, “Anga ndūkūnjookeria, Abineri?”

Abineri akīmūūria atīrī, “Wee nīwe ū ūreta mūthamaki?”

¹⁵ Daudi akiuga atīrī, “Githī ndūrī mūdū mūrūme? Ningī-rī, nūū ūtarīī ta we thīinī wa Isiraēli? Nī kīī kīagiria ūrangīre mūthamaki, ūcio mwathi waku? Nī harī mūdū ūgūūkīte kūniina mūthamaki ūcio mwathi waku. ¹⁶ Ūguo wee wīkīte ti ūndū mwega. Ti-itherū o ta ūrīa Jehova atūūruga muoyo-rī, wee na andū aku mwaḡīrīrwo nī kūūrāgwo, nī ūndū mūtīinarangīra mwathi wanyu, ūcio mūtīrīrie maguta wa Jehova. Ta rorai hau mūrī. Itimū rīa mūthamaki na mbūthū yake ya maaī iria ciuma hakuhī na mūtwe wake irī ha?”

¹⁷ Saūlū akīmenya mūgambo wa Daudi, akīūria atīrī, “Ūcio nī mūgambo waku, Daudi, mūrū wakwa?”

Daudi agĩcookia atĩrĩ, “Ĩĩ nĩguo, wee mũthamaki, mwathi wakwa.” ¹⁸ Agĩcooka akĩmũũria atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ kĩratũma mwathi wakwa aingatithie ndungata yake? Nĩ atĩa njikĩte, na nĩ ũũru ũrĩkũ nyonetwo naguo?” ¹⁹ Atĩrĩrĩ, reke mũthamaki mwathi wakwa athikĩrĩrie ũhoro wa ndungata yake. Angĩkorwo Jehova nĩwe ũkũringĩrĩrie ũnjũkĩrĩre-rĩ, aroĩtikĩra igongona. No angĩkorwo nĩ andũ mekĩte ũguo-rĩ, marogwatwo nĩ kĩrumi marĩ mbere ya Jehova! Nĩmanyinatĩte, njeherere gĩcunjĩ gĩakwa harĩ igai rĩa Jehova, na makoiga atĩrĩ, ‘Thĩĩ ũgatungatĩre ngai ingĩ.’ ²⁰ Na rĩrĩ, ndũkareke thakame yakwa ĩtĩke thĩ haraaya na harĩa Jehova arĩ. Mũthamaki wa Isiraeli oimagarĩte agacarie thuya, ta ũrĩa mũndũ aguĩmaga ngware irĩma-inĩ.”

²¹ Nake Saũlũ agĩcookia atĩrĩ, “Nĩ nĩnjĩhĩtie. Cooka, wee Daudi, mũrũ wakwa. Nĩ ũndũ nĩ wonire muoyo wakwa ũrĩ wa goro ũmũthĩ, ndikaageria gũkũgera ngero rĩngĩ. Ti-itherũ nĩnjikĩte ta mũndũ mũkĩgu, na ngahĩtia makĩria.”

²² Nake Daudi agĩcookia atĩrĩ, “Ĩ rĩrĩ itimũ rĩa mũthamaki. Reke ũmwe wa aanake acio aku oke arĩgĩre. ²³ Jehova nĩwe ũrĩhaga o mũndũ nĩ ũndũ wa ũthingu wake, na wĩhokeku wake. Jehova nĩegũkũneanĩte moko-inĩ makwa ũmũthĩ, no nĩ ndingĩtambũrũkia guoko njũkĩrĩre ũrĩa mũitĩrĩrie maguta wa Jehova. ²⁴ Ti-itherũ o ta ũguo nĩ nyonete muoyo waku ũrĩ wa goro ũmũthĩ, Jehova arotũma muoyo wakwa o naguo woneke ũrĩ wa goro, na aahonokie kuuma

mathĩna-inĩ mothe.”

²⁵ Saũlũ agĩcooka akĩira Daudi atĩrĩ, “Ūrorathimwo, wee mũrũ wakwa, Daudi; nĩũgeeka maũndũ manene, na ti-itherũ nĩũkahootana.”

Nĩ ũndũ ũcio Daudi agĩthiĩ, nake Saũlũ akĩhũndũka, akĩinũka.

27

Daudi arĩ kwa Afilisti

¹ No rĩrĩ, Daudi agĩciiria atĩrĩ, “Mũthenya ũmwe nĩndĩrĩniinwo nĩ guoko gwa Saũlũ. Ũndũ ũrĩa mwega ingĩka nĩ kũũrĩra bũrũri wa Afilisti. Hĩndĩ iyo Saũlũ nĩagatiga kũnjaria kũndũ o na kũ thĩnĩ wa Isiraeli, na nĩ nĩngehonokia guoko-inĩ gwake.”

² Nĩ ũndũ ũcio Daudi na andũ magana matandatũ arĩa maarĩ nake makiuma, magĩthiĩ kũrĩ Akishi mũrũ wa Maoku, mũthamaki wa Gathu.

³ Daudi na andũ ake magĩtũũrania na Akishi kũu Gathu. Mũndũ o mũndũ aarĩ na andũ a nyũmba yake, na Daudi aarĩ na atumia ake eerĩ: Ahinoamu wa Jezireeli, na Abigaili wa Karimeli, mũtumia wa ndigwa wa Nabali. ⁴ Rĩrĩa Saũlũ eerirwo atĩ Daudi nĩorĩre Gathu, ndaacookire kũmũcaria rĩngĩ.

⁵ Ningĩ Daudi akĩira Akishi atĩrĩ, “Angĩkorwo nĩnjĩtĩkĩrĩkĩte maitho-inĩ maku-rĩ, reke heo handũ itũũra-inĩ rĩmwe rĩa bũrũri ũyũ, ngatũũre kuo. Nĩ kĩ gĩgũtũma ndungata yaku itũũre itũũra rĩa ũthamaki hamwe nawe?”

⁶ Nĩ ũndũ ũcio Akishi akĩmũhe Zikilagi mũthenya o ro ũcio, narĩo rĩtũire rĩrĩ rĩa

athamaki a Juda kuuma hĩndĩ ĩyo. ⁷ Daudi agũikara bũrũri wa Afilisti mwaka ũmwe na mĩeri ĩna.

⁸ Na rĩrĩ, Daudi na andũ ake makĩambata magĩthĩĩ magĩtharĩkĩra andũ a Geshuru, na Agirizi na Amaleki. (Kuuma tene andũ acio maatũũraga thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa ũthiite ũgakinya Shuri na Misiri.) ⁹ Rĩrĩa rĩothe Daudi aatharĩkaĩra kũndũ, ndaatigagia mũndũ mũrũme kana mũndũ-wa-nja muoyo, aamora-gaga agataha ng'ondũ na ng'ombe, na ndigiri na ngamũira, na nguo. Thuutha ũcio agacooka agathiĩ kũrĩ Akishi.

¹⁰ Rĩrĩa Akishi aamũũria atĩrĩ, “Uuma gũtharĩkĩra kũ ũmũthĩ?” Daudi akamwĩra atĩrĩ, “Nyuma gũtharĩkĩra Negevu kũu Juda,” kana “Gũtharĩkĩra Negevu ya Jerameeli,”* kana “Gũtharĩkĩra Negevu ya Akeni.” ¹¹ Ndaatigirie mũndũ mũrũme kana mũndũ-wa-nja muoyo nĩguo matwarwo Gathu, nĩ ũndũ eeciiririe atĩrĩ, “Maahota gũtũcuukanĩrĩra moige atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Daudi ekĩte.’” Na ũcio nĩguo warĩ mũtugo wake hĩndĩ ĩrĩa yothe aatũũrire bũrũri wa Afilisti. ¹² Nake Akishi nĩehokete Daudi na akeĩraga atĩrĩ, “Nĩatuĩkĩte kĩndũ gĩthũũre kũrĩ andũ ake a Isiraeli, na egũtuĩka ndungata yakwa nginya tene.”

28

Saũlũ na Mũragũri wa Eni-Dori

---

* **27:10** Ajerameeli maarĩ njiaro cia Juda kũgerera harĩ Hezironi (1Maũ 2:9, 25, 26).

1 Na rīrī, matukū-inī macio Afilisti makīūngania mbūtū ciao makarūe na Isiraeli. Akishi akīira Daudi atīrī, “No nginya ūmenye atī wee na andū aku nīmūgatwarana na niī ita-inī.”

2 Daudi akīmwīra atīrī, “Hīndī ūyo nīguo ūrīonera ūrīa ndungata yaku īngīhota gwīka.”

Akishi akīmūcookeria atīrī, “Ūguo nī wega, na niī nīngūgūtua mūnangīri wa hīndī ciothe.”

3 Hīndī ūyo Samuēli nīakuīte, na Isiraeli othe makamūcakaīra na makamūthika itūūra-inī rīake rīa Rama. Saūlū, nake nīaingatīte ago na aragūri makoima būrūri ūcio.

4 Afilisti makīūngana na magīthī makīamba hema ciao kūu Shunemu, nake Saūlū agīcookanīrīria andū a Isiraeli othe na akīamba hema kūu Giliboa. 5 Hīndī īrīa Saūlū, onire mbūtū ya ita ya Afilisti, agītigīra; ngoro yake ikīiyūrwo nī guoya. 6 Nake agītuīria ūhoru kuuma kūrī Jehova, no Jehova ndaigana kūmūcookeria na irooto kana Urimu, o na kana anabii. 7 Saūlū agīcooka akīira ndungata ciake atīrī, “Njarīriai mūndū-wa-nja mūrāgūri, nīguo thī ngatuīrie ūhoru kuuma kūrī we.”

Nao makiuga atīrī, “Nī kūrī mūrāgūri ūmwe kūu Eni-Dori.”

8 Nī ūndū ūcio Saūlū agīkīgarūra nīguo ndakamenyeke, akīihumba nguo ingī, na we na andū eerī magīthī ūtukū kūrī mūndū-wa-nja ūcio. Akīmwīra atīrī, “Ndagūrīra na roho, na ūndehere mūndū ūrīa ngūgweta.”

9 No mūndū-wa-nja ūcio akīmwīra atīrī, “Ti-itherū nīūū ūrīa Saūlū ekīte, nīaniinīte ago

na aragūri kuuma būrūri ūyū. Nĩ kīi gītūmīte wambīre muoyo wakwa mūtego ūndehere gīkuū gīakwa?”

10 Saūlū akīhīta harī we na rīitwa rīa Jehova, akiuga atīrī, “Ti-itherū o ta ūrīa Jehova atūūraga muoyo-rī, ndūkūherithio nĩ ūndū wa ūndū ūyū.”

11 Ningī mūndū-wa-nja ūcio akīmūūria atīrī, “Nĩ mūndū ūrīkū ngūkūrehithīria?”

Akiuga atīrī, “Rehe Samūeli.”

12 Hīndī īrīa mūndū-wa-nja ūcio onire Samūeli, agīkayūrūrūka na mūgambo mūnene, akīira Saūlū atīrī, “Waheenia nīkī? Wee nīwe Saūlū!”

13 Mūthamaki nake akīmwīra atīrī, “Tiga gwītīgīra. Nĩ kīi ūroona?”

Mūndū-wa-nja ūcio akiuga atīrī, “Ndīrona roho uumīte na thī.”

14 Akīūria atīrī, “Ahaana atīa?”

Nake akiuga atīrī, “Nĩ mūndū mūkūrū ūraambata ehumbīte nguo ndaaya.”

Hīndī īyo Saūlū akīmenya atī ūcio aarī Samūeli, akīinamīrīra, agīkoma na nda, agīturumithia ūthiū thī.

15 Samūeli akīūria Saūlū atīrī, “Nĩ kīi gīgūtūma ūūthīnie, ūkandehithia gūkū?”

Saūlū akiuga atīrī, “Ndī mūnyamarīku mūno. Afīlisti nīmararūa na nīi, na Ngai nīanjehereire, akaaga kūnjookeria ūhorō na njīra ya anabii, kana ya irooto. Nĩ ūndū ūcio ndagwīta ūnjīire ūrīa ngwīka.”

16 Samūeli akiuga atīrī, “Ūgūkīnjūūria nīkī, kuona atī rīu Jehova nīakwehereire na agatuīka

thū yaku? ¹⁷ Jehova nīekīte o ta ūrīa oigire na kanua gakwa. Jehova nīagūtunyīte ūthamaki uume moko-inī maku, na akaūnengera mūdū wa itūūra rīaku, nīwe Daudi. ¹⁸ Nī ūndū wee ndwathīkīire Jehova, kana ūgīkinyīria Amaleki mang'ūrī make mahiū, nīkīo Jehova agwīkīte ūguo ūmūthī. ¹⁹ Jehova nīegūkūneana, wee hamwe na Isiraeli, kūrī Aflisti, na rūciū wee na ariū aku mūgaakorwo mūrī hamwe na nī. Jehova nīagacooka aneane mbūtū cia ita cia Isiraeli kūrī Aflisti.”

²⁰ O hīndī iyo Saūlū akīgūa, agītambūrūkia thī aiyūrītwo nī guoya nī ūndū wa ūhoru ūcio wa Samūeli. Hinya wake ūgīthira, tondū ndaarīte kīndū mūthenya ūcio wothe o na ūtukū.

²¹ Hīndī īrīa mūdū-wa-nja ūcio okire kūrī Saūlū na akīona ūrīa aamakīte, akīmwīra atīrī, “Atīrīrī, ndungata yaku ya mūdū-wa-nja nīgwathīkīire. Ndatwarīrīria muoyo wakwa ūgwati-inī, ndeeka ūrīa ūnjīrīre nījke. ²² Rīu ndagūthaitha, thikīrīria ndungata yaku, ūreke ngūhe tūirio nīguo ūrīe ūgīe na hinya ūhote gūthī rūgendo.”

²³ Nake akīrega, akiuga atīrī, “Ndikūrīa.”

No andū ake makīnyiitanīra hamwe na mūdū-wa-nja ūcio, makīmūringīrīria, nake akīmaigua. Agīūkīra hau thī agīkarīra ūrīrī.

²⁴ Mūdū-wa-nja ūcio nī aarī na njaū noru kūu nyūmba, īrīa aathīnjire o narua. Akīoya mūtu, akīūkanda na akīruga mīgate ītarī na ndawa ya kūimbīa. ²⁵ Agīcōoka agītwarīra Saūlū na andū ake, nao makīrīa. Na ūtukū o ro ūcio magīūkīra magīthī.

29

Akishi Gūtūma Daudi acooke Zikilagi

¹ Na rīrī, Afilisti magĩcokanĩrīria mbūtū ciao cia ita kūu Afeku, nao Isiraeli makĩamba hema hakuhĩ na gĩthima kĩrĩa kĩarĩ kūu Jezireeli. ² Na rīrĩa aathani a Afilisti maahītūkaga na ikundi ciao cia magana na cia ngiri, Daudi na andũ ake maathiaga marĩ thuutha hamwe na Akishi. ³ Anene acio a ita rĩa Afilisti makĩũria atĩrĩ, “Nĩ atĩa ũhoro wa Ahibirania aya?”

Akishi agĩcookia atĩrĩ, “Githĩ ũyũ ti Daudi, ũrĩa warĩ mūnene wa Saũlũ mũthamaki wa Isiraeli? Akoretwo arĩ hamwe na niĩ makĩria ma mwaka ũmwe na kuuma mũthenya ũrĩa oimire gwa Saũlũ, nginyagia ũmũthĩ, ndirĩ ndamuona na ihĩtia.”

⁴ No anene a mbūtū cia ita cia Afilisti makĩmũrakarĩra, makĩmwĩra atĩrĩ, “Ĩra mũndũ ũyũ ahũndũke nĩguo acooke handũ harĩa wamũheire. Ndegũthĩĩ hamwe na ithuĩ mbaara-inĩ ndakae gũtũgarũrũka rĩrĩa tũrarũa. Nĩ ũndũ ũngĩ ũrĩkũ mũndũ ũyũ angĩĩka maiguithanie na mwathi wake, tiga kũũraga andũ aitũ? ⁵ Githĩ ũyũ ti Daudi ũrĩa mainĩire nyĩmbo-inĩ ciao ũũ: “Saũlũ nĩeyũragĩire andũ ngiri nyingĩ, nake Daudi akooraga ngiri makũmi maingĩ?”

⁶ Nĩ ũndũ ũcio Akishi agĩita Daudi, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, nĩũkoretwo ũrĩ mwĩhokeku, na no njigue wega tũgĩtungata hamwe nawe ita-inĩ. Kuuma mũthenya ũrĩa wokire kũrĩ niĩ nginya rĩu, ndirĩ ndoona ihĩtia rĩaku, no anene aya a

mbūtū cia ita matingĩgwĩtkĩra. ⁷ Hũndũka ũthiĩ na thayũ; ndũgeeke ũndũ ũngĩrakaria anene a Aflisti.”

⁸ Daudi akĩũria atĩrĩ, “Nĩ atĩa njĩkĩte? Nĩ atĩa wonete mũũru na ndungata yaku kuuma mũthenya ũrĩa ndookire kũrĩ we nginya rĩu? Nĩ kũ gĩkũgiria thiĩ ngarũe na thũ cia mũthamaki, mwathi wakwa?”

⁹ Akishi akĩmũcookeria atĩrĩ, “Nĩnjũũ atĩ ũkoretwo ũrĩ mwega maitho-inĩ makwa ta mũraika wa Ngai; no rĩrĩ, anene a mbūtū cia ita rĩa Aflisti moigĩte atĩrĩ, ‘Ūcio ndangĩtĩkĩrio atwarane na ithũ kũu mbaara-inĩ.’ ¹⁰ Rĩu rooka gũũkĩra rũciinĩ tene, hamwe na ndungata cia mwathi waku iria mũũkĩte nacio, na muume gũkũ rũciinĩ gũgĩthererũka.”

¹¹ Nĩ ũndũ ũcio Daudi na andũ ake makĩrooka gũũkĩra rũciinĩ tene nĩguo macooke bũrũri-inĩ wa Aflisti, nao Aflisti makĩambata magĩthiĩ Jezireeli.

30

Daudi Kũniina Amaleki

¹ Na rĩrĩ, Daudi na andũ ake maakinyire Zikilagi mũthenya wa gatatũ. Nao Amaleki magĩkorwo nĩ matharĩkĩire Negevu na Zikilagi. Nĩmahũrĩte Zikilagi na makarĩcina, ² na nĩmatahĩte andũ-a-nja arĩa othe maarĩ kuo, andũ ethĩ o na arĩa akũrũ. Matiigana kũũraga mũndũ o na ũmwe, no nĩmamakuuire magĩthiĩ nao.

³ Rĩrĩa Daudi na andũ ake mookire Zikilagi, maakorire rĩcinĩtwo na mwaki, na atumia ao na

ariũ ao na airĩtu ao magatahwo. ⁴ Nĩ ũndũ ũcio Daudi na andũ ake makĩrĩra maanĩrĩire nginya makĩaga hinya wa kũrĩra rĩngĩ. ⁵ Atumia a Daudi eerĩ nĩmatahĩtwo, Ahinoamu wa Jezireeli, na Abigaili ũrĩa warĩ mĩtumia wa ndigwa wa Nabali kuuma Karimeli. ⁶ Daudi akĩnyariirĩka mũno nĩ ũndũ andũ nĩmaciirĩire kũmũhũũra na mahiga; o mũndũ arĩ na marũrũ ngoro nĩ ũndũ wa aanake na airĩtu ake. No Daudi akĩgĩa na hinya thĩinĩ wa Jehova Ngai wake.

⁷ Daudi agĩcooka akĩira Abiatharu, mũthĩnjĩri-Ngai, mũrũ wa Ahimeleku atĩrĩ, “Ndeehera ebodi.” Nake Abiatharu akĩmũrehera ebodi, ⁸ nake Daudi agĩtuĩria ũhoru kũrĩ Jehova, akĩũria atĩrĩ, “Nyingatithie mbũtũ iyo itũtharĩkĩire? Nĩngũmikinyĩra?”

Akĩmũcookeria atĩrĩ, “Mĩrũmĩrĩre, hatarĩ nganja nĩũkũmikinyĩra na nĩũkũhota gũcookia kĩrĩa gĩtahe.”

⁹ Daudi na andũ magana matandatũ arĩa maarĩ hamwe nake magĩkinya Mũkuru wa Besori, harĩa amwe ao maatigirwo thuutha, ¹⁰ nĩgũkorwo andũ ta magana meerĩ maarĩ anogu mũno, makĩremwo nĩ kũringa mũkuru ũcio. No Daudi na andũ magana mana magĩthĩ na mbere kũmarũmĩrĩra.

¹¹ Nao magĩkorerera Mũmisiri werũ-inĩ, makĩmũtwara kũrĩ Daudi. Makĩmũhe maaĩ ma kũnyua na irio cia kũrĩa, ¹² na kĩenyũ kĩa ngũyũ hihe na imanjĩka igĩrĩ cia thabibũ nyũmithie. Akĩrĩa agĩcookwo nĩ hinya, nĩ ũndũ ndaarĩte irio kana akanyua maaĩ handũ ha mĩthenya itatũ, ũtukũ na mũthenya.

13 Daudi akīmũuria atĩrĩ, “We ũrĩ wa ũ na uumĩte kũ?”

Agĩcookia atĩrĩ, “Ndĩ Mũmisiri, ngombo ya mũndũ Mũamaleki. Mwathi wakwa aandi-ganĩirie ndarũara, mĩthenya itatũ ithirĩte.

14 Nĩtwatharĩkĩire Negevu ya Akerethi,* na rũgongo rwa bũrũri wa Juda, na Negevu ya Kalebu, na tũgĩcina Zikilagi.”

15 Daudi akīmũuria atĩrĩ, “Wahota kũndongoria ũnjikũrũkie kũrĩ mbũtũ iyo ĩraatharĩkĩire?”

Mũndũ ũcio agĩcookia atĩrĩ, “Wĩhĩte na mwĩhĩtwa mbere ya Ngai atĩ ndũkũnjũraga, kana ũneane kũrĩ mwathi wakwa, na nĩngũgũtwara, tũikũrũke tũthĩ kũrĩa marĩ.”

16 Agĩtongoria Daudi, magĩkũrũka, nao makĩmakora kũu, maharaganĩte bũrũri-inĩ ũcio, makĩrĩa na makĩnyua, magĩkenagia nĩ ũndũ wa ũrĩa maatahĩte indo nyingĩ kuuma bũrũri wa Afilisti, na kuuma Juda. 17 Daudi akĩmahũura kuuma hwaĩ-inĩ kũrĩ mairia nginya hwaĩ-inĩ wa mũthenya ũyũ ũngĩ, na gũtirĩ mũndũ o na ũmwe worire, tige o aanake magana mana arĩa maahaicire ngamĩra ciao makĩura. 18 Daudi agĩcookia indo ciothe iria Aamaleki maakuuĩte, o hamwe na atumia ake eerĩ. 19 Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe kĩagire: mũndũ mwĩthĩ kana mũkũrũ, kamwana kana kairĩtu, indo iria ciothe ciatahĩtwo kana kĩndũ o gĩothe kĩrĩa maakuuĩte. Daudi agĩcookithia indo ciothe. 20 Nake akĩoya ndũũru ciothe cia mbũri na ng’ombe, nao andũ ake magĩcitwara

* 30:14 Akerethi maarĩ a mbarĩ cia Afilisti.

mbere ya mahiũ marĩa mangĩ, makiugaga atĩrĩ, “Ici nĩ indo iria Daudi aatahĩte.”

²¹ Ningĩ Daudi agĩkinya harĩ andũ arĩa magana meerĩ arĩa maanogete mũno makaremwo nĩ kũmũrũmĩrĩra na magatigwo thuutha hau mũkuru-inĩ wa Besori. Magĩũka gũthagaana Daudi na andũ arĩa maarĩ nake. Rĩrĩa Daudi na andũ ake maakuhĩrĩrie, akĩmageithia. ²² No andũ arĩa othe aaganu na arĩa a haaro thĩinĩ wa arũmĩrĩri a Daudi makiuga atĩrĩ, “Tondũ matiathiire hamwe na ithuĩ-rĩ, tũtikũgayana nao indo cia gũtahwo iria tũcookithĩtie. No rĩrĩ, o mũndũ no oe mũtumia wake na ciana athĩ.”

²³ Daudi agĩcookia atĩrĩ, “Aca, ariũ a baba, mũtingĩka ũguo na indo iria Jehova atũheete. Nĩatũgitĩre na akaneana mbũtũ iria ciatũũkĩrĩrie moko-inĩ maitũ. ²⁴ Nũũ ũngĩthikĩrĩria ũguo mũroiga? Igai rĩa mũndũ ũrĩa watigirwo akĩrora indo rĩkũiganana na rĩa ũrĩa waikũrũkire agĩthĩ mbaara-inĩ. Othe mekũgayana o ũndũ ũmwe.” ²⁵ Daudi agĩtua ũndũ ũcio ũtuĩke kĩrĩra na watho wa kũrũmagĩrĩrwo kũu Isiraeli kuuma mũthenya ũcio nginya ũmũthĩ.

²⁶ Rĩrĩa Daudi aakinyire Zikilagi, agĩtũmĩra athuuri a Juda arĩa maarĩ arata ake indo imwe cia iria ciatahĩtwo, akĩmeera atĩrĩ, “Gĩkĩ nĩ kĩheo kĩanyu harĩ indo iria itahĩtwo kuuma kũrĩ thũ cia Jehova.”

²⁷ Agĩcitũmĩra arĩa maarĩ Betheli, na Ramothu-Negevu, na Jatiri; ²⁸ na arĩa maarĩ Aroeri, na Sifimothu, na Eshitemoa, ²⁹ na Rakali; na arĩa maarĩ matũũra ma Ajerameeli, na Akeni; ³⁰ o na arĩa maarĩ Horoma, na Bori-Ashani, na Athaki,

³¹ na Hebroni; na arĩa maarĩ kũndũ guothe kũrĩa Daudi na andũ ake moorũũrĩte.

31

Saũlũ Kwĩyũraga

¹ Na rĩrĩ, Afilisti makĩhũũrana na Isiraeli; nao andũ a Isiraeli makĩmoorĩra, na aingĩ ao makĩũragĩrwo kũu Kĩrĩma-inĩ kĩa Giliboa.

² Afilisti makĩhatĩrĩria Saũlũ na ariũ ake mũno, na makĩũraga ariũ acio ake, Jonathani, na Abinadabu, na Malikishua. ³ Na rĩrĩ, mbaara nĩyaneneheire Saũlũ mũno mũno, na rĩrĩa aikia a mĩguĩ maamũkinyĩrire, makĩmũguraria mũno.

⁴ Nake Saũlũ akĩira mũkuui wake wa indo cia mbaara atĩrĩ, “Comora rũhiũ rwaku rwa njora ũũthece naruo, nĩguo andũ aya mataruaga matigooke maathece na manyararithie.”

No rĩrĩ, mũkuui ũcio wake wa indo cia mbaara agĩtigĩra mũno, akĩrega gwĩka ũguo; nĩ ũndũ ũcio Saũlũ akĩoya rũhiũ rwake rwa njora, akĩrũgwĩra. ⁵ Rĩrĩa mũkuui wake wa indo cia mbaara onire atĩ Saũlũ nĩakua-rĩ, o nake akĩgwĩra rũhiũ rwake rwa njora, agĩkua. ⁶ Nĩ ũndũ ũcio Saũlũ, na ariũ ake atatũ, na mukuui wake wa indo cia mbaara, na andũ ake othe magĩkua hamwe mũthenya o ro ũcio.

⁷ Rĩrĩa andũ a Isiraeli arĩa maarĩ mwena ũcio ũngĩ wa kĩanda na arĩa maarĩ mũrĩmo wa Jorodani moonire atĩ mbũtũ ya ita ya Isiraeli nĩyoora, na atĩ Saũlũ na ariũ ake nĩmakuĩte-rĩ, magĩtiganĩria matũũra mao makĩũra. Nao Afilisti magĩthĩĩ magĩtũũra kuo.

⁸ Mūthenya ũyũ ũngĩ, Afilisti magĩthiĩ kũbora ciimba, magĩkora Saũlũ na ariũ ake atatũ makuĩte kũu Kĩrĩma-inĩ kĩa Giliboa. ⁹ Nao makĩmũtinia mūtwe na makĩoya indo ciake cia mbaara, magĩcooka magĩtũma andũ mathiĩ bũrũri wothe wa Afilisti makaanĩrĩre ũhoru ũcio thĩinĩ wa hekarũ ya mĩhianano yao ya kũhooywo, na kũrĩ andũ ao. ¹⁰ Makĩiga indo cia Saũlũ cia mbaara thĩinĩ wa hekarũ ya Ashitarothu, na mwĩrĩ wake makĩwoherera rũthingo-inĩ rwa Bethi-Shani.

¹¹ No rĩrĩa andũ a Jabeshi-Gileadi maaiguire ũrĩa Afilisti meekĩte Saũlũ-rĩ, ¹² njamba ciao cia ita igĩthiĩ ũtukũ wothe nginya Bethi-Shani. Makĩruta mwĩrĩ wa Saũlũ na ya ariũ ake atatũ kuuma rũthingo-inĩ rwa Bethi-Shani, na magĩthiĩ nayo Jabeshi, magĩcooka makĩmĩcinĩra kuo. ¹³ Magĩcooka makĩoya mahĩndĩ macio mao na makĩmathika gĩtina-inĩ kĩa mũtĩ wa mũbinde kũu Jabeshi, na makĩhinga kũrĩa irio mĩthenya mũgwanja.

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63